

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj: <table border="1"> <tr> <td>200 holdig</td> <td>15 pengő</td> </tr> <tr> <td>500 "</td> <td>30 "</td> </tr> <tr> <td>1000 "</td> <td>60 "</td> </tr> <tr> <td>2000 "</td> <td>90 "</td> </tr> <tr> <td>3000 "</td> <td>120 "</td> </tr> <tr> <td>ezen felül</td> <td>150 "</td> </tr> </table> Részevnytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 " OMGE postakörképzési csekk száma: 10,399 Lappótdíj OMGE-tagoknak: Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő	200 holdig	15 pengő	500 "	30 "	1000 "	60 "	2000 "	90 "	3000 "	120 "	ezen felül	150 "	Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona Az egyesületi tanács felügyelete alatt A kiadásért felelős: Mutsehenbacher Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója Felelős szerkesztő: Dürschug Tibor Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: 189-932	Előfizetési árak: „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt <table border="1"> <tr> <th>Belföldre</th> <th>Külföldre</th> </tr> <tr> <td>OMGE tagoknak:</td> <td>OMGE tagoknak:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre 4 pengő</td> <td>Negyed évre 8 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre 11 "</td> <td>Fél évre 15 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre 20 "</td> <td>Egész évre 28 "</td> </tr> <tr> <td>Előfizetőknél:</td> <td>Előfizetőknél:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre 10 pengő</td> <td>Negyed évre 12 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre 18 "</td> <td>Fél évre 22 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre 32 "</td> <td>Egész évre 40 "</td> </tr> </table> Posttakörképzési csekk száma: 26,576	Belföldre	Külföldre	OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:	Negyed évre 4 pengő	Negyed évre 8 pengő	Fél évre 11 "	Fél évre 15 "	Egész évre 20 "	Egész évre 28 "	Előfizetőknél:	Előfizetőknél:	Negyed évre 10 pengő	Negyed évre 12 pengő	Fél évre 18 "	Fél évre 22 "	Egész évre 32 "	Egész évre 40 "
200 holdig	15 pengő																															
500 "	30 "																															
1000 "	60 "																															
2000 "	90 "																															
3000 "	120 "																															
ezen felül	150 "																															
Belföldre	Külföldre																															
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:																															
Negyed évre 4 pengő	Negyed évre 8 pengő																															
Fél évre 11 "	Fél évre 15 "																															
Egész évre 20 "	Egész évre 28 "																															
Előfizetőknél:	Előfizetőknél:																															
Negyed évre 10 pengő	Negyed évre 12 pengő																															
Fél évre 18 "	Fél évre 22 "																															
Egész évre 32 "	Egész évre 40 "																															

Ötven éves a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.

Mint a hatalmas faóriások körül az elhullott magvakból sarjadó facsemeték, úgy növekedtek az évek hosszú során keresztül az OMGE körül az általa kezdeményezett vagy létesített különféle mezőgazdasági célú szövetkezeti intézmények. Mert az érdekvéviselési szervezettel nemcsak azzal teljesíti hivatalát, hogy mindenütt sikra száll a gondjaira bízott érdekek védelmében, hanem ezt a közvetlen érdekvéviselési munkát hathatósan egészíti ki olyan intézmények életrehozásával és nagyfejlesztésével, amelyek egyes különleges szükségleteknek minél kedvezőbb feltételek mellett való kielégítésére hívtak. Így keletkeztek egymásután az OMGE kezdeményezésére a két földhitelintézet, a hitelszövetkezetek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Gazdák Biztosító Szövetkezete és még sok más agrár-intézmény.

A háborús viszonyokra való tekintettel egyelőre teljesen zártkörű, szinte családi jellegű ünnepség keretében emlékezett meg folyó hó 15-én délelőtt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete arról, hogy éppen félévszázaddal ezelőtt, 1891. évi október 15-én a Közteleken mezőgazdaságunknak a Széchenyi István alapította OMGE-ban tömörült akkori vezérferfiainak kezelték — a haladó idők gazdasági szükségleteit felismerve és Károlyi Sándor gróf útmutatásait követve — az első nagy magyar agrárszövetkezetnek, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetenek alapját. Az alapítók a legtisztább szövetkezeti eszme jegyében fogták hozzá a magyar gazdaközönység addig szétbontott erejének összegyűjtéséhez, s a gazdáknek egyfelől üzemeik ellátása, másfelől terményeik értékesítése céljából való megszervezéséhez.

Mint Somssich Gyula gróf, a Szövetkezet kitűnő alelnök-vezérigazgatója, akit Magyarország kormányzója a szövetkezet félévszázados ünnepe alkalmából a magyar királyi titkos tanácsosi cím adományozásával tüntetett ki, a szövetkezet házi ünnepén elmondott beszédében felemlítette, az első igazgatóság elnöke Andrássy Aladár gróf volt, első alelnöke: Desslaffy Aurél gróf és Széchenyi Imre gróf, míg az igazgatóságban az OMGE vezető ferfiainak a felügyelőbizottságban pedig Baross Károly és Bernát István képviselték a szövetkezeti eszme előharcosait. A szövetkezetnek első otthona a Köztelek régi szék-háza adott, s munkáját 229 taggal, 865 üzletrésszel, 173,000 korona alaptőkével kezdte meg. Első éveiben üzleti tevékenysége főként a hadsereg részére való termény- és takarmányszállítását ölelte fel, hogy egyrészt kiküszöbölje azt a közvetítői hálózatot,

amely a hadseregszállítás fogalmát már-már rosszhangzásúvá tette, másrészt pedig, hogy az addig a sok közvetítő kézen megragadt illetékelen haszon és nyereség megszüntetésével a hadi kincstárt olcsóbban jebbe árulhó, a gazdát pedig a hadsereg részére történő szállítások teljes hasznáéhoz juttassa. Ezt az aránylag szűkkörű tevékenységét azonban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete rövidesen kiterjesztette a terményértékesítésre, valamint tagjai gazdasági szükségleteinek általánosabb ellátására. Az önszervezésből indult ki és állandó szívós propagandával igyekezett gazdaközönségünknek minél szélesebb rétegeit bevonni a maga kereskedelmi tevékenységébe. Be is bizonyult, hogy az erők együttes közreműködésével végrehajtott szövetkezeti munka az egyes gazdák érdekében nagy eredményeket tud létrehozni, amelyek a köznek is javára válnak. A XIX. század végén a korszerű mezőgazdasági termelésnek egyre több gépre és a gépekhez különféle üzemanyagokra volt szüksége, amelyeknek terjesztésében és népszerűsítésében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének úttörő és maradandó jelentőségű szerepe volt. Majd működésének második évtizedében a tenyészállatbehozattal is feladatkörébe vonta a szövetkezet és évről-évre nagy számban hozott be nemcsillós és vérfelfrissítés céljából tenyészállatokat, bikákat és úszókat, kanokat és kosokat külföldről, elsősorban Svájból és Németországból.

Az 1914—18. évi világháború kitörésével kezdődött a szövetkezet működésének második korszaka, amikor rendkívül nehéz viszonyok között igen hasznosan és eredményesen működött közre egyrészt a gazdaközönség felé, mint közzgazdaságunk egyik legnagyobb agrárszervezete, másrészt pedig a hadsereg ellátásában, valamint a közfelvilágosítás terén is, amivel nagyon megkönnyítette a gazdák terményeinek értékesítését. Mint a földművelésügyi miniszter bizalmi szerve, a szövetkezet bonyolította le a vetőmagkiosztást, a rézgálic szétosztását, a hadseregnek szálastakarmánnyal és egyes terményekkel való ellátását, de emellett a háborús nehézségek ellenére meg tudta szerezni tagjai részére az okszerű mezőgazdasági termeléshez szükséges és egyáltalában előteremthető különféle eszközöket és anyagokat, tehát fontos tényező volt a termelő munka folytonosságának biztosítása terén is. A szövetkezet üzleti tevékenysége a termény-, bor- és állatértékesítésen kívül kiterjedt mindazokra a cikkekre és anyagokra, amelyekre a gazdák termelő tevékenységük során szükségük van, mint pl. kőszén, kenőolajok, bőr- és kötélárúk, kévekövető zsinog,

TARTALOM:

- Ötven éves a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. (M. E. dr.)
- Felémelték a remonta lovak árát. (T—S.)
- Az édes esillagfűrt természetéről szerzett tapasztalatok. (Westsik Vilmos.)
- A két éves répafelek dugványgyökér termesztése. (Grübner Emil.)
- A szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének eszközei. III. (Wellmann Oskár dr.)
- Hozzászólás a „húsertényésztés időszaki kérdéséhez”. (Szemő Béla.)
- A kukoricaszár gazdaságos értékesítése. (Weiser István dr.)
- Védekezés a lucerna bogarak és bódék álélnak kártétele ellen. (Szabó Lajos.)
- Törvények és rendeletek. (A kisthasznabérlési törvény egyes rendelkezéseinek hatálybaléptetése.)
- Könyvismertetés.
- Gazdatársadalmi mozgalmak.
- Az OMGE közleményei.
- Somssich Gyula gróf m. kir. titkos tanácsos.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiac helyzete.
- Állatpiaci szemle.
- Melléklet: Rádiós gazdasági előadások. XIV. évfolyam, B sorozatának 22. számú füzet. (A kisgazdák sertéshizlalásának megszervezési kivitelt szempontjából. — Csécsi Nagy Miklós szer. tanácsos, a Magyar Sertéshizlaló és Húsipari R.-T. ügyvezető-igazgatója.)

raffia, rézgálic, gazdasági gépek és eszközök, tenyészállatok stb.

Az előző világháború után a szövetkezet hamarosan eltakarította a válságos idők romjait és iparkodott a trianoni határokon belül újrakezdeni a gazdasági életet. A gazdasági válságok egyre szélesebb rétegeire kiterjesztett folyton bővülő tevékenységi körét. Sikerteljesen is orvondetes haladást elérnie, amde az 1931. évi mezőgazdasági válsággal súlyosított hitelválság többi mezőgazdasági szövetkezeti intézményekkel együtt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét is nagyon nehéz helyzet elé állította. Végre 1934-ben az állam megértő támogatása megadta a lehetőségét agrárszövetkezeink megerősödésének és egész szövetkezeti életünk megújulásának.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is hatalmas fejlődésnek indult fennállásának ebben a harmadik korszakában, amikor már nem csupán a nagy- és középbirtokosok terményértékesítő és árubeszerző szövetkezeti tömörülése, hanem a kisgazdák egyre gyarapodó nagy számát is magában foglalja. A trianoni határok egy részének orvondetes leomlása pedig újabb területi terjeszkedésre adott alkalmat. Így a szövetkezet ma már 12 kirendeltséggel és 18 leányvállalattal és üzletkörébe tartozó érdekeltségeivel az egész országra kiható munkásságot tud kifejteni, s nincsen mezőgazdasági termelésünknek egyetlen olyan ága sem, amelyben a szövetkezet ne működne közre,

Haszonállataink csontfejlődését tökéletesen biztosíthatjuk a **BIODIT** **D-VITAMINOS** póttakarmánnyal!

Ara (mázsavétel esetén) csak 2.— P kg-kint + fázisadó és csomagolás

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám
TELEFON: 127-388. ÉS KIRENDELTSÉGEI. TELEFON: 127-388.

mint mezőgazdaságunknak egyik leghatalmasabb ellátó és értékesítő szerve.

A szövetkezeti központ mellett, amely pl. a magértékesítés terén nemcsak beföldi, hanem nemzetközi viszonylatban is vezető helyet foglal el és bizonyára a háborút követő időkre is fennmaradó értékes külföldi kapcsolatokat létesített magkivitelünk javára, amely továbbá a gazdáknak gépekkel, eszközökkel, műtrágyával, védekezőszerekkel és a termelés egyéb eszközeivel való ellátását nemcsak kiváló üzleti, hanem egyúttal kifejtett gazdaérzékkel is szolgálja; ott van pl. egyik leányvállalata, a Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete a maga egész országra kiterjedő pincéhálózatával, amely mint állami szerv, védelemzi a szőlőgazdák legélethibéből érdekeit a maga intervenciók vásárlásaival, s amely az értékesítés megkönnyítésével, az áruuzsora letörésével hathatósan elősegíti a hazai bortermelést. Vagy itt van a szövetkezetnek baromfi- és tojáserképesítő szervezete, amely sok száz embernek ad kenyeret és sok ezer kistermelő értékesítési gondjain segít könnyíteni. Szép haladási mutat a szövetkezet kender- és lenfeldolgozó telepe is kedvező értékesítési lehetőségek nyújtásával. Állatértékesítő szerve pedig egyrészt a tenyésztő és hizláló gazdáknak jelent értékes segítséget, másrészt a földművelésügyi és közellátási minisztereknek is biztos témasza. A mai háborús viszonyok között a szövetkezet a legszorosabb kapcsolatban van nemcsak a földművelésügyi, hanem a honvédelmi és közellátási minisztériummal is, s az ezektől reá bízott közérdekű feladatokat teljes odaadással törekszik megoldani, amivel felülről teljes elismerést, tagjai részéről pedig hűséges ragaszkodást vívott ki magának.

Somssich Gyula gróf alelnök-vezérigazgató ünnepi beszédében meleg hangon emlékezett meg a szövetkezet volt elnökeiről, jelenlegi elnökeiről, Teleki Tibor grófról és a gyengékedése miatt az ünnepi gyűlésen meg nem jelenhetett Bernát Istvánról, a szövetkezet alelnökéről és a magyar szövetkezeti élet első élő úttörőjéről, nesztoráról, aki a szövetkezetnek megalapítása óta előbb felügyelőbizottsági, majd igazgatósági tagja, utóbb alelnöke volt, s mai napig lelkes híve és odaadó támogatója. Hálásan emlékezett meg Somssich Gyula gróf nehai Barcza Károlyról, nehai Perczel Ferencről és Jeszenszky Párról is, akik a szövetkezet ügyeit, mint ügyvezetők és vezérigazgatók jó és rossz időkben teljes odaadással, önfeláldozó munkakészséggel vitték, majd kegyelettel hódolt a szövetkezet legújabb hősi halottja, Gullner Gyula igazgató-helyettes emlékének és felsorolta a

kommunizmus elleni harcokban megsebesült szövetkezeti tisztviselők és munkások neveit. Majd köszönetének és elismerésének adott kifejezést a szövetkezet egész vezetősége nevében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ügybuzgó és lelkes tisztviselői gárdájával és derek munkásaival szemben, akik minden erejük megfeszítésével fáradoznak, hadbavonult társaik munkatérhét is magukra vállalva, a szövetkezet és az egész magyar mezőgazdasági termelés és értékesítés érdekében.

Az ünnepi szónok szerénysége elhallgatta, hogy ennek a nagy munkának éles szemű, biztos kezű, kifutó üzleti érzékű és fáradhatatlan szorgalmú vezére Somssich Gyula gróf alelnök-vezérigazgató, akinek mostani legfelsőbb kitüntetése nagy és eredményes munkának jól kiérdemelt jutalmát, de egyúttal a szövetkezeti tevékenységnek és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetnek méltánylását és megbecsülését is jelenti. Híven osztoznak a vezérigazgató munkájában legközelebbi hűséges munkatársai: Zlinszky György dr., akit vezérigazgató helyettesé, Csáky Ferenc és Kullmann László, akiket ügyvezető-igazgatókká nevezett ki az igazgatóság sok sikert felmutató szolgálatuk és érdemeik elismerésül. Kivülük a szövetkezet jeles tisztikorának számos más érdemes tagja részesült még megérdemelt előléptetésben, a kormány pedig a szövetkezet közérdekű tevékenységének elismerésül feljogosította a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét a magyar címer használatára.

Hatásos ünnepi beszéde végén Somssich Gyula gróf bejelentette, hogy a szövetkezet igazgatósága a félévszázados évünnepet azzal vette legméltóbban megülnelni, hogy megfestette Merész Gyula festőművész nagybányai Horthy Miklós kormányzó urunk arcképét olyan művészi ábrázolásban, amely az államfőt, mint szövetkezeti férfit és mint lelkes gazdát a magyar napsütéses rónán mutatja be. E művészi alkotás leleplezésével és a magyar himnusz hangjaival fejeződött be a félévszázados Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének házi ünnepe. A szövetkezet tanácskozó termét pedig e nagy napemlékezetűl minden időkre díszíteni fogja annak a nagy férfinak a képmása, aki az utódok számára a kötelességtudásnak, a hazafias magyar érzeltségnek és viselkedésnek jelkesítő, követendő mintaképe. Adja Isten, hogy a következő második félévszázad további sikerekkel koszorúzza a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét, amelyet az OMGE büszkén és szeretettel vall egyik, a magyar mezőgazdaság érdekében híven szolgáló és fontos, közérdekű hivatását jól betöltő alkotásának.

M. E. dr.

Felemelték

a remonta lovak árát.

Lapunk zártakor értesültünk arról, hogy a honvédelmi miniszter hozzájárulásával a katonaságrészére vásárolt lovak átvételi árát felemelték. Az emelés mértékét illetően még pontos értesülésünk nincsenek, de tudomásunk szerint az emelés — az előterjesztett javaslatnak megfelelően — olyan szinten fog mozogni, hogy elérje, de legalább is megközelítse azt az árat, amit a külföldre eladott melegvérű lovakért a közelmúltban a gazdák kezeihez kifizettek.

A lótenyésztő gazdák körében bizonyára megelégedést fog kelteni híradásunk, annál inkább, mert a lóarak országosan észlelhető emelkedése következtében a honvéd lószorozó-bizottságok által eddig fizetett árákért lovat előállítani, átadni nem lehetett. Az OMGE, a vármegyei gazdasági egyesületek, az Országos Mezőgazdasági Kamara és a kerületi mezőgazdasági kamarák immár második éve előállítási költségviselésekkel alátámasztott számos előterjesztésben és minden más módon igyekeztek meggyőzni a honvédelmi minisztert a honvédség által fizetett lóarak tarthatatlanságáról. Számos beadványban mutattunk rá a lovak előállítási költségének jelentős emelkedésére és arra, hogy az eddig fizetett áron csak ráfizetéssel lehet lovat nevelni. Hivatkoztunk a honvédségi lóarak emelésének orszá-

gos lótenyésztési szempontból való jelentőségére, valamint arra, hogy az alacsony lóarak a kívánatos fejlődés útját állják.

Amikor örömmel adunk hírt a honvédségi lóarak rendezéséről, egyúttal annak a reményünknek is kifejezést adunk, hogy ez az árendezés semmiképpen sem fogja érinteni a lótenyésztő gazdák egyetemének érdekeit, sem pedig azt, hogy a külföldi lóeladásoknál biztosított jobb árak előnyét, egyben gondos tenyésztői munkájuk gyümölcését a tenyésztők széles rétegét zavartalanul ne élvezhessék. Meggyőződésünk, hogy Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter úgy mint más téren, itt is hathatós támogatásával teszi lehetővé a lótenyésztő gazdatársadalmra e régi méltányos kívánságának a megvalósítását és hisszük, hogy gondoskodása révén a honvédségi lóáremelés a lótenyésztők egyetemének seregmé nélkül kerül megoldásra. Lapunk következő számában részletesen ismertetni fogjuk a honvédelmi miniszter által az egyes csoportok részére megállapított átvételi irányárakat.

T—s.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kartelen kívül (Tűz, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Az édes csillagfürt termesztéséről szerzett tapasztalatok.

Írta: Westsik Vilmos.

A magyarországi mézszegény homokvidékeket zöldtrágyázási célból a következő keserű csillagfürt fajták vannak elterjedve: a fehér laposmagvú (*Lupinus albus*), a kekvirágú (*Lupinus angustifolius*) és a sárgavirágú (*Lupinus luteus*). Mind a három keserű csillagfürtfajtának van kitenyészített édes változata. Tehát téves a gyakorlatban elterjedt ama hiteztetés, hogy a sárgavirágú az édes csillagfürt. Tény azonban az, hogy hazai viszonyaink között az édes csillagfürtök közül túlnyomóan a sárgavirágú van elterjedve és a gyakorlati gazdák ezt ismerik mint édes csillagfürtöt.

Mivel a sárgavirágú a legjobban elágazó, tehát a legtöbb lombzattal rendelkezik, ez okból szálastakarmánynak ez felel meg legjobban. De másrészt a keserű változatok között már eredetileg is az állatok szívesen a sárgavirágút ették a legszívesebben. Ezt igazolták ezúttal a szarvasmarhával és juhval végzett lefejtések a tarlóvetésű csillagfürtökben az ősi időnyben. Így tehát természetesen, hogy a keserű sárgavirágú fajtából igyekeztek előszörban édes változatot kitenyészteni.

Nem szabad azonban megfélemlkezni arról, hogy az első sorokban említett három eredeti keserű csillagfürtnek talajigénye különböző. Mind a három meggyezik abban, hogy csakis mézszegény homokon díszlik. Azonban a fehér laposmagvú, ha nem is szereti, de mégis eltűri a nagyon mérsékelt mézszarvot. Ezzel szemben a sárgavirágú igen érzékeny a mézszarvra, tehát csaknem teljes mézszegénységet igényel és így nem díszlik már olyan homokon sem, amelyek mérsékelt mézszarvot tartalmaznak. Mészerezékenység szempontjából a kettő között a kekvirágú. Mindezekből következik tehát, hogy mind a háromfajta csillagfürtnek van jelentősége, mert a hazai homoktalajok különböző összetételűek és így az a kívánság, hogy mind a három keserűfajta csillagfürtnek legyen édes változata, nagyon is megköveteli.

Mivel a fehér laposmagvú csillagfürt maghüvelye nem pattan szét a napsütésben és így a magja nem pereg, ez okból ennek magtermesztése a legkisebb költséggel jár. Következésképp ebből, hogy ezt a fajtát kellene édes változatban természetesen ábrányes célból. Azonban ennek magját kevésbé szeretik az állatok. Meg kell jegyezni, hogy az édes fehér laposmagvú csillagfürt etetéséről még nagyon kevés kísérlet áll rendelkezésünkre és ezidőszent nem minősíthetem véglegesnek azt a véleményemet, hogy az édes fehér laposmagvú csillagfürt magját kevésbé szeretik az állatok. Az eddigi jelek azonban arra mutatnak, hogy a három édes csillagfürt között az állatok legjobban az édes sárgavirágú csillagfürt magját kedvelik.

Általános tapasztalat Szabolcs vármegyében, hogy a tarlókon legelősző mangalicák sertések nagyon szívesen szedgetik fel az elpergett édes sárgavirágú csillagfürt magját és attól feltűnően javulnak. De vályuba ábrának adva is szívesen fogyasztják. Így tehát a szabolcsi homoki gazdaságokban az édes sárgavirágú csillagfürt magja burgonyával kiegészítve nagyon hatásos takarmánynak bizonyult a sertésenyésztésben. Ezzel a leghatásosabban tudjuk biztosítani a hazai homoktalajú gazdaságokban az állatok fehérjeszükségletét.

Az eddigi tapasztalatok arra mutatnak, legalább ezidőszent, hogy az édes sárgavirágú csillagfürt, mint takarmány, inkább beválik magjával, semmint szálastan; vagyis inkább jó abrakot szolgáltat, semmint szálastakarmányt. Pedig a lóaz hemeletalajokon éppen egy biztos és jöminőségű szálastakarmányra volna szükségünk. Ez a kívánságunk eddig csak félig-meddig teljesült. Ugyanis az édes sárgavirágú csillagfürt biztos szálastakarmányt ad ugyan, de ennek értékesével elért eredmények az egyes gazdaságok szerint nagyon eltértek és az ebből származó vélemények is. Általában az állatok nagyon kevésszédten eszik

Külső deszinficiálásra és sebellenítéshez

A Sepso tinktura deszinficiáló ereje teljesen egyenértékű a jódtinktúrával s a Sepso ugyanúgy használható, mint a jódtinktúra. Ellentétben a jódtinktúrával, a Sepso tinktura szabadon beszerezhető és bármely mennyiségben szállítható.

MEDICHEMIA GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEK GYÁRA R.-T., BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 14.

KÁLM...
KÁ...

szálasan, akár zölden, akár szárítva adjuk oda. Azt mondhatjuk, hogy az édes csillagfürtöt szálasan csak a gyenge homokos felnevelt és kizárólag csak silány takarmányhoz szokott állatok eszik meg kifogástalanul. De még az ilyen sivár futóhomoktalajú gazdaságokban sem lehet állítani, hogy az állatok azzal a készséggel ennek azt, mint például a homoki borsót, a biborhorét, vagy a szösösbükkönyt. Általában csak azt mondhatjuk, hogy a mérszűgény homoktalajakon az édes csillagfürt csupán jobb hiányában szolgálhat elfogadható szilastakarmánnyá.

Ennek okát nagy részben abban is kell keresnünk, hogy az édes csillagfürtök teljesen nem mentesek a keserű anyagtartalomtól, a „lupinín” nevű alkaloidtól. Így például a nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaság „lupinín”-vizsgálatokat végeztetett a budapesti Állatorvosi és Takarmányozási Kísérleti Intézetnél különböző helyről származó édes csillagfürtökkel. A csillagfürtöket teljes virágzásban kaszáltattuk le, amikor azok legalkalmasabbak voltak szénának vagy zöldtakarmánynak. Ebben a fejlődési fokban a „lupinín”-tartalom a keserű sárgavirágú csillagfürt szárazanyagában 0-0422 százalék volt, az édes sárgavirágú csillagfürtökben pedig 0-0249—0-0034 százalék között változott. A keserű kékvirágú csillagfürt szárazanyagában a lupinín-tartalom 0-0565 százalék, ezzel szemben az édes kékvirágú csillagfürtökben 0-0036—0-0041 százalék volt. Ezekből az adatokból látható, hogy vannak édes csillagfürtök, amelyek $\frac{1}{2}$, de vannak, amelyek csupán $\frac{1}{12}$ -rész annyi lupinint tartalmaznak, mint a keserű. Azokat az édes csillagfürtöket, amelyek $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{6}$ -rész annyi lupinint tartalmaznak, mint a keserű, az állatok nagyon kényszerrel eszik meg. Rendszerint azokat az édes csillagfürtöket eszik az állatok kifogástalanul, amelyek lupinintartalma $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{12}$ -rész annyi, mint a keserűben, a szárazanyag-tartalomhoz viszonyítva.

Sajnos azonban, a nagyon kevés lupinín-tartalmú édes csillagfürtök viszont kevésbé ellenállók a „Fusarium” nevű gyökérbetegségekkel, valamint a rovarokkal szemben. Ezt a nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaság több évben végzett kísérleti igazolja. Ez okból zöldtrágyázásra értékesebb a keserű sárgavirágú csillagfürt, mert biztosabb és nagyobb zöldtrágyát ad, mint az édes változat. Mindezekből a kísérletekből levontam azt a következtetést, hogy bármennyire is célszerű lenne egy gazdaságban csupán egyféle fajtát, vagyis csupán édes csillagfürtöt termesztetni, hogy megkeverés ne álljon elő, mégsem lehet azt ajánlani, mert az édes csillagfürt esakis takarmánytermesztés terén volt előnyben a keserűvel szemben. Ezzel szemben a zöldtrágyázásokat sokkal sikeresebben és eredményesebben tudjuk végrehajtani a keserű változattal. Ez okból mindenképp magtermesztésével bajlódniuk kell és így szigorúan ügyelnünk kell arra, hogy az édes ne keveredjen a keserűvel.

Az édes sárgavirágú csillagfürt az eddigi tapasztalatok szerint jobban szolgálja a takarmányozás érdekét magtermesztéssel, mint szálasan, ama egyszerű oknál fogva, mert magját az állatok szeretik, szárát és leveleit pedig csak kényszerrel eszik meg. De még ez az adott helyzet is nagy nyereség lenne a homoki gazdaságra nézve, ha az édes sárgavirágú csillagfürt magja nem peregne olyan nagy mértékben, de sajnos, magtermesztésének ez a legnagyobb nehézsége.

A szárazabb és melegebb években mind a keserű, mind az édes sárgavirágú csillagfürt rendkívül nagy mértékben pereg. Voltak évek, amikor kat. holdankint 3—4 q mag is elpergett és csak 2—4 q került a magtárba. Ebből a szempontból különösen sok panasz hangzott el az édes sárgavirágú csillagfürttel szemben az 1934—1939. években. A legutóbbi két évben azonban a gazdák előnyösen termesztették az édes sárgavirágú csillagfürtöt. Ugyanis Szabolcs megyében mind az 1940., mind az 1941. évben rendkívül esős és hűvös volt a nyár egész szeptember 15-ig. Ebben a két évben kevés volt a sárgavirágú csillagfürt magpergése mind az édes, mind a keserű változatoknál. Az utóbbi két évben a magpergés nem tett ki többet kat. holdankint 50—100 kg-nál. Másrészt a csillagfürt szereti a sok esőt és így az esőnek és a borús idő beárnyékoló hatásának tulajdonítandó, hogy az utó bi két évben

még az édes sárgavirágú csillagfürtök sem voltak ritkaság a kat. holdankint 10—12 q magtermés, amely a magtárba be is került. Ebben a két évben jól jártak a homoki gazdák az édes csillagfürt magtermesztésével. Ilyen jó eredményeket azonban rendes, melegebb és szárazabb években elérni nem lehet. Ez okból a nemesítési munkálatokat tovább kell fejleszteni és különösen törekedni kell olyan édes csillagfürtök kitenyészítésére, amelyek ellenállóbbak a Fusarium nevű gyökérbetegségekkel szemben és a napfény hatására kevésbé peregnek. A meleg egymagában nem idezi elő a hüvelyek felpattanását, csupán a napfényrel járult meleg. Így tehát a nemesítésnél a napfényrel szemben mutató érzékenységet kell figyelembe venni.

Ami már most a gyakorlati termesztési fogásokat illeti, hogy a magpergést minél kisebb mértékre szorítsuk vissza, az abban áll, hogy mind az édes, mind a keserű sárgavirágú csillagfürtöt sűrűn kell vetni, hogy minél kevesebb sarjhajtást neveljen. Ha ugyanis a sárgavirágú csillagfürt sok sarjhajtást nevel, az ezeken lévő hüvelyek még teljesen zöldek és éretlenek, amikor a főhajtások hüvelyei már annyira beferttek, hogy az első napsütésre elpergettek magjukat. Ez okból akár magnak, akár szilastakarmánynak termesztjük az édes sárgavirágú csillagfürtöt, minden esetben célszerű azt rendes gabonaszortávolságra elvetni és inkább vessünk kat. holdankint 70—80 kg magot, semmint 50—60 kg-t. Ugyanez vonatkozik a keserű változatra is. A sűrűn elvetett sárgavirágú csillagfürt kevés sarjhajtást nevel és ez okból a főhajtások hüvelyei egyszerre érnek be. Ennek alapján gyorsan tudjuk végrehajtani akár kaszával való levágását, akár kézi erővel való nyívését.

A különböző vidékek éghajlati és talajviszonyai szerint a fehér laposmagvú csillagfürtöt termesztjük magnak rendes gabonaszortávolságra, kétszeres gabonaszortávolságra. Legutóbbi esetben kapálni is kell. Mind a három módszer helyénvaló az adott viszonyok szerint. Azonban a sárgavirágú csillagfürtök hazai viszonyaink között mindig sűrűn, egyszeri, vagyis rendes gabonaszortávolságra kell elvetni és a magot nem célszerű takarékoskodni, olyan értelemben, hogy kat. holdankint 80 kg-nál több magot viszont ne vessünk el. A sárgavirágú csillagfürtöt tehát nem ajánlatos ritka sorokba elvetni. Hazai viszonyaink között úgyszólván nincsen olyan gazdaság, ahol megokolt volna háromszoros gabonaszortávolságra való vetése és ha kivételesen volna is, ez esetben csak akkor lehetne azt megtenni, ha van annyi olesó kézi munkaerő, hogy a hüvelyeket az érési fok szerint több időközben szedjük. Ilyen helyzetben azonban nagyon kevés gazdaság van, sőt talán nincs is a mai viszonyok között.

Egy további termesztési fogás az, hogy a kevésbé kötött és kepekbe összeállított sárgavirágú csillagfürtöt betakarjuk szájjával, vagy a szántón összezedett gacsomokkal és ezáltal beárnyékoljuk a hüvelyeket. Ely módon a magpergést igen kis mértékre szoríthatjuk vissza.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ÉS

VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A kétéves répapafélék dugványgyökér termesztése.

Irta: Grábner Emil.

Nem nehéz visszaemlékezni arra az időre, amikor csaknem az összes takarmány- és cukorrépa vetőmag szükségletünket külföldről hoztuk be, mert alig két évtizeddel ezelőtt az volt a helyzet. Csak fokozatosan fejlődött ki a mostani helyzetünk, amelyben legfeljebb csak az anyamagot hozzuk be értékes takarmány- és cukorrépa fajtákból, de azok vetőmagját — főként hazai szükségletre — honi gazdaságokban termesztjük.

Ezt a munkát tovább lehetne fejleszteni, mert a többnyire száraz és meleg nyári időjárásunk kedvező ezeknek és általában az összes növények jó magminőségének kialakulására. A magtermesztésükre alkalmas nagyobb gazdaságok felszerelése és a vezető szaktudása, valamint gyakorlati tapasztalatai is kitűnő alapokat nyújtanak ezeknek a magtermesztő munkáknak további fejlesztésére, ami azáltal válnék lehetségessé, ha: *nemesak a belföldi szükségletünkre, hanem kivételre is kiterjeszthetjük ezeket az értékes növényeknek vetőmagját, úgy, ahogyan az a konyhakerti és részben a virágmagvakkal történik.*

A háborús viszonyok megszüntével erre, vagyis a répapagvak nagybőrbányá külföldi értékesítésére sokféle lehetőség nyílt. Elsősorban a szintén száraz éghajlatú, de kezdetlegesebb művelési viszonyokkal bíró kelet-európai országokban lehetséges az, ha ott a nemesített magyar takarmány- és cukorrépa fajták jobb és biztosabb eredményeket szolgáltatnak, mint a csapadékos éghajlat alatt kitenyészített nyugat-európai répa fajták. Továbbá az is lehetséges, hogy a nyugat-európai répa fajták nemesítéssel — részben legalább — nemesak a hazai szükségletünkre, hanem külföldi értékesítésre is hazánkban termesztett ezeken a növényeknek vetőmagját, mert az itt termesztett répa mag csírázóképesége és csírázási erője sokkal jobb, mint azé, amely a nyugat-európai csapadékos éghajlat alatt termelt.

Minden a jövő kérdése és megoldandó feladata, de erre már most is készülnünk kell, hogy a háború befejezésekor ezeket a lehetőségeket hasznosíthassuk, mert ez a nemzetközi áruforgalom és a vámok megfelelő rendezésén múlik. Addig is fejleszteniük kell a rendelkezésre álló lehetőségek keretében ezt az értékes magtermesztési ágat, amely belföldi gazdaságokban — megfelelő végrehajtása esetén — jól jövedelmező és egyúttal munkás népünknek jó keresleti lehetőséget nyújthat. Nemesak a takarmány- és cukorrépa értékesítése, hanem valamennyi, kétéves répapafélére, tehát a *nyarak- vagy sárgarépa, továbbá a céklarépa és a többi gyökérfélékre is, amelyek magtermesztése a kert művelés köréből hazánkban az utóbbi évtizedben a szántóföldre is jelentékeny mértékben kiterjedt és megfelelő intézkedések esetén további fejlődésre alkalmas.*

Ez időszakra csak hazai szükségletre és Németországi, részben dán, svéd és holland kapcsolathoz lehetséges ezeknek a növényeknek honi magtermesztését fenntartani és fejleszteni. Ennek elemi alapfeltétele az, hogy ez a magtermesztés jól jövedelmezzen.

Ez elsősorban a mag jó árán múlik, mert ennek van huzdító hatása a tökéletesebb és jobb munkára, de azonkívül azon is múlik, hogy a holdankinti magtermesztésük minél nagyobb és a termesztési költségek minél kisebb legyenek.

Az utóbbi alapfeltételeknek a dugványrépa termesztés az egyik legfontosabb sarkpontja, mert fékét ennek sikerén múlik a kétéves répapafélék jó vagy gyenge eredménye. Nagyon lényeges különbség van abban, hogy egy hold dugványgyökér vetésterületéről 6—8, vagy 10 hold magtermőterületre kapunk-e használatos dugványokat és még nagyobb különbségek juthatnak érvényre a dugványgyökerek minőségében, mert a túlságosan nagy dugványok nem előnyösek, a nagyon aprók pedig hátrányosak, mert a magtermésük gyenge.

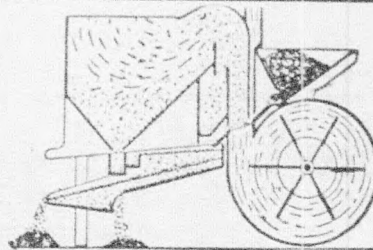
Ezt csak részben lehet ellensúlyozni azzal, hogy a dugványokat kiültetés előtt nagyság vagy súly szerint 3, esetleg 4 csoportba osztályozzuk és a kisebbeket szűkebb, a nagyobbakat tágabb sor- és növénytávolságra ültetjük. Sokkal előnyösebb, ha a dugványgyökerek túlnyomórésztben középnagyok. Ezt pontos vetőmunkával és a dugványvetés gondos ritkításával lehet elérni. A dugványok egyenletes nagysága egyúttal azt is mutatja, hogy a dugványvetésben nem voltak nagyobb bézágok, amelyeken a répagyökerek nagyra nőhettek és túlsűrű sem volt a vetés, ahol a gyökerek csak esenevésre fejlődhetnek. Az egyenletes nagyságú dugványok esz-rint egyúttal annak jele, hogy az elérhető legjobb dugványtermést arathatjuk.

A répadugványtermesztés fontos részleteit Frank Tivadár a „Köztelek” folyó évi 4. számában köre-

KÁLMÁN-MEDICAGO egyetemes őrlő- és zúzógép

szegmentesítővel, acél konstrukció 8 nagyságban „A”-típus már 3 HP-vel hajtható!

TRIUMPHATOR

az összes terményeket és aprómagvakat tökéletesen tisztítja és osztályozza.

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz. Sörgőnyölmű MEDICAGOGÉP

Telefon: 114-006, 117-189

adott cikkében behatóan ismertetette. *) Ezért ezzel most itt nem foglalkozom. Nagyon fontos azonban ezidő szerint a dugványrépák romlás nélküli téli raktározása, mert enélkül tavasszal sokkal kisebb magtermő területet ültetünk be, mint amennyit szándékoztunk.

A dugványgyökerek romlás nélküli téli raktározásának legfontosabb alapfeltétele az, hogy: azok jól beáztatottak és egészségesek legyenek. Ezért a dugványgyökerek aratásával nem szabad sietni, hanem addig, amíg fagyveszély nem fenyeget, a földben lehet azokat hagyni. A kiszedéskor megsérült, vagy egyébként hibás, esetleg beteg dugványgyökereket gondosan el kell távolítani, mert a prizmában ezek a romlás megindítói. Ezért nem szabad a gyökereket dobálni vagy más módon úgy kezelni, hogy könnyen megsérüljenek.

A dugványgyökerek téli raktározását és kezelését Kemény Ernő ugyancsak a „Köztelek” fenti idej számában, újabb tapasztalatai alapján alaposan ismertetette. Azokból itt e tárgyban csak néhány fontosabb részletet említek.

A dugványgyökerek téli raktározására készített prizmák ne legyenek túlságosan szélesek és magasak, hanem mind a két irányban a Δ alap- és magassági méretében csak 60, legfeljebb 80 cm-re célszerű rakni. Különös figyelemre érdemes Kemény fenti idézett közleményének az a nagyon helyes részlete, hogy a dugványok hajszálgyökereire tapadó földet nem szabad eldőlteni, mert így azok kevésbé sérülnek meg és a tavaszi kiültetéskor könnyebben megerednek. Egy másik nagyon figyelemre érdemes részlet az, hogy a dugványok leveleit nem szabad eldőlteni, mert a teljes levélzettel prizmázott dugványok tavasszal erőteljesebben indulnak meg, mint a lesonkítottak. A harmadik ilyen részlet az, hogy a dugványokat nem kell a prizmákba egyenként kézzel berakni, hanem kosarakból ömlesztve, kézzel és gombos villával illesztetők prizmaalakú rakásba.

Az eddigi eljárás szerint a gondosan megtisztított dugványokat rövid levélszáronkkal, száraz homokkal rétegezve a levél koronájával kifelé raktuk prizmába. Ezzel szemben a Kemény által ajánlott eljárás sokkal egyszerűbb és a tapasztalatai szerint jobb, azonban — mint bármely más eljárás — nem minden esetben az, mert pl. erősen cercosporás levelű dugványokat nem célszerű a levelekkel együtt prizmázni.

Amíg fagyos idők be nem állnak, addig a dugványprizmát csak szalmatarakóval és legfeljebb vékony földtakaróval kell, főként a beázás ellen megvédeni. Különösen a prizma felső ele legyen nyitva és esak szalmával takarva, hogy azon át a prizma szellőzhessen. Vastagabb földtakarót a prizma csak a fagyok beálltakor kapjon, kezdetben 30—40 cm rétegben. Ezt később 1 m vastagságig lehet fokozni és hogy ez fagyos időben is lehetséges legyen, a fagyok előtt a prizmák hosszában, azoktól legalább 1 m távolságban célszerű a földet felszántani, hogy így a prizmák befedéséhez porhanyó föld álljon rendelkezésre.

A függőleges szellőztető kúrtók alkalmazását nem ajánlom, mert azon át a prizma beázása könnyen lehetséges és különösen gyakori, hogy a külső hideg levegő a kúrtó körül páralecsapódást okoz és ez a gyökerek romlását idézi elő. Ezért a függőleges szellőztető helyett a vízszintes megfelelőbb. Ezt a prizma aljára hosszirányban elhelyezett Δ keresztmetszetű léccsatornával lehet beállítani, de ezt a szellőztetőt csak enyhe időben szabad kinyitni. Téli át a prizma belső hőmérsékletét ellenőrizni kell és ha az 6—8 fokon felül emelkedik, ki kell a prizmát bontani és a rothadó gyökereket el kell távolítani, mert enélkül a többi is megromlik.

Ezek a téli raktározási szabályok a közönséges répagyökerekre és a burgonyára is érvényesek, csak ezeket vastagabb rétegekben lehet károsodás nélkül raktározni, s a különbség még az, hogy a dugványrépákat sokkal gondosabban kell kezelni. Nemcsak azért, mert kényesebbek, hanem egyúttal azért is, mert sokkal értékesebbek és a répafelek magtermesztése csak a rendelkezésre álló dugványgyökérkészlet erejéig lehetséges.

*) Részletesebben: Frank Tivadar „A konyhakerti növények szántóföldi magtermesztése” c. könyvében.

Minden gazdának a helye a Gazdák Biztosító Szövetkezetében van. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat, élet. stb. biztosítás.)

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető Wellmann Oszkár dr.

A szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének eszközei.

Írta: Wellmann Oszkár dr.

III.

A szarvasmarhatenyésztés terén tartós jó eredmény biztosítása végett nemcsak a tenyészállatok származására és teljesítőképességére, hanem az erőteljes konstitúcióra és a külső testalakulásra is figyelemmel kell lenni. Ez nem azt jelenti, hogy a formalizmusnak hódoljunk, és lényegtelen színi eltéréseket, valamint a külső testalkatban jelentéktelen, az állat konstitúciójával és teljesítőképességével összefüggésben nem álló szépséghibákat gáncsoljunk, hanem kívánjuk meg, hogy tenyészmarháink idegen vértől és lényeges testalkati hibáktól mentesek legyenek. Dániában és Amerikában tett tapasztalatok ugyanis igazolják, hogyha kizárólag a származás és a teljesítőképesség alapján fogantatójuk a tenyész kiválasztást, úgy állataink előbb-utóbb elfinomodnak, ellenálló-képességük és termékenységük eszik. E hátrányok megelőzése végett kifogástalan külső testalkatot, megfelelő testformát és izmolttságot, rendszeres lábállást és erőteljes konstitúciót meg kell kívánni.

A színeződés tekintetében, sajnos, még ma sem tudunk a formalizmus béklyóitól szabadulni, mert hódolunk a divatnak és kifogásolunk lényegtelen színi eltéréseket, amelyek nem állnak sem a teljesítőképességgel, sem a konstitúciójával korrelációban. Legyünk tisztában azzal, hogy a szímentáli marha szabálytalan pirosarka. A színes részek árnyalata a világossárga és a sötét barnavörös színek között egyaránt változhat. Ámbar a fej a fülek kivételével, a fark, a törzs és a lábak alsó része fehér szokott lenni, mégis színes folt bárhol előfordulhat. A szímentáli marha fehér alapon sárgásbarnán pigmentált, ezt a pigmentet nem kifogásolhatjuk, bárhol jelentkezik a bőrben, és a szőrben és a szaruképletekben. Ellenben fajtatisztasági szempontból a szürke, a feketebarua, vagy a fekete festékanyag kifogás alá esik, mert idegen vér bekeverésére utal. A színes foltok elszórtlódása akkor gáncsolható, ha ez idegen vér, így pl. pinzgau vagy lapálymarha vérenek bekeveredéseire enged következtetni. A májfoltos szutyak, a barna szarvvegek, a barnán sávozott csülökszarv, a színes homlokkoszorú, az ókula, a pofafolt, a lábak alá terjedő színes rész, lényegtelen színi eltéréseket képviselnek, amelyeket nem szabadna gáncsolni. Ez a formalisztikus irány szarvasmarhatenyésztésünknek nagy kárára van, mert sok, egyébként értékes állat mellőzésére vezet. Többek között a németországi szímentáli marhak tenyésztése akkor tudott ugrásszerűen fejlődni, amíg a tenyésztők túltették magukat a színformalizmuson.

A külső testalkat tekintetében nem ajánlatos a túlságosan magas termetű, lapos, sekélytörzsű és ennélfogva hosszúlábú állatokat tenyészteni, hanem előnyben kell részesíteni a közepes termetű, de mely és dongás törzsűket, amelyeket gazdasági típus nevével illetünk. A tapasztalat ugyanis igazolja, hogy a magas termetű, aránytalan törzsű állatok igen igényesek, rossz hústartók, fogékonyak a gümőkör iránt és tartós termelésre, úgyszintén tartós tenyészutás kifejtésére képtelenek. Ha a szarvasmarhatenyésztés terén biztosítani akarjuk a kívánatos haladást, úgy az emeletes, hosszúlábú állatokat kénytelenül ki kell selejtezni és át kell térni a gazdasági típust viselő marhak tenyészítésére.

Ámbar az állatok testformái átöröklődnek az utódokra, mégis az okszerű fiatalkori felneveléssel elősegíthetjük a gazdasági típus érvényre jutását. A szímentáli marha növekedési ereje hosszantartó. Ehhez alkalmazkodva, a borjút éves korig célszerű bővegesen takarmányozni, azontúl pedig legelőjárassal edzeten felnevelni. A növekedésküszöket egészséggel kell tölteni, az ellenálló-képességet fokozni, a nemiszervek rendszeres működését biztosítani és a tőgy kívánatos fejlődését elősegíteni. Az úszóborjúkat hagyjuk 3 hónapos korig szopni, az elválasztási súly érje el a 130 kg-ot. Az anyatehén

tejhasznosításának gazdaságos kihasználása végett tegyük a 8—10 napos borjút dajkatehén alá, vagy ha friss lefőzött tej és hozzáférő gondos személyzet rendelkezésünkre áll, neveljük fel mesterségesen. Dajkatehének azokat használjuk, amelyek napi tejhozama 8—10 kg, különösen az egészséges előhási tehének alkalmasok erre a célra. A tehénesere alkalmazásával ügyelni kell arra, hogy a nem egyforma összetételű tej ne okozzon a borjúnak emésztési zavart és hasmenést. Ennek elkerülése végett létesítsünk átmenetet olyanképpen, hogy a borjúnak nem teljes jóllakásig az anyját szoptatjuk és a dajkatehén alá is eresztjük, majd az anyját mindinkább rövidebb és rövidebb ideig, a dajkát pedig hosszabb ideig szoptatjuk. Fontos, hogy a borjú 3 hetes koron túl hozzá szokjon a szilárd takarmány felvételéhez és megemésztéséhez. E végből a borjúkretrebn adjunk alacsony jászolból, illetve szénarácsból zabdarát és jómínőségű korán-kaszált rétiszenát. A borjú a szoptatás ideje alatt nem igényel fehérjedús abrakot, mert fehérjeszükségletét a tej bőségesen fedezi. Az elválasztás előtti napokban azonban célszerű a borjút hozzá szoktatni ahhoz az abrakhoz, amelyet a tej megvonása után vele etetni kívánunk, hogy az elválasztásnak ne legyen akadályja.

A borjú elválasztása annak fejlődését nagymértékben befolyásolja. Mint hogy a fiatal állat növekedésben megállásnak, különösen pedig hanyatlásnak nem szabad bekövetkeznie, ennélfogva kívánatos, hogy a borjú az elválasztás nem érezze meg. A fiatal borjú anyagcsereje fejlődése során mélyreható átalakulásokon megy keresztül. Amíg tejet szopik, vagyis folyékony húst fogyaszt, így anyagcsereje a hússzerű állatokéhoz hasonló. Miután a szopósborjú szilárd takarmányt, abrakot és szénát is eszik, anyagcsereje a mindenevőkre alakul át. Majd pedig elválasztás után a szarvasmarhára, vagyis növényevőre módosul. Az anyagcsereinek ez a változó átalakulása a fiatal állat szervezetét igénybe veszi és hogy az elválasztott borjú fejlődésében zavar ne álljon elő, arra kell törekedni, hogy a borjú már a szoptatás ideje alatt jól tudjon lakni abrakkal és szénával. Megjegyezzük, hogy a szopósborjú annyi $\frac{1}{2}$ kg abrakot és $\frac{3}{4}$ kg szénát tud elfogyasztani, ahány hónapja.

Az elválasztott borjúnak nagy a táplálékanyag-szükséglete, amely a kor előrehaladásával csökken, miután növekedési képessége hanyatlak. A fiatal állat növekedési képességénél fogva gyarapítani tudja testének fehérje- és csontállományát. Ehhez nemcsak keményítőértékre, hanem magas biológiai értékű fehérje és ásványi anyagokra van szüksége. A kor előrehaladásával csökkenő táplálékanyag-szükséglet 1000 kg élő súlyra 32—16 kg emészthető fehérjére és 153—95 kg keményítőértékre, továbbá 264—125 g CaO-ra és 224—106 g P₂O₅-ra becsülhető. Ezt a szükségletet a gyakorlatban fedezi $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ kg abrakkeverék és 4 kg széna. Az abrakkeverék tartalmazzon $\frac{3}{4}$ kg zabot, $\frac{3}{4}$ kg olajpogácsát, továbbá egyéb rendelkezésünkre álló abrakot, így árpa- és kukorikadarát, esetleg kevés korpát. Ezt az abrakadagot változtatlanul lehet adni $\frac{3}{4}$ —1 éves korig, mert a nagyobb testsúlyt a csökkenő növekedési képesség ellensúlyozza. Az összetettgyomrú kérődző borjú felnevelése közben a jómínőségű szénának még az abraknál is fontosabb szerep jut. A szénák közül a korán-kaszált, jómínőségű rétiszenát kell előnyben részesíteni, mert ez természetesebb, mint az egyféle növényfajból álló mesterséges szénák. Ha nem rendelkezünk jó rétiszenával, ami viszonyaink között elég gyakori, úgy pótolhatjuk baltaim-, lucerna- vagy lóhereszénával. Pillangósvirágú széna etetése alkalmával az olajpogácsaadagot $\frac{1}{4}$ kg-mal csökkenthetjük. A vitaminellátás és az ivóvíz felvételének csökkentése céljából előnyös, ha a borjúnak télen 3—5 kg muskó-vagy takarmányrépát, nyáron pedig néhány kg pillangósvirágú zöldtakarmányt etetünk. Az abrakot célszerű a felaprított vízenyos takarmány közé keverni. Az ásványi anyag-szükséglet fedezése végett keverjünk az abrak közé $\frac{1}{2}$ % marhasót, ha rétiszenát etetünk, úgy egészségsük ki az abrakot még 1% szénasó-mésszel. Miután a pillangósvirágú szénákban nagy a mérszfeleség, ezek mérszkiegészítése nem szükséges, sőt káros, mert ez ásványi anyagforgalmi zavart és következményes csontbaj okozhat. A fiatal borjú koncentráltan kell etetni és a szükséges táplálékanyagokat lehetőleg kevés szárazanyagban biztosítani. A sok, 1000 kg élő súlyra számított több mint 24—26 kg szárazanyag a borjúkat naggyhasúvá teszi és

Védje vetését

Abavit-tal

higanytartalmú, univerzális száraz és nedves csávázószer, forgalomba hozza

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Növényvédelmi Osztálya és kirendeltségei

Legü

László
acéltípus

festakali hibák (laza lapockakötés, fűzött mellkas, alacsony és hajlott hát) fejlődésére hajlamosítja. A borjú vitaminellátására is gondot kell fordítani. A zöldtakarmány és a jómínőségű széna rendszerint tartalmazza a legfontosabb A- és D-vitamint. Mint-hogy azonban a szénakészítés és az időjárás kedvezőtlen viszonyai csökkentik a vitamintartalmat, mesterséges vitaminkészítmények adagolása hasznos lehet. Újabbban infekciós vitamintalaj kerül forgalomba, amelynek egyszeri adagja 3 hónapig biztosan fedezi a szükségletet.

Az ókszerű takarmányozás mellett különös gondot kell fordítani a borjúknak friss levegőn való mozgására. Evégből már a borjúkretre déli oldalán célszerű csapóasztót készíteni, amelyen a borjú kénye-kedve szerint kijuthat a kifutóba. Ha a borjú az elválasztás nehézségein már átesett, úgy ajánlatos közelben fekvő, jómínőségű legelőre kihajtani. Különösen a májusi és a júniusi fűvet lehet a borjúnak különösen értékesíteni. Legeltetés esetén a napi abrak-adagot 1½ kg-ra lehet csökkenteni.

Egy éves kor után a növendékűzők bőséges takarmányozását be lehet szüntetni. A jó legelő fedezi ilyenkor a táplálékanyag-szükségletet és ha az üszök a legelőn nem tudnának jóllakni, úgy kaszált zöldtakarmányt, esetleg még ½—1 kg abrakkeveréket is lehet etetni. A 2. évben a teji tartás közben már gyengébb minőségű szénát adhatunk, esetleg a széna egy részét tavaszi szármával is lehet helyettesíteni. Emellett mérsékelt adagban vízeyős takarmányt és ½—1 kg abrakkeveréket ajánlatos adni.

A jól felnevelt üsző 1½—2 éves korban 420—500 kg súlyú, s ennekfelettén tenyészérett, úgyhogy bika alá lehet ereszteni. A vemhesség első 7 hónapjában az üszöket riedgen célszerű tartani, azontúl pedig a szárazonálló tehénekhez hasonlóan, de nem olyan feherjedésű takarmányozni, hogy a bekövetkező laktációra előkészítsük, de viszont a mérsékelt feherjetelettel elérjük azt, hogy a magzat ne fejlődjék ki túlságosan és így a nehéz elítésnek elejét vegyük.

Az elmondottak összefoglalásából kitűnik, hogy a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében a tenyészmarhákra nemcsak a származását és teljeslőképességét, hanem a külső testalkatot és a konstitúciót is figyelem-ben kell részesíteni. A színformalizmus béklyójától szabadulni ajánlatos és a gazdasági típust magukon viselő állatokat célszerű előnyben részesíteni. A borjúkat az első évben jól kell felnevelni, hogy növekedési képességüket gazdaságosan kihasználhassuk és előnyösen befűgősöljük a hajlam alakjában öröklött, a gazdasági hasznosítás alapját tevő belső tulajdonságok kifejlődését.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dorner Béla.

Hozzászólás a „húsertéstenyésztés időszerű kérdéseire”.

Írta: Szemző Béla.

A komáromi OMGE-vándorgyűlésen elhangzott egyik kiváló előadáshoz kívánok az alábbiakban hozzászólni. Mielőtt e tárgy taglalásába kezdenék, azt hiszem, széleskörű kívánságnak adok kifejezést, amikor arra kérem az OMGE vezetőségét, hogy az ilyen vándorgyűléseket, esetleg választmányi gyűlések keretében gyakrabban rendezze meg vidéki városokban, amely gyűlésekre a gazdaközönséget tényleg az ügy szeretele, nem pedig ügyes-bajos dolgaiknak elintézése hozza össze, mint az a Budapestben megtartott gyűléseken legtöbbszörre történni szokott.

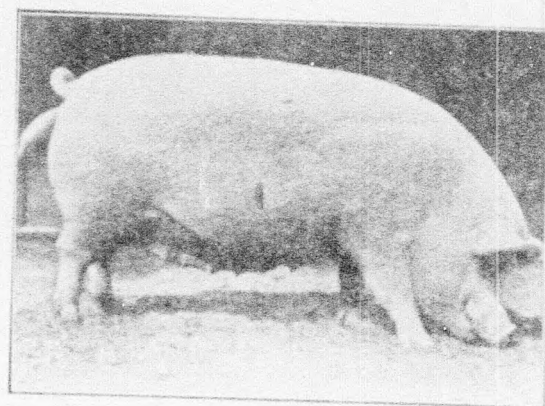
Az idei OMGE vándorgyűlés megrendezése igazán mintaszerű volt és mindenki, aki ott volt, azzal a benyomással távozott, hogy sok szép és hasznos látott és hallott. A jövőben azonban meg kell adni a lehetőséget az elhangzott előadások feletti vitára, amely viták sok tekintetben értékes felvilágosítást adhat mind az elmélet, mind a gyakorlat emberének.

Ami a húsertéstenyésztésről vitéz Horváth László előadott, az annyira kimerítette a tárgyat, hogy ahhoz sem hozzáadni, sem abból elvenni semmit nem kell,

amit pedig a tenyészállatokról mondott, azt minden-kinnek, akinek a sertéstenyésztésbe valami beleszólása van, nagyon meg kell szívlelnie.

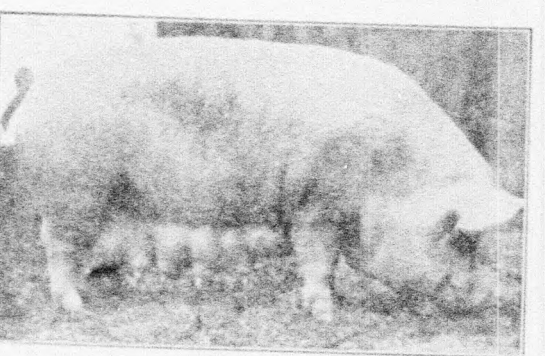
Következésképpen nem az egész tárggyal, csak egy részletkérdéssel kívánok foglalkozni, amelyre az előadó a korlátolt idő miatt nem terjedhetett ki részletesen.

Mire törekedjünk a sertéstenyésztésben az adott viszonyok közt és hogy értheljük el leghamarabb a kitűzött célt, ez az a kérdés, mely me minden tenyész-től foglalkoztat. A válasz azt hiszem csak az lehet,

226. sz. kép. Szemző Béla által tenyésztett „kívánatos húsertéstípus”.

hogy meg kell találnunk azt a húsertéstípust, amely a legkisebb takarmánnyal a legnagyobb hús- és zsír-teljesítményt adja. Egyszóval a sertésnél is az úgynevezett „gazdasági” típus kitenyészítésére kell törekednünk, mint a szarvasmarhánál. Hogy Wellmann professzor szavaiat éljek, nekünk is „honogén állat” előállítására kell törekednünk, olyanra, amely „együtt van” és ennek az állatnak előállításáról egy kis helyenyésztéstől a sertéstenyésztőnek sem szabad visszariadnia.

227. sz. kép. Szemző Béla által tenyésztett „kívánatos húsertéstípus”.

A sertés szaporodásának gyorsaságát tekintetbe véve, az eredmény sokkal hamarabb mutatkozik, mint a szarvasmarhánál, viszont ugyanaz oknál fogva egy sertéstenyésztet rosszul választott tenyészállattal sokkal gyorsabban tönkre is lehet tenni. Erre igen szép példát láttam legutóbbi szlovenszki útamon, ahol egy már igen magas színvonalra emelt községi tenyész-tet láttam, amelyet egy-két évvel ezelőtt Német-orzágból importált és rosszul sikerült kan e rövid idő alatt teljesen tönkretett. Épp ezért a sertéstenyésztésnél a vezetőnek kettőzötten kell ügyelnie a helyes kiválasztásra.

Mielőtt a legkedvezőbb típust keresnénk, a húsertéstenyésztésben nálunk fennálló elnevezési zavart kell kissé rendeznünk. Hogy ez mennyire szükséges, azt éppen az olyan kiváló tenyésztőnek, mint vitéz Horváth Lászlónak az előadása mutatja, aki előadásában a „middle white” angol sertésről és a „német nemes sertésről”, mint két különböző fajtáról beszél, pedig tulajdonképpen a német, morva és szlovák nemes sertés nem egyéb, mint a middle white-nak akklimatizált fajtája, amelyet régebben a „large white”-tal tettek nagyobb testűvé.

A middle white-on kívül hazánkban leggyakrabban a large white-tal találkozunk, amelyre igazán nem mondhatjuk, hogy „együtt van” és amellyel, sajnos, a „bacou” korban sok middle white-tenyésztet rontottak el, amelyből ezt az erősen átütő vért kiküszö-bölni olyan nehéz, hogy sokkal okosabb néhány kocá-rak beszerzésével a tenyésztet felújítani.

A hangzavart tetézi még az állatjainos „york” elnevezés, amely annyira bevette magát a köztudatba, hogy azt már nemcsak a nép, hanem a szakirodalom is használja. Márpedig ennek az elnevezésnek leg-feljebb annyi jogosultsága van, mint a „bonyhádi” elnevezésnek a magyar vöröstarka marhánál és onnan ered, hogy a legtöbb tenyésztet, amelyből kanokat importálunk, Yorkshire tartományban van.*

Mint a fentiekből kitűnik, a „middle white” angol sertés akklimatizált tenyészete mellett török lándzsát, mint amely minden körülmények közt, mind sonkára, mind nagyobb súlyra hízlalva a legjobb anyagot szolgáltatja a legjobb takarmánykihasználás mellett, a legarányosabb formákkal rendelkezik, szóval az igazi gazdasági húsertéstípus. Ennek a típusnak magyar formáját legtisztábban a Felvidék néhány kisgazda-és uradalmi tenyésztetében találjuk és ajánlatos volna a törzskönyvelésben ezt a típust: „magyar nemes húsertés” név alatt vezetni, amely elnevezés épp olyan jogos, mint a német, morva vagy szlovák nemes sertés elnevezés, arról is inkább, mivel legszebb formájában a kisalföldi magyar tenyésztők tenyésztették ki (Vághosszúfalva, Bucs, stb.).

Ha elfogadjuk ezt a sertést, mint kívánatos típust, akkor megvan az alap, amelyen tovább építhetünk. Azzal ugyanis, hogy néhány főt és abhoz akár rokon, akár idegen kant szeretnénk be, még távolról sem értük el célunkat.

Ha a szarvasmarha gazdasági típusától jó tejelet, jó munkabírást és jó takarmánykihasználást kívánunk, akkor a húsertés gazdasági típusától jó malacnevelést (még a túl sok malac rovására is) és jó takarmánykihasználást kell kívánnunk, erre kell tehát állomá-nyunkat kitenyészteni, eminek arról nagyobb a jelentősége, minél mostohábbak a viszonyok. Jómagom is, Szlovenszkon hagyott, de részben már átpiántált tenyésztetemben a fenti cél elérésére akkor kezdtem törekedni, amikor a túlproduktív idejében, a régi tenyésztők egymásután hagytak fel a tenyésztessele.

Ezt a célt törzskönyvelés nélkül elérni lehetetlen, azart első lépésünk a Húsertéstenyésztők Egyesü-letebe való belépés és a törzskönyvelés bevezetése legyen, uradalmaknál egyéni, kisgazdáknál pedig szövetkezeti alapon.

A következőkben, amikor meg van már a kiün-dulási anyag, a mérleget a szó legszorosabb értelmében nem szabad kiadnunk a kezünkől. Pontosan meg kell mérnünk a takarmányozási adagot, mérnünk kell a kocákat, a malacokat születéstől kezdve egész adág, amíg akár tenyésztésre, akár levágásra el nem adjuk, legalább minden négy hétben egyszer. Célszerű a 70 kg-on felüli hízókat kisebb csoportokba beosztani és úgy tovább hízlalni (rálm 4 drb a rendes). Ilyen kisebb csoportokban, természetesen egyenlő súlyúakat egybetéve, egyedenkint tudjuk megfigyelni a súly-gyarapodást és sokszor szinte hibetetlen különbségeket fogunk tapasztalni a súlyfelvétel tekintetében. Természetesen ezeket az időszaki méréseket a tenyészteszt vezetője ne bízza másra, hanem végezze el maga, mert ez alkalommal nemcsak a súlyban történt növekedést, hanem az állat egészségi állapotát, tisztaságát, stb. is felülvizsgálhatja.

Ha már most megadjuk a súlygyarapodásban kiugró állatok fűlszámát, mindig ugyanazon 2—3 kocor ivadékaival fogunk találkozni. E megfigyelésből levonva a megfelelő következtetést, egész kocsállomá-nyunkat, sőt egy kiváló küllemű kant is e két-három koca ivadékaiból hagyunk magunknak és így két-három év alatt 4—5%-os takarmánykihasználási emelkedést érhetünk el, ami nemcsak a mai drága és kevés takar-mány idején, hanem majd a legnagyobb dekonjunktura idején is, kell hogy versenyképessé tegyen bennünket.

Ilyen kiválasztással 10 kocából csak három tar-tottam meg annakidején, mint törzskeccát és ezekből

* Tévődés, mert a fehér angol sertés, amit mi yorknak hívunk, egész Angliában van. Rovatvezető.

Legújabb típusú a prótépést végző, sűrített késekkel ellátott

MAMUT

nagyteljesítményű tengeriszártpó és egyetemes zöldtakarmányaprítógép, óránként kb. 50 q teljesítmény. Silózás céljára is alkalmas kivitel. Rendeléseket előjegyzünk őszi szállásra. Számos referenciával szolgálhatunk.

LÁSZLÓ és FIA műszaki és gépkereskedők, Budapest V, Alkotmány-u. 25. Telefon: 118-431, 117-752. Sürgőncím: Lafia Budapest

László Medicago kalapácsos őrlőgép. acélipus, minden nagyságban

származik egész tenyészetem.*) Az eredmény 5 év alatt, 1933—1938-ig 25%-os takarmánykihasználás volt, míg azelőtt alig tudtam 20%-nál többre felvinni, természetesen az 1940-es rendkívüli kukoricát nem lehet számításba venni és az előfeltétel mindig az egészséges abraktakarmány, helyes fehérjearány és az alaptakarmány helyes megválasztása marad.

Ezt az eredményt helyes kan-megválasztással (ehhez egy kis szerenese is kell) valószínűleg még fokozni is lehet, de ne várjunk csodát a kántól, mert a kocának legalább annyi része van az utódokban, ha nem több, mint a kannak. A kan megválasztására mégis azért kell fokozott figyelmet fordítani, mert, mint előbb említettem, egy rossz kan még a legjobb tenyészetet is rövid idő alatt tönkre tudja tenni.

Tudom, hogy a vázolt munka fáradságos, de azt is tudom, hogy ez a fáradozás biztosan meghozza a gyümölcsét. A pénzben kifejezhető eredmény mellett nem szabad elhanyagolni a tenyésztői örömeiket sem, amelyek átszűrődnek bennünk a legkritikusabb idő-kön is. Nagy öröm az, amikor látjuk, hogy egy nyolc-hónapos kan fél kg zab és fél kg árpa, 2 liter centrifugált tej és zöld lucerna etetése mellett (állandó legeltetést, illetve szabad mozgást feltételezve) naponként fél kg-t, vagy annál is többet vesz magára és 240 napos korában eléri a 110 kg-ot, vagy pedig amikor az egy éves fiatal koca — hasonlóképpen — elválasztásától kezdve átlag napi egy kg abrakkal 180 kg-ot nyom.

Az anyagi és tenyésztői elégtétel mellett arra is gondolnunk kell, hogy mit jelent az ország takarmány-ellátása szempontjából minden százalék, amit a sok százezer sertés takarmányozásánál meg tudunk takarítani.

Ha között elgondolásaim elnyerik szeretett előnkünk és tanítómesterünk tetszését — amit annál inkább remélek, mivel legutóbbi, igen megtisztelő látogatása alkalmával ilyen irányú kijelentéseket hallottam tőle —, akkor biztos vagyok benne, hogy kiváló vezérkarával rövid időn belül keresztülviszi a „magyar nemes hússertés”-típus általános elterjedését és ezzel hússertés-tenyésztésünknek a szarvasmarhatenyésztésünkkel egy színvonalra való emelését.

Lelkes tenyésztőknek kiváló cikkéhez csak azt a megjegyzést fűzöm, hogy a „gork” elnevezést én használtam először beszédben és irodalomban, s egyáltalán nincs szándékom ezért „Mea culpa” vallani. Ami a t. cikkiről az a nézetem illeti, hogy a „middle white” angol sertés és a német, „Edelschwein” egyféle fajta és a morva + szlovák sertés a middle white-nak „akklimatizált fajtája”: ez tévedés. A middle white fajtát még Angliában is külön fajtának tartják, amint ez úgy is van, mert ez egészen másféle természetű sertés, mint a „large white”, a „nagy fehér” sertés. Nálunk pl. a türjei prépostsági uradalomnak és lovag Biedermann Lászlónak kiváló middle white-típusú anyaguk van, ami azonban távolról sem „middle white fajtájú”. A „magyar nemes hússertés” elnevezés ellen nem lehet elvi kifogást emelni, habár alapjában véve nekünk nincs originális — mondjuk eredeti — kitenyésztett hússertésfajtánk. Elő fogom azonban terjeszteni kiváló tenyésztőnk indítványát a Hússertés-tenyésztők Országos Egyesülete igazgatóválasztmányának és itt majd határoznak.

Rovatvezető.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A kukoricaszár gazdaságos értékesítése.

Írta: Weiser István dr.

Gyenge szénatermés után gyakori a panasz, hogy a szálastakarmánykészleteknek a tavasz felé való kimerülése, mennyi kellemetlenségnek és költségnek okozója. Ilyenkor — késő bánatként — jut eszébe a gazdának, hogy e bajt a kukoricaszár helyes kezelése és felhasználása által könnyen el lehetett volna kerülni. Bár gazdáink nagy része már felismerte

*) Ez így volt a legtöbb tenyészetben, amikor a törzskönyvelést és a teljesítőképesség vizsgálatokat a Hússertés-tenyésztők Országos Egyesülete megkezdte. Rovatvezető.

a kukoricaszár helyes kezeléséből származó nagy hasznot, sajnos, még mindig elég sok azoknak a száma, akik a kukoricaszárát még most is mostoha elbánásban részesítik. Ilyen gazdák számára kívánatos azoknak a szempontoknak újabb ismertetése, amelyeknek megvalósítása lehetővé teszi a kukoricatermés szarhozamában lévő értékek kiaknázását.

Azok a vizsgálatok, amelyeket annakidején az állat-életlani állományon a hazai kukoricafélék egyes részei mennyiségének és ezek összetételének megállapítása céljából végeztem, a következő adatokat szolgáltatottak. A csövek letörésének idejében 100 kg csömentes friss szár átlagban

- 52.4 kg kóróból,
- 28.8 „ szárlevélzetből,
- 17.7 „ csöburoklevelzetből és
- 1.1 „ hímvirágzatból (címer) áll.

Eszerint a csömentes friss kukoricaszár a kétféle levélzet együttes mennyisége átlagban 46.5%. Arra való tekintettel, hogy a kétféle levélzetnek nedvességtartalma jóval kisebb mint a kóróé, a csömentes kukoricaszár szárazanyagában

- a kóróé 38.75%
- a szárlevélzeté 39.81%
- a csöburoklevelzeté 19.76%
- a hímvirágzaté 1.68%

vagyis a kétféle levélzet együttes mennyisége 59.57%. A kukoricaszár egyes részeinek százalékos összetétele friss állapotban átlagban a következőképpen bizonyult:

A növényrész megnevezése	Víz-tartalom	Nyers fehérje	Tiszta fehérje	Amid	Nyers zsír	Nyers rost	N-mentes kiv. anyag	Ásványi anyag
Szár legalsó része	65.60	1.53	0.68	0.87	0.46	13.22	17.02	2.12
Szár középső része	51.35	2.39	1.41	0.98	0.91	17.16	25.33	2.86
Szár felső része	33.35	2.91	1.78	1.13	0.98	22.37	36.91	3.48
Szárlevélzet	18.40	6.13	5.42	0.71	1.45	24.40	39.19	10.43
Csőburoklevelzet	32.30	3.09	2.42	0.67	1.03	20.34	40.43	2.72
Hímvirágzat (címer)	12.45	6.10	5.20	0.90	1.87	29.08	43.26	7.24

Összehasonlíthatóság céljából vízmentes anyagra átszámítva ezeket az adatokat, a következő számokhoz jutunk:

A növényrész megnevezése	Nyers fehérje	Tiszta fehérje	Amid	Nyers zsír	Nyers rost	N-mentes kiv. anyag	Ásványi anyag
Szár legalsó része	4.70	1.98	2.72	1.43	38.09	40.63	6.15
Szár középső része	4.11	2.87	2.24	1.18	35.15	52.73	5.78
Szár legfelső része	4.39	2.70	1.69	1.47	33.50	55.38	5.26
Szárlevélzet	7.59	6.68	0.91	1.77	29.80	48.07	12.77
Csőburoklevelzet	4.55	3.56	0.99	1.55	29.96	59.94	4.00
Hímvirágzat (címer)	6.99	5.92	1.07	2.18	33.12	49.44	8.27

Ezeknek az értékeknek elbírálásáról nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy különösen a szárlevélzet jóval több nitrogéntartalmú anyagot — főként valódi fehérjét — és értékes ásványi anyagot tartalmaz, mint a levélmentes kóró, hanem tekintetbe kell venni azt is, hogy ennek nyers rostja sokkal erősebben elfásodott, mint a kétféle levélzeté, ami a kóró takarmányértékét a kétféle levélzetével szemben még nagyobb mértékben csökkentti.

A közölt adatok lehetővé tették annak kiszámítását, hogy az egyes táplálóanyagok 100 kg-jából mennyi esik a kóróra és a kétféle levélzetre:

	A kóróra esik 100 kg-ból	A kétféle levélzetre esik 100 kg-ból
Száraz anyag	37.7	62.3
Ásványi anyag	27.6	72.4
Nyers fehérje	32.3	67.7
Tiszta fehérje	22.5	77.5
Nyers zsír	33.6	66.4
Nyers rost	43.9	56.1
N-mentes kiv. anyag	39.5	60.5

A fehérjének, szénhidrátoknak és ásványi anyagoknak zömét tehát a kétféle levélzet foglalja magában. Ebből következik, hogy a kukoricaszár gazdaságos felhasználásának első lépése közvetlenül a csövek letörése utáni levágása, amikor a kétféle levélzet még teljes mennyiségében rajta van. Levágásra legjobb egy éles kapaformájú nyeles szerszám, amellyel egy súhnyításra levághatjuk a szárát, amelyet közvetlenül a föld színén kell levágni, mert a hosszabb-rövidebb csövekben a kukoricamoly hernyója maradhat vissza, amely áttelelés után tavasszal pillévé alakulhat át. Csak akkor engedhető meg a hosszabb csövek hagyása, ha azt összegyűjtjük és fűlésre használjuk.

A késői levágás hatására külső és belső elváltozások érik a szárát, amelyek nemcsak takarmányértékét rontják le, hanem ízletességét is erősen károsítják. Szél és eső leveri az értékes levélzet nagy részét, a majdnem meztelen kórón pedig penészgombák és baktériumok tömge szaporodik el, amelyek a szár ízletességét és étrendi hatását tönkreteszik. A csövek letörése után tovább lábon maradt szárban kémiai jellegű változások is mennek végre és ezek között a leg súlyosabb a szár cukortartalmának fokozatos el-tűnése a lélekzés folyamán. A levágott szárban a lélekzési folyamatok csakhamar megszűnnek, a lábon maradtban azonban addig tartanak, amíg nedvességtartalma nem csökkent 38%-ra. A hazai kukoricafélék szárának cukortartalmát a csövek letörésének idejében vízmentes anyagra átszámítva, Zajtay kár-társammínimálisán 17.47%-nak, maximálisán 42.16%-nak, átlagban 30.73%-nak találta. Ez a cukortartalom

mint említettem, a lélekzés folyamán folyton csökken. Így egy nemesített főfogú kukorica szárának száraz anyagában október 10-én a cukormennyisége 20.88%

november 6-án már csak 20.35% volt. Fokozott jelentőségű a cukortartalom, ha a szárát besavanyítás útján akarjuk konzerválni.

Hogy a késői levágás milyen mértékben csökkenti a kukoricaszár takarmányértékét, kitűnik azokból a vizsgálatokból, amelyekét ugyanazon tábláról származó október és november elején levágott szárral végeztünk annakidején az állatéletlani állományon. Ezeknek a kísérleteknek végeredményei a következők:

	Októberi szár nyers em. össze-tétel %	Novemberi szár nyers em. tápl-tétel %
Víz-tartalom	20.0	20.0
Nyers fehérje	5.3	2.6
Nyers zsír	1.3	0.6
Nyers rost	25.7	13.8
N-mentes k. anyag	41.6	24.6
Ásványi anyag	6.1	3.6
Emészthető fehérje	—	1.5
Keményítőérték	—	26.1

Kellauer Gábor

okl. gazda

V., Visegrádi-u. 48. Tel.: 298-131.

Sürgőny cím: Kellabor, Budapest.

Tenyész- és vágóállatnagyereskedő Budapesten. • Foglalkozik mindennemű tenyész- és vágóállat vételével, eladásával és bizományi értékesítésével.

Mielőtt jöszagát értékesítené, kérjen ajánlatot.

Jármos és beállítani való ökröket előnyös feltételek mellett szállít.

Gyors és szak-szerű lebonyolítás.

Süldőket legmagasabb áron vásárol.

Kedvezményes invázió...
Növény...
Budapest

A négy héttel később végzett levágás tehát 46%-kal csökkentette a szár takarmányértékét.

Az idejében levágot szárát vagy eredeti állapotában, vagy besavanyítva eteljük. Legkevésbé gazdaságos értékesítési módja, ha egészében dobjuk az állatok elé, rájuk bízva, hogy mennyit esznek meg belőle. Az egész szárból ugyanis az állatok csak a levelet és a vékonyabb szárrészeket fogyasztják el, úgyhogy a szárnak csaknem fele kerül az izékbe. Ha tehát eredeti állapotában akarjuk a szárat felhasználni, okvetlenül *szecskézzük meg*, mivel ilyen módon csak a legvastagabb szárrészek, az úgynevezett dugók maradnak vissza. A szárnak szecskázása lehetővé teszi a takarmány pácban való felhasználását is, amely által megpuhul és ízletessége is fokozódik.

Egyes gazdaságokban a szárat közvetlenül levágása után géppel feltépik és valamilyen takarmány-szármával rétegezve rakják kazalba. Ez az eljárás előleg helyes, azonban kibontások nagyon ajánlatos ponyvát kézzel tartani, nehogy az eső a kazlat ártja, aminek hatására a takarmány könnyen megromolhatik.

A kukoricaszár felhasználásának legelőkeltebb módja a *besavanyítás*. A besavanyítás eredményességének első feltétele, hogy a szárat a csövek letörése után rögtön levágjuk, hogy a sejtekben eredeti mennyiségben megmaradjon a sejtlé és ebben a cukor. A friss állapotban levágot szárat feltépjük vagy megszecskázzuk, mivel csak ilyen állapotban lehet erőteljes taposással a levegőt annyira kiszorítani, hogy hideg erjedés álljon be. Fel nem aprított szárnak besavanyításától tartózkodjunk, mivel a szárrészek között megmaradt levegőfészkek penészképződésre adnak alkalmat, amely az egész besavanyított szártömeget tönkretelheti. Ha a szárat nem vágjuk le közvetlenül a csövek letörése után és az száradásnak indul, úgy a sejtekből a sejtlé nem tud kilépni, a cukortartalom egy része pedig elbomlott, tehát nincs meg az előfeltétele a valódi tejsavbakteriumok és nemcsak élesztők által létrehozott erjedési folyamatoknak, amelyeknek hatására jöszű és kellemes szagú savanyított kukoricaszár kapunk.

Ha a szárat valamilyen okból nem tudtuk közvetlenül a csövek letörése után levágni és ezért a kiszáradt szár sejtjeiből a sejtlé nem tud kilépni, a hiányzó nedvességet pótolni kell. Ilyenkor a leveles cukorrépafej teszi a legjobb szolgálatot, mert ennek a feltéptt szárral készített keveréke igen jó minőségű erjesztett takarmányt szolgáltat. Használható e célra a kihúzott friss cukorrépaszelet is.

Ha a szár levágása a takarmányrépa kiszedésének idejéig halasztódott, eredményesen használhatjuk ennek leveletét a kiszáradt és feltéptt szár besavanyításánál. Kevésbé alkalmas e célra a burgonyaszár, amely sem táplálóérték, sem ízletesség szempontjából nem mondható a késői szár besavanyításánál felhasználható jó segédanyag. Ajánlják e célra a fel nem etetett tököt, illetve marhakáposztát, amelyek jól használhatók ugyan, de mivel egymagukban is értékesíthetők, besavanyítási célokra való felhasználásuk költségtöbbletét jelent.

Ha az említett természetes segédanyagok közül egy sem áll rendelkezésre, úgy loesoljuk meg a szárat meláznak híg vizes oldatával, vagy melász hiányában liszta, esetleg sós vízzel, a szár nedvességtartalma szerint 20-30 liter folyadékot számítva 100 kg szárra. Gyakorlati tapasztalatok szerint a sós és liszta víz hatása között nincsen különbség.

Az említett kisegítő eljárások feleslegesek, ha a besavanyítandó szárat közvetlenül a csövek letörése után levágjuk, feltépjük vagy megszecskázzuk és silóban vagy veremben erőteljesen betaposva, a szokásos módon besavanyítjuk. A zombolyázás kevésbé alkalmas a felaprított szár besavanyítására, mivel a kazal szélein nem tudjuk a hideg erjedést biztosító nyomást biztosítani.

Az erjesztett kukoricaszár mindazokat az előnyöket adja, amelyekkel a savanyított takarmány etetése jár, amennyiben a téli takarmányozás idejében bizonyos fokig pótolja a zöldtakarmányt, lehetővé teszi a répával való takarékoskodást. Mind az eredeti, mind a savanyított kukoricaszár takarmányértékének elbírálásánál szem előtt kell tartani, hogy fehérjében mind a kettő szegény és elsősorban a szarvasmarha keményítőértékűségletének fedezésére szolgál. A természetes szár nedvességtartalmát 20%-nak, a besavanyítottat 65%-nak véve fel, 10 kg eredeti szár, illetve 25 kg besavanyított szár takarmányértéke kerekén 2-6 kg keményítőérték, emészthető fehérjetartalma pedig 1-1.5% közötti.

Az idejében levágot és helyesen kezelt kukoricaszárral mind eredeti állapotában, mind besavanyítva, mindenféle hasznocélú szarvasmarha szilastakarmány-szükségletének egy részét eredményesen fedezhetjük, ami lehetővé teszi a többi szilastakarmány célszerű és gazdaságos beosztását és felhasználását.

A kukoricaszár elsősorban igásokkor áttelelő takarmánya, amelyet a pihenési időben 10 kg légszáraz, illetve 25 kg savanyított szárral és 15 kg takarmányrépával jól fenn tudunk tartani. A hiányzó fehérjét a répa amidjai fedezik. Az ókrók igénybevétele esetén a végzett munka nagysága szerint 1/2-1 kg abrakot kell még adagolni, amelyet több kukoricadarából és kevesebb korpából, vagy valamilyen olcsóbb pogácsafele darájából állítunk össze. Munkát nem végző igásokkor takarmány-szükséglete 600 kg élő súly mellett kerekén 10 kg szárazanyagban 3-6 kg keményítőérték és ebben 360 g emészthető fehérje. E keményítőértékűségletből 10 kg légszáraz vagy 25 kg besavanyított szár 2-6 kg keményítőértéket fedez.

Az Alföldön a kukoricaszár a növények *fehérmarha* rendes szilastakarmánya, azonban az állatok testsúlyának arányában bizonyos mennyiségű fehérje abrakot kell okvetlenül a szár mellett adagolni. Jól használható a kettőle kukoricaszár két éven felül, de még hízalásra be nem fogott *tarkatino* szilastakarmány-szükségletének fedezésénél is. Ha ilyen állatok az „*od libitum*” elfogyasztott szár mellett 15 kg takarmányrépát és 1-1 1/2 kg abrakot kapnak, amelyet 1:1 arányban kukoricadarából, korpából és valamilyen pogácsa darájából állítunk össze, úgy a hízalás idejére jól vannak előkészítve.

A kukoricaszár jó szolgálatot tesz *szárazon álló*, vagy *szárazra való állítás előtti teheneknél* is. Ott, ahol nincs elég széna, *fejős teheneknél* is adhatunk kukoricaszárat, azonban mellette etessünk okvetlenül valamilyen pillangós szénát is. Savanyított szár etetések az erjesztett takarmányok adagolásakor szükséges elővigyázati rendszabállyal éljünk, vigyázva arra, hogy a tej ne vegye fel a savanyított szár szagát. Nem szerepel a kukoricaszár *hízó marha* adagjában, ha a hízalás belterjes, mivel ballasztartalma túlságosan nagy. Szénahiány esetén azonban eltérhetünk e szabálytól 1000 kg élő súlyra 8-12 kg légszáraz, vagy 20-30 kg savanyított szárat etetve. Ellenben sohasem adjunk kukoricaszárat nagy térfogata folytán még kora növekedésben levő 1 1/2 éven aluli *növendékállatok*nak, mivel hatására az emésztőszervek túlságosan kitérülnek. Ajánlják a kukoricaszárat juh részére is, bár gyakorlati tapasztalatok szerint ez nem igen szereti; ugyanez áll a lóra vonatkozóan is.

Az előzők szerint megfelelően kezelt és felhasznált kukoricaszár értékes anyag és a mai takarmány-szükséglet idejében nagy hasznára lehet a gazdának. Mindent el kell követnünk, hogy megszűnjön az az elhanyagolása, amelyben sokan még most is részesítik, mert felhasználásával nemcsak a benne foglalt értékeket mentjük meg, hanem besavanyítása által kukoricatermésünket megóvjuk attól a nagy károsodástól is, amely évről-évre a kukoricamoly révén éri.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Kadoosa Gyula dr.

Védekezés a lucernabogarak és bődék álcáinak kártétele ellen.

Írta: Szabó Lajos.

A „Köztelek” folyó évi szeptember 21-i 38. számában fenti című közleményemben ismerttettem a méz-nitrogénes kezeléssel való eljárást, amellyel a legolcsóbban lehet megszüntetni a rovarok álcáinak kártételét. Kadoosa Gyula dr. rovatvezető a méz-nitrogénrel való védekezést nem tartja biztos védekezésnek, mert úgy véli, hogy a kat. holdankint adagolt 60-70 kg méz-nitrogénből fejlődő ciángáz olyan kevés, hogy a lárvák eifűnésének okául semmiestre sem lehet komolyan számbavenni. Védekezési célból inkább ajánlja a Manninger-féle rovarfogógépet, majd megjegyzi, hogy a méz-nitrogént is ki fogják próbálni és ehhez kérik „a dícséretreméltóan lelkes és gazdátársaink javát önzetlenül szolgáló kész szerző szíves közreműködését.”

Végtelemül örülök annak, hogy Kadoosa Gyula dr. hajlandó lesz a méz-nitrogénes kezelést is kipróbálni, amire én már 1931 december 12-én az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földművelési és növénytermelési szakosztályának gyűlésén felkértem a Rovartani Állomást, amiképpen Bakó Gábor kísérletügyi főigazgatónak „A lucerna kártétele és az ellenük való védekezés” címen megtartott előadásához hozzászólván, ismerttettem a méz-nitrogénrel való védekezési eljárást. Ezen a gyűlésen bejelentettem, hogy kamaránk az eddig beállított kísérleteket továbbfolytatja és az 1932. év tavaszán még több helyen fog beállítani a méz-nitrogénrel való védekezési eljárásra kísérleteket. Határozati javaslatot terjesztettem ugyanakkor a szakosztály elé, hogy a szakosztály kérje fel a M. Kir. Rovartani Állomást a mezőgazdasági kamarára ezirányú kísérleteibe való bekapcsolódásra, ellenőrizze és közösen állapítsák meg, mi okozta azt, hogy a méz-nitrogénes kezelés következtében megszűnt a kártétel, elpusztultak a rovarálcák, aminek következtében a lucerna kiválóan fejlődve, nagy termést adott s ott, ahol évek óta magot termelni nem tudtak, kiváló magtermést hozott. Kértem a Rovartani Állomást, dolgozzon velünk együtt, végezzük a megfigyeléseket, hogy a végzett eredmények alapján még pontosabban tájékozathassuk a gazdaközönséget a méz-nitrogénes védekezési eljárás eredményeiről.

Bakó Gábor is szükségesnek tartotta a minél több helyen való kísérletezést és e határozati javaslatomat a szakosztály el is fogadta.

Kamaránk továbbfolytatta a védekezési kísérleteket a méz-nitrogénnel és mint ahogy azok kiválóan beváltak, az eredményeket általánosságban ismertette és elérte azt, hogy az Alföldön több, kisebb és nagyobb gazdaság rendszerint használta a méz-nitrogént a rovarálcák elleni védekezés céljából és az elért eredményekkel a legteljesebb mértékben meg voltak elégedve.

Ennek igazolására közlöm néhány gazdaságnak kamaránkhoz intézett levelét, amely igazolja a méz-nitrogénnel való védekezés sikeres voltát.

A derekegyházi uradalom központi intézősége (Derekegyház, u. p. Szentés) 1932 január 4-én írja: „A lucernabogarak és bődék, a lucernatariók többszöri fogasolásának, elfűskölésének, hálózásának ellenére, az utóbbi években nagymértékben elszaporodtak. A múlt év tavaszán pedig hihetetlen mértékben léptek fel. Természetes, hogy ilyen körülmények között nagy örömmel vettük Szabó Lajos főtitkár úrnak a méz-nitrogénnel való védekezés ismertetését. Most pedig ezúton is ismételtlen köszönetünket fejezzük ki a gyors és biztos eljárásért. A védekezési eljárást a központi gazdaságunk 95 kat. hold lucernája közül

A mezei egér

invázióját gyors sikerrel leküzdhetjük

ARVALIN

évtizedek óta közismert legolcsóbb speciális mezei

egérirtó szerrel!

Lapunkra szíveskedjék okvetlenül hivatkozni díjmentes minta rendelése esetén.

Kedvezményes árajánlatot és díjmentes mintát küld:

„AGRO”

Növényvédelmi és Mezőgazdasági R.-T. Budapest, IV., Fehérhajó-utca 2. szám

80 kat. holdon az első kaszálás után végeztük. A nem mézsnitrogénezett 15 kat. holdon sem felejtettük el a kétszeri fogasolást. A 80 kat. holdon az eljárás után első álcát nem, csak összefonnyadt dögöket találtunk, a lucerna mindenütt egyszerre, egyenletesen fakadt. A 15 kat. hold második kaszálását tönkretették az álcák. Elhatároztuk, hogy az idén is — ha szükség lesz rá — ismét a mézsnitrogénnel, mint biztos eljárással fogjuk a lucernáinkat a lucernabogarak és bödék álcáitól megvédeni.

A Radvány uradalom (Tiszaug) 1931 december 29-én írja: „Alulírott igazolom, hogy Szabó Lajos főtitkár úr utasítása alapján a folyó év tavaszán 30 magyar holdas lucernasomon az első kaszálás után a nagy mennyiségben fellépő lucernabogárcák kártétele elleni védekezés végett beállítottam a mézsnitrogénnel való védekezési eljárást. A kiszórás után négy nap múlva az álcák kártétele megszűnt. Az álcák elpusztultak, a lucerna erőteljes fejlődésnek indult, s az egész évad alatt löböt lucernabogár és böde nem mutatkozott. Évek óta nem tudtam magot fogni a lucernabogárcák kártétele miatt, a mézsnitrogénes kezelés folytán a magvak hagyott 24 magyar hold területéről 30 q egészséges, szépen fejlett magot kaptam. A magtermés levétele után a lucerna hatalmas fejlődésnek indult és kitűnő harmadik kaszálást is kaptam.”

A Makói Mezőgazdasági R.-T. (Óföldéák) 1931 december 22-én írja: „A lucernabogarak álcái elleni védekezési módra való tanácsért újból hálás köszönetemet fejezem ki; teljesen kiirtotta az álcákat, de attól eltérően, kisholdankint 2 q lucernamagot kaptam azon a területen”.

S. Bálint György felsőházi tag, a Makói Városi Gazdasági Egyesület elnöke írja: „1931 tavaszán, május 22-én észrevettem, hogy lucernasomban erősen fellépett a bogárrágta kár annak ellenére, hogy lucernasom igen jó termést ígért, de a rohamosan terjedő rovarkár a lucernaszár felső részét 15—20 cm hosszúságban lerágta, szóval a legjava lehullva terült el a földön. Úgy nézett ki a lucernatábla, mintha egy jégverés érte volna. 30 éves gazdasági működésem alatt ilyen rovarkárt sohasem láttam. A lucernát azonnal lekaszáltattam, a széna beszárítása és behordása 8 napig tartott. Ez alatt eső nem volt és a rovarkár még fokozódott, teljesen letarolta az új hajtásokat. Lucernatáblám úgy nézett ki, mintha fel lett volna égetve. Ekkor visszagondoltam, hogy 1929-ben már használtam lucernarovarkár elleni védekezésre mézsnitrogént és a lucernásokat most is mézsnitrogénnel kezeltem. Kaptam egy esőt, utána a rovarkár megszűnt és a rovarok 90%-a 3—4 nap múlva elpusztult, s a lucerna fakadása 3—4 nap múlva rohamosan megindult, míg az öt kat. hold területén, amely nem kapott mézsnitrogént, egész év alatt meglátszott a rovarkár hatása. Tehát mindezek után teljes meggyőződéssel mondhatom, hogy a mézsnitrogénnel megvédtém lucernatermésemet a további rovarkároktól. Midőn mindezeket a nagytekintetű Cimnek bejelentem, egyúttal kérem, hogy a kamara hivatalos lapjában ezt közölni szíveskedjék, hogy tudomásom birtokos gazdáltságaim a fellépő lucernarovarak elleni védekezésnél a mézsnitrogén használatáról”.

Hasonló kiváló eredményeket ért el a mézsnitrogénes kezeléssel vitéz Baskay Gyula dr., Károlyi István gróf dr. uradalmának jószágigazgatója (Felgyő, u. p. Csongrád), valamint Nicsovics György földbirtokos Csanádalbertin.

Az elért eredményeket részletesen ismertettem a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja, a Magyar Róna 1932 január 15-i számában.

Az Alföldön a mézsnitrogénnel való védekezési eljárás megindult és sikeresen is védekeztek a gazdák mindaddig, amíg mézsnitrogén állott rendelkezésre. Midőn a mézsnitrogén behozatalát nem engedélyezték, a mézsnitrogénes kezelés elmaradt és azóta állandóak a panaszok, hogy a hálózás és a fogatos erővel való fogdosás ellenére is, nagymérvű a rovarkárcáttétel az Alföldön és a gazdák állandóan sürgették a mézsnitrogén behozatalát.

A lucernát termelő gazdák többszörös kívánságára tette meg kamaránk a közellátási miniszter által tartott egyik értekezleten azt a kérdést, hogy a lucerna-

bogárnak és bödék álcáinak kártétele elleni védekezés céljából engedélyezze a szükséges mennyiségű mézsnitrogén behozatalát. Ez az alföldi gazdák kérése volt, akik maguk meggyőződtek a mézsnitrogén előnyös hatásáról, annak ellenére, hogy a M. Kir. Rovartani Állomás nem folytatta le a kísérleteket, nem kapcsolódott bele a kamara által tovább folytatott kísérletekbe és ez az oka annak, hogy Kadoosa Gyula dr. cikkéhez való hozzászólásában megjegyzi: „a mézsnitrogént is ki fogják próbálni”.

Én azt hiszem, hogy a lucernatermelő gazdák végtelen hálások lesznek Kadoosa Gyula dr.-nak, ha 12 év után a Rovartani Állomás helyett ki fogja próbálni a mézsnitrogénes eljárást. Ehhez a kísérlethez nemcsak én, hanem az alföldi gazdák nagyrésze és a felsorolt gazdaságok vezetői — meg vagyok győződve — a legnagyobb készséggel állanak rendelkezésre.

Mi, gyakorlati gazdák, nagyon örülünk annak, hogyha tudományos körök és intézetek velünk együtt dolgoznak és ha valamire mi rájöttünk, azt igyekeznek tudományosan megvilágítani. Viszont bánt minket az, hogyha nem akarják figyelembe venni azokat az eredményeket, amelyeket a gazdák nagy fáméval elismer és sikeresen használnak. Mi nem akarunk dicsőséget, mi hasznót akarunk a magyar gazdaközönségnek!

A rovatvezető megjegyzései. Magam sajnálom legjobban, hogy annakidején (1932-ben) a volt Rovartani Állomás nem vehetett részt a mézsnitrogénes kísérletekben, de ennek több oka volt. Az 1932. év tavaszán országos katasztrófaaként jelentkezett gabonapalóskák kérdése akkor mindennel fontosabb volt. Ugyanakkor a külföldön is már ismeretessé vált kaliforniai palóskajártatásunk gyümölcs-exportunk növényegészségügyi sürgős megszervezését követelte. Az intézet kislétszámú tisztviselői karát, főzött jómagamat is, az állandó külszolgálat annyira igénybe vette, hogy nem jutott idő a mézsnitrogénes kísérletekhez. Az országos nagy problémák háttérbe szorították a kisebbeket. Mindehhez hozzájárult még 1932-ben a növényegészségügyi szolgálat teljes átszervezése is, a Rovartani Állomás megszűnése, illetve a Növényélet- és Körtani Állomással való mint a Mezőgazdasági Növénybiokémiai Állomással beolvadása a mostani Növényegészségügyi Intézetbe, s az ezzel kapcsolatos költözködés és az új állomáshelyen berendezkedés. Bár a múltért személyileg nem lehetek felelős, mégis szükségesnek tartottam mindezt annak az intézetnek védelmére felsorolni, amelynek akkor magam is egyik szakértője voltam. Nagyon sok növényegészségügyi kérdés várt már a multhán és vár a jelenben is megoldásra, hiszen az összes természetiségi ágak kártevői tartoznak hozzánk, nem csoda tehát, ha állandóan hátrálékban vagyunk. Ezt egyébként a kutató munka, s a kísérletezés lassú és részletező természete is megmagyarázza.

A lucerna kártevőivel már évek óta újból foglalkozunk egyéb problémáink mellett is. De ezen a kutatási területen is a jóval nagyobb kártevő, mégpedig a lucernabimbógubacsok, háttérbe szorította az aránylag kevésbé veszedelmes kisebb kártevőket: a lucernabogarat és lucernabödét, annyival is inkább, mert közben a növényegészségügyi technika fejlődésével kiváló rovarkáregre tettünk szert, tehát a kérdés a bogarak szakszerűen végzett összefogásával szinte teljes megoldást nyert.

A mézsnitrogénről azt írtam, hogy teljes határozottsággal állítom nem mertem, hogy „az egyedüli alkalmas szer” volna a lucernabogár- és böde-lárvák elpusztítására. Én még 1928-ban és 1929-ben kiterjedt kísérleteket végeztem a drótféreg ellen, kat. holdankint 80—100 kg-ot adva belőle. Az eredmény ez volt: drótféregirtó vagy előző hatása semmi, ellenben növényfejlesztő hatása (mint nitrogéntrágyának), különösen kezdetben, szembetűnő. De ezt más nitrogéntrágyával is elérhetjük. És ha feltétlenül a mézsnitrogén esetleges moró hatását a lárvákra, ezt is más nitrogénműtrágya ugyanígy kifejezheti, sőt maga az egyszerű méz is. Íme, így mértegel a kutatásokban gyakorolt elme, amely még a kézzelfogható sikert sem fogadja el, míg minden felmerült ellenvetést kísérletileg meg nem döntött. S ebből megértheti Szabó

Lajos is, miért nem tudok számos változatban végzett kísérletek nélkül mézsnitrogénpárti lenni.

A kísérletek majd eldöntik ezt a kérdést. A kísérleteket pedig, mint minden eddigi kísérletet, a gazdák közreműködésével végezzük. Nem megokolt tehát a válasz befejező „mela akkordja”, hogy nem vesszük figyelembe a gyakorlati gazdák tapasztalatait. Ellenkezőleg mindig örülünk, ha ötleteket adnak és sikerket érnek el a növényegészségügy terén is, hiszen a mi munkánkat könnyítik, s ezzel segítőtársainkká válnak.

Kadoosa Gyula dr.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutsebenbacher Emil dr.

A kishasznóbérelti törvény egyes rendelkezéseinek hatálybalépítése.

A földművelésügyi miniszter 280.000. számú rendeletével a kishasznóbéreltek alakításának, kishirtetek és házhelyek szerzésének előmozdításáról és más földhírtel politikai rendelkezésekről szóló 1940. IV. 1.-e. 24. és 27. §-ait, továbbá 29. §-ának (2) és (3) bekezdését, valamint 30. §-nak (2—5.) bekezdését, 30. §-nak (1) bekezdését és 41. §-nak (2) bekezdését felváltó 15. számú hatályba léptette.

A földművelésügyi miniszternek ezt a kishasznóbérelti törvény egyes szakaszaira vonatkozó végrehajtási utasítását, amelyet az igazságügyminiszterrel egyetértőleg adott ki, az alábbiakban teljes szövegében közöljük:

1. A nem magyar állampolgárok mező- és erdőgazdasági ingatlan-szerzésének korlátozása.

2. §.

(1) Mező- vagy erdőgazdasági ingatlant nem magyar állampolgár jogügylettel csak akkor szerzhet és ilyen ingatlant árverés vagy árverés hatályával magánkézből eladás során vételi ajánlatot csak akkor tehet, ha a telekkönyvszerűen megjelölt ingatlan megszerzésére a földművelésügyi miniszter a helygymiszterrel és a honvédelmi miniszterrel egyetértve engedélyt adott. Ugyanígy engedély szükséges ahhoz is, hogy a mező- vagy erdőgazdasági ingatlan tulajdona nem magyar állampolgár javára jogügylettel eladott jogcímen tényleges birtoklás alapján bejegyztesse.

(2) Az előbbi bekezdésben említett engedély iránt a kérvényt a földművelésügyi miniszterhez címzve, az ingatlan, illetőleg az ingatlan nagyobb részének fekvése szerinti illetékes közigazgatási bizottság gazdasági bizottságához kell benyújtani. A kérvényben az ingatlan telekkönyvszerű megjelölése és területének feltüntetése mellett elő kell írni a szerződés nevet, családi állapotát, foglalkozását, postai körzetét, születési lakóhelyét, állampolgárságát, esetleges gazdasági szakképzettségét, saját magának, szülőinek, magyarságának, feleségének és gyermekeinek állását, valamint azt is, hogy a megszerzési kívánt ingatlanon felel a szerződésnek ország területén van-e másfel is nyújt és mikorra nyújtja s hogy az ingatlant milyen célra kívánja megszerzeni, illetőleg milyen módon (házikézelésben vagy hasznóbérelti kivételre hasznosítani).

(3) Mező- vagy erdőgazdasági ingatlanok nem magyar állampolgár által örökös úttal való megszerzéséhez a jelen szakaszban meghatározott engedélyre minden szükség.

3. §.

A közigazgatási bizottság gazdasági bizottsága a 2. § (2) bekezdésében említett kérelmet a tudomásulvétel (hozzájárulás) céljából bemutatott jogügylet elbírására irányuló szabályok és szempontok szerint tárgyalja ezzel az elbírással, hogy az engedély megadása tekintetében nem hátróz, hanem csak az engedély megadására vagy megtagadására indokolt javaslatot tesz a földművelésügyi miniszternek.

4. §.

A földművelésügyi miniszter az illetékes közigazgatási bizottság gazdasági bizottságának javaslata alapján a helygymiszterrel és a honvédelmi miniszterrel egyetértve hozott határozatában csak arra ad engedélyt, hogy a nem magyar állampolgárságú kérelmező a mező- vagy erdőgazdasági ingatlan tulajdonának megszerzésére irányuló jogügylet megkötését, árverés vagy árverés hatályával magánkézből eladás során vételi ajánlatot tehet, illetőleg a tulajdonának tényleges birtoklása alapján a javára való bekébelezést kérheti.

5. §.

A 4. §-ben említett engedély alapján megkötött jogügyletről készített okirat, árverési jegyzőkönyv, árverés hatályával magánkézből való eladás tárgyában hozott határozat, tényleges birtokos tulajdonjogának telekkönyvi bejegyzésére vonatkozó jegyzőkönyv bemutatására, illetőleg feltérjes-

Bérhizlalást

marhára sertésre

legkedvezőbben köthet

Telefon: 380-485, 189-692

Central Beszerző Szövetkezetnél

Budapest, IV. ker., Dalmady Győző-utca 9. sz.

A hizlalás gyorsítása és eredményessége szempontjából rendkívül fontos a

PEKK—FUTOR

alkalmazása.

Kérjen díjmentes ismertetőt és kedvezményes árajánlatot.

PEKK = életerő.

CHINOIN-ÚJPEST.

FUTOR = csont.

Szíveskedjék lapunkra okvetlenül birtokozni.

tesére, továbbá a jogügylet tudomásulvételére (a jogügylet hozzájárulása), valamint az elővásárlási jog gyakorlására az ingatlanforgalom ellenőrzése tekintetében fennálló jogszabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a bemutatott iratokhoz (jogügyleti okirat, jegyzőkönyv, határozat) 4. § értelmében megadott engedélyt is csatolni kell; az engedély alapján megkötött jogügylet tudomásulvételét megtagadni nem lehet, az engedély megadása azonban az elővásárlási jog gyakorlását nem gátolja.

6. §.

(1) Mező- vagy erdőgazdasági ingatlanra vonatkozóan tulajdonjogának jogügylet vagy jogügyletre alapított tényleges birtoklás alapján való telekkönyvi bejegyzés iránt előterjesztett kérelmet a telekkönyvi hatóság egyéb előfeltételek fennállása esetében is csak akkor teljesítheti, ha

a) magyar állampolgár szerző fél a bekebelezés iránti kérvényben vagy a kérvényhez mellékelte teljes bizonyított erdejű okiratban büntetőjogi felelősségének tudatában kijelenti, hogy magyar állampolgár;

b) nem magyar állampolgár szerző fél a bekebelezési kérvényhez mellékelte a 4. §-ban említett engedélyt.

(2) Ha a telekkönyvi hatóság árverési vétel vagy árverés közlésé után elrendelt árverés hatályával magánkézből való eladás esetében megállapítja, hogy az ingatlanszerzés a Kht. 24. §-a (1) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére történt és az ingatlan tulajdonjogának aező javára való bekebelezését még nem rendelték el, az árverést, illetőleg a magánkézből eladás útján való szerzést megsemmisíti és új árverést rendel el. Az árverés elrendelésére és a vevő felelősségére az 1881. LX. t. c. 185. §-ának rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

7. §.

(1) A 2-8. § rendelkezéseit jogi személyeknek az ingatlan-szerzésére is megfelelően alkalmazni kell. A megkívánt nyilatkozatokat a jogi személy képviselőjére rendelt szervnek kell megtennie.

(2) A 2-6. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásában különbséget kell tekinteni azt a jogi személyt, amelynek székhelye külföldön van. Székhelynek «tség esetében, az ügyvezetés helyét kell tekinteni.

2. Idegen községek mezőgazdasági ingatlanszerzése.

8. §.

(1) Abban az esetben, ha a szerző fél a szerzés időpontját megelőzően állandóan más községben lakott, mint amely község határában a megszerzett mezőgazdasági ingatlan fekszik, az ingatlanforgalomra hatályban lévő jogszabályok a Kht. 27. §-ának (1) bekezdése szerint azzal az eltéréssel nyerne alkalmazást, hogy kis- és nagyközségekben az ingatlan fekvésére (1920: XXXVI. t. c. 17. § első bekezdés 1. pont, 1924: VII. t. c. 7. § 1. pont), az elidegenítő és szerző fél személyes körülményeire (1920: XXXVI. t. c. 17. § első bekezdés 2-5. pont) tekintet nélkül megilleti az államot az elővásárlási jog és az ingatlan elidegenítő ügylet tudomásulvételét az állami elővásárlási jog gyakorlása nélkül is meg lehet tagadni.

(2) Az előbbi bekezdés alapján sem illeti meg az államot az elővásárlási jog és az ügylet tudomásulvételét sem lehet megtagadni, ha

a) a szerzéshez az ingatlan fekvése szerint illetékes közvégi előjáró-ág javaslatára az illetékes közigazgatási bizottság gazdasági bizottsága hozzájárul és ezt a szerző fél hatósági bizonyítvánnyal igazolja;

b) a szerző fél az elidegenítőnek egyenes ágon rokona, házastársa, vagy az elidegenítésre kerülő ingatlan tekintetében tulajdonostársa, illetőleg örökösstársa;

c) az ingatlan az Országos Földhitelezési Intézet, vagy az Országos Központi Hitelszövetség szerzi meg, vagy adja el;

d) az ingatlan az 1924: VII. t. c. 7. §-ának 2. pontjában meghatározott célra szerzik meg;

e) az ingatlan árverésen vagy árverés hatályával magánkézből eladás útján szerzik meg.

(3) A (2) bekezdés a) és e) pontja nem gátolja az elővásárlási jog gyakorlását, vagy az ügylet tudomásulvételének megtagadását, ha ennek helybenlakó szerző féllel szemben helye volna.

9. §.

(1) Abban az esetben, ha a szerző fél a szerzés időpontját megelőzően állandóan más községben lakott, mint amely község határában a megszerzett mezőgazdasági ingatlan fekszik, az elővásárlási jog gyakorlását kizáró körülmények igazolására szolgáló bizonyítványt (okiratot) — az egyéb előfeltételek fennállása esetében is — az erre illetékes hatóság

csak akkor adhatja ki, illetőleg a telekkönyvi hatóság az elővásárlási jog gyakorlását kizáró körülmény igazolását csak akkor fogadhatja el, ha az elővásárlási jog gyakorlásának az előbbi szakasz értelmében nem lehet helye.

(2) A Kht. 27. §-ának alkalmazása szempontjából állandóan más községben lakónak kell tekinteni azt a személyt, aki a szerzés idejében nem abban a községben lakik, amelynek határában az ingatlan fekszik, valamint azt is, aki a szerzés idejét megelőző három év nagyobb részében nem lakott abban a községben, amelynek határában az ingatlan fekszik. Ha a szerző félnek több lakóhelye van, a jelen bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából állandó lakóhelyének azt kell tekinteni, ahol az év nagyobb részében lakik.

3. Az átengedésre kötelezés útján megszerzett ingatlanokról járó kártalanítás megállapítása és kifizetése.

10. §.

(1) A tulajdonjog átengedésére kötelezett a Kht. 36. §-a szerinti Teleptési Alapból az egész becsérték megfizetésével kell kártalanítani. A kártalanítást bázában vagy rozsnak kell megállapítani aszerint, hogy az ingatlan főterménye búza vagy rozs. A bázában vagy rozsnak megállapított kártalanítási összeg felét az ingatlan birtokbavétele előtt pengőben kell kifizetni. A kártalanítási összeg másik felét bázára, vagy na az átengedett ingatlan főterménye a rozs, rozsrá szóló, 30 év alatt, évi 4%-os utólagos kamatozás alapulvételével törlesztendő kötvényekkel kell kiegyenlíteni. A kötvényeken alapuló szolgáltatásokat is pengőben kell teljesíteni. Az átengedésre kötelezett és a többi telekkönyvi érdekelte hozzájárulásával az ellenérték szolgáltatásának ettől eltérő módját is meg lehet állapítani.

(2) Haszonbérletbe átengedésre kötelezés esetében a haszonbérlet aszerint, hogy az átengedett ingatlanok főterménye búza vagy rozs, bázában, illetőleg rozsnak kell megállapítani. A fizetést ilyen esetben is pengőben kell teljesíteni.

(3) A kártalanítási összeg (becsérték, haszonbér) megállapításánál a Kht. 36. §-ának (8) bekezdésében foglalt rendelkezésekre figyelemmel kell lenni. A haszonbér megállapításánál pedig azt is figyelembe kell venni, hogy az átengedett ingatlanokat közvetlenül felhő köztartozások kifizetését az Országos Földhitelezési Intézet vállalta-e el.

(4) A bázának vagy rozsnak pengőre átszámításánál a fizetés hónapjára megállapított kulcs az irányadó. Abban az esetben, ha a bázának vagy rozsnak az ára hatóságilag megállapítva nincs, az átszámítás tekintetében irányadó árakat a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve hónapról-hónapra állapítja meg akként, hogy az előző hónapban a szokványminőségű termények tekintetében a budapesti főzsűben az egyes főzsűnapokon jegyzett legálacsonyabb és legmagasabb árfolyamok számtani közepáryosainak átlagát veszi alapul. Ha a bázának vagy rozsnak hatóságilag megállapított ára van, a számítás alapjául a hatóságilag megállapított árakat kell venni.

11. §.

(1) Az ingatlan tulajdonos az eljáró hatóság felhívására köteles azokat az adatokat bejelenteni, amelyek a Kht. 36. §-ának (8) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából szükségesek. Köteles különösen bejelenteni, hogy ingatlanát mikor, milyen ellenszolgáltatásért és milyen módon szerzette, továbbá, hogy az ingatlan megszerzésére fordított vagyont hogyan szerezte.

(2) Ha a Kht. 36. §-a (8) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásának olyan esetben volna helye, amelyben a földművelésügyi miniszternek a jelen rendelet hatálybalépése előtt hozott határozata még jogerőre nem emelkedett, a földművelésügyi miniszter a becsértéknek, illetve a haszonbérnek a Kht. 36. §-a (8) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásával való új megállapítása tárgyában új határozatot hoz. Ha az ügy a földművelésügyi miniszter határozata ellen beadott panasz folytán a kir. ítélőtábla által ilyen esetben az eljárást a miniszter határozatának hatályon kívül helyezésével megszünteti és az iratokat új határozat hozatala végett a földművelésügyi miniszterhez visszaküldi.

12. §.

(1) A Kht. 36. §-a alapján a kinstár szavatossága mellett az Országos Földhitelezési Intézet becsátja ki a bázára vagy rozsrá szóló, 30 év alatt évi 4%-os utólagos kamatozás alapulvételével törlesztendő kötvényeket. Ugyancsak az Országos Földhitelezési Intézet látja el a kötvényszolgáltatással kapcsolatos teendőket is.

(2) Az átengedendő ingatlanokért megállapított kártalanítási összeget (becsérték, haszonbér), valamint az átengedésre kötelezéssel kapcsolatos egyéb kiadásokat is a

földművelésügyi miniszter utasványrendelete alapján az Országos Földhitelezési Intézet fizeti ki, illetve szolgáltatja ki a Teleptési Alap terhére.

13. §.

(1) Az átengedésre kötelezett, aki átengedett ingatlan ellenértékét gyár-, bányá-, ipar- vagy fűdővállalatba, közérdekű építkezésbe vagy megmaradó birtoka mezőgazdasági részének állandó jellegű beruházásokkal való beletterjesztésére kívánja befektetni, a Kht. 36. §-ának (7) bekezdése szerint kérheti, hogy a kártalanítási összegnek kötvényekkel kiegyenlíthető része is 30 évnél rövidebb idő alatt készpénzben fizetessék ki részére.

(2) Az előbbi bekezdésben említett kérelmet az átengedésre kötelező határozat meghozatala előtt a földművelésügyi miniszterhez kell előterjeszteni. A kérvényben részletesen — lehetőleg a tervek csatolásával — elő kell adni, hogy hol, milyen és mekkora (hány munkást foglalkoztató) vállalatot kíván létesíteni, illetőleg hol, milyen és mekkora építkezést kíván megindítani, vagy hogy megmaradó birtoka mezőgazdasági részét milyen állandó jellegű beruházásokkal kívánja beletterjesztésére tenni.

14. §.

(1) Az ingatlanok ellenértéke fejében járó kötvényeknek a jelzálogos hitelezők és más érdekeltek részére való felosztása során a bíróság a kötvényeket a bázának, illetőleg rozsnak azzal az árával számítja át pengőre, amely a sorrendi tárgyalás hónapjára a 10. § (4) bekezdése értelmében átszámítási kulcsként megállapított.

(2) Az előnyös tételeket az ellenérték fejében járó pengő összegből kell kielégíteni; a jelzálogos hitelezők és egyéb érdekeltek a rangsor szerint választási jog illeti meg tekintetben, hogy pengővel vagy kötvénnyel kívánják kielégítést; az a hitelzót, aki választási jogát nem gyakorolja, a még rendelkezésre álló pengő és kötvényszög arányának lehető figyelembevételével pengővel és kötvénnyel kell kielégíteni. Ennek az aránynak mikénti megállapítása miatt jogorvoslatnak nincs helye.

4. A zsidók és nemzsidók közötti ingatlanok tekintetében fennálló tulajdonközösségek megszüntetése.

15. §.

(1) A Kht. 41. §-a (2) bekezdésének rendelkezése szempontjából — tekintet nélkül arra, hogy a tulajdonostársak az ingatlan egymás között ténylegesen megosztottak-e vagy nem — osztatlan közös tulajdonban lévőnek kell tekinteni azt az ingatlan, amely az 1939: IV. törvények hatálybalépésének napján az említett törvény 16. §-a alapján ingatlanának átengedésre kötelezhető és erre nem kötelezhető személyek osztatlan közös tulajdonában vagy tényleges birtokában volt, avagy utóbb ilyen személyek tulajdonába (tényleges birtokába) került, avagy az ilyen személyek között fennállott tulajdonközösséget (tényleges birtoklást) az 1937. évi december hó 31. napja után (a visszacsatolt keleti és erdélyi területek tekintetében az 1940. évi augusztus hó 30. napja után) jogügylettel szüntették meg. A jelen bekezdés rendelkezése szempontjából az 1937. évi december hó 31. napja után (a visszacsatolt keleti és erdélyi területek tekintetében az 1940. évi augusztus hó 30. napja után) átruházott eszmei hányadot az átruházó tulajdonos hányadaként kell tekinteni.

(2) Az előbbi bekezdésben meghatározott esetekben sem lehet az ingatlan a Kht. 41. §-a (2) bekezdésének rendelkezése szempontjából osztatlan közös tulajdonban lévőnek tekinteni, ha a tulajdonközösség megszüntetéséhez, illetőleg a közösség megszüntetése útján való tulajdonszerzéshez vagy a tulajdoni hányad helyébe lépő ingatlan átruházásához az illetékes hatóság földbirtokpolitikai szempontból hozzájárul, avagy az 1939: IV. t. c. 16. §-a (1) bekezdésének második mondata értelmében átengedésre kötelezésnek már nincs helye.

a) A tulajdonközösség megszüntetése jogügylettel.

16. §.

(1) A 15. § (1) bekezdése alá eső ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösségnek jogügylettel való megszüntetéséhez — ideértve a hagyatéki eljárást vagy kivételes telekkönyvi eljárások során kötött osztályos egyezséget is — a földművelésügyi miniszter hozzájárulása szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzájárulás iránt a kérelmet az illetékes vármegyei (törvényhatósági jogú városi) m. kir. gazdasági felügyelőséghez kell beadni. A kérelemhez három példányban csatolni kell a tulajdonközösség megszüntetésére vonatkozó és alakilag is érvényes okiratot,

Jöjjön

a főváros világhírű gyógyszerállóiba!

Szent Gellért gyógyszálló:

60 szobás modern gyógyszálló a Gellérthegy déli oldalán. Közvetlen kapcsolat a Szent Gellért gyógyfürdővel. Előnyös árú ausalkúrák a szálló betegosztályán. Korszerűen felszerelt orvosi rendelőintézet, teljes fizikoterápia és mechanoterápia. ermál- és kádfürdők, iszaposztály, hullám- és pezsgőfürdő. — Kedvezményes fürdőjegyárak a szálló vendégei részére.

Cím: Budapest, XI. kerület, Gellért-tér I. szám. Telefon: 268-800

Rudas gyógyszálló:

Az úri középosztály kedvelt gyógyszállója. Heti panziórendszer (szoba, ellátás, gyógyfürdő, orvos). „Juventus“ rádiumos kádosztály és rádiumos iszap. Gőzfürdő közvetlen kapcsolatban a szállóval. Modern kényelemmel berendezett szobák, orvosi rendelőintézet, kívánatra diétás konyha. Ivókúrák a szálló parkjában: a Juventus-, Hungária- és Attila-források vizéve

Prospektust küld az Igazgatóság: Bpest, XI., Döbrentei-tér 9. Tel.: 156-070

továbbá ugyancsak három példányban a megosztás telekkönyvi bejegyzéséhez szükséges vázrajzot.

(3) A gazdasági felügyelőség a kérelem beérkezésétől számított 15 nap alatt köteles a tulajdonközösség megosztása tekintetében részletesen megindokolt javaslatot tenni a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához. A gazdasági felügyelőségnek javaslatában különösen a következőkre kell kitérnie:

- a) telekkönyvi tulajdonközösség a természetben fennálló, b) ha az ingatlan a tulajdonostársak a természetben már megosztva használják, a tulajdonközösség megszüntetésére vonatkozó szerződés ennek a használatnak megfelelő-e, c) a tulajdonközösség megszüntetése folytán az egyes tulajdonostársaknak jutó birtokrészek értéke megfelelő-e a tulajdoni arányoknak, d) a tulajdonközösség tervezett megszüntetése nem sérti-e az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kijelölt ingatlanok felhasználásához fűződő földbirtokpolitikai érdekeket, végül e) ha a tulajdonközösség tervezett megszüntetése földbirtokpolitikai szempontból kifogás alá esik, a tulajdonközösség megszüntetését, illetőleg az ingatlan megosztását földbirtokpolitikai szempontból miként kellene végszerűen végrehajtani.

17. §.

(1) A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a tulajdonközösség megszüntetése tekintetében a gazdasági felügyelőség javaslatát alapján véleményt nyilvánít s az ügyiratokat véleményével jelentésével együtt legkésőbb a gazdasági felügyelőség javaslatának hozzáérkezésétől számított 30 nap alatt felterjeszti a földművelésügyi miniszterhez.

(2) Abban az esetben, ha a tulajdonközösség megszüntetését kérő valamelyik társtulajdonosnak a 8360/1939. M. E. számú rendelet értelmében tett bejelentését a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága még nem terjesztette fel a földművelésügyi miniszterhez, a tulajdonközösség megszüntetésére irányuló kérelmet is a bejelentéssel egyidejűen kell felterjesztetni.

b) A tulajdonközösség megszüntetése per útján.

18. §.

(1) A 15. § (1) bekezdés alá eső ingatlan tekintetében fennálló tulajdonközösség megszüntetése iránt indított perben a bíróság a tulajdonközösség megszüntetése tárgyában mindaddig nem hozhat érdemi határozatot — ideértve a felek között létrejött egyezség tudomásulvételét is — amíg a felek valamelyike be nem mutatja a földművelésügyi miniszternek a bíróságra kötelező azt a nyilatkozatát, hogy a tulajdonközösség megszüntetése esetében az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető tulajdonostárs részére jutó ingatlanokat, mely birtokrészekből kell kijelölni. Ennek a nyilatkozatnak a kiadására irányuló kérelmet a fél a gazdasági felügyelőségnek köteles előterjesztetni; a további eljárásra a 16. és 17. §-rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A földművelésügyi miniszter az előbbi bekezdésben említett nyilatkozatát a földbirtokpolitikai célkitűzések megvalósításának biztosítására tekintettel és a tulajdonközösség megszüntetése folytán keletkező birtokrészekben folytatható okserű gazdálkodás követelményeinek figyelembevételével teszi meg.

(3) A tulajdonközösség megszüntetése tárgyában hozott érdemi határozatot közölni kell a földművelésügyi miniszterrel is. Ha a határozat nem felel meg az (1) bekezdésben említett nyilatkozatnak, a földművelésügyi miniszter a határozat ellen a felek részére nyitva álló határidő alatt a polgári perrendtartás rendelkezéseire képest fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy fellebbezéssel élhet, kivéve ha a határozat ellen a polgári perrendtartás szerint jogorvoslatnak egyáltalában nincsen helye. A földművelésügyi miniszter által a bírójegyzéket tudomásulve végzés ellen beadott fellebbezésnek határozó hatálya van.

c) A tulajdonközösség megszüntetése nem peres eljárás útján.

19. §.

(1) A földművelésügyi miniszter felhívhatja a tulajdonostársakat, hogy a tulajdonközösséget záros határidő alatt szüntessék meg és a 16. §-ban említett hozzájárulás iránt az ott meghatározott rendelkezéseknek megfelelő kérelmet terjeszsenek elő.

(2) A földművelésügyi miniszter a 16. § (1) bekezdésében említett hozzájárulást attól teheti függővé, hogy a tulajdonostársak a tulajdonközösséget az általa meghatározott időben és módon szüntessék meg. A földművelésügyi miniszter már az előbbi bekezdésben említett felhívásban megjelölheti azokat a módokat, amelyek mellett a tulajdonközösség megszüntetéséhez hajlandó hozzájárulni.

20. §.

(1) Ha a tulajdonostársak a 19. §. (1) bekezdésében megjelölt felhívásnak nem tesznek eleget, vagy ha erre az átengedésre kötelezés szempontjából egyébként is szükség van, a földművelésügyi miniszter a Kht. 41. §-a (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően annak a törvényhatóságnak tisztii ügyészét, amelynek területén az ingatlan fekszik, utasítja, hogy az ingatlan megosztása iránt az illetékes kir. járásbíróságnál kérelmet terjesztson elő. Ez az eljárás — a tulajdonostársak külön kérelme nélkül — csak az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető tulajdonostárs ingatlanrészeinek az elkülönítésére irányul.

(2) A kérelemben meg kell jelölni a kért megosztás folytán az átengedésre kötelezhető tulajdonostársnak illetőleg az arra nem kötelezhető tulajdonostársnak jutó ingatlanokat.

21. §.

(1) A kérelmet a bírósági iratokhoz esetelő első példányon felül annyi példányban kell előterjesztetni, hogy egy-egy példányt mindegyik tulajdonostársnak, hitelezőnek és egyéb telekkönyvi érdekeltnek kézbesíteni és a telekkönyvi hatóságunk megküldeni lehessen. Saját értesítése végett a tisztii ügyész felület köteles csatolni.

(2) A kérelemhez csatolni kell: a) a megosztás tárgyában vett határozathozottal végett esetleg szükséges vázrajzot, valamint b) a földművelésügyi miniszternek azt a nyilatkozatát, hogy a tulajdonközösség megszüntetése esetében az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető tulajdonostárs részére jutó ingatlanokat, mely birtokrészekből kell kijelölni (18. §. (2) bekezdése.).

(3) A tulajdonostársak részére kézbesítendő minden példányhoz csatolni kell a vázrajz egy-egy másolatát is.

22. §.

(1) A tulajdonközösség megszüntetésére irányuló eljárásban a tisztii ügyész a földművelésügyi miniszter utasításait követni tartozik.

(2) Az eljárásban résztvevő többi érdekeltre az ügyvédi képviselőt nem kötelező meghatalmazottjuként azonban csak ügyvédek vagy az 1911. I. t. c. 95. §-ában meghatározott személyek járhatnak el.

23. §.

(1) A bíróság a 20. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán a telekkönyvi hatóságot az eljárás megindításának telekkönyvi feljegyzése iránt megkeresi, a tulajdonostársak, a hitelezők és az egyéb telekkönyvi érdekelték meghatalmazására pedig határnapot tűz ki és arról öket, vel mint a tisztii ügyész is azzal értesíti, hogy elmaradásuk a kérelem tárgyzását és a határozathozottal nem gátolja. Az eljárás megindítására vonatkozó telekkönyvi feljegyzésnek a perfeljegyzéssel azonos hatálya van.

(2) A meghallgatás során az érdekelték a megosztásnak a tisztii ügyész által kért módjára megtehetik észrevételeiket és előterjeszthetik az azzal kapcsolatos javaslatukat is. A bíróság az érdekelték között egyezség létrehozását kíséri meg; amennyiben egyezség nem jön létre, a bíróság — szükség esetében szakértő meghallgatása után — a tulajdonközösség megszüntetése, illetőleg az ingatlan megosztása tárgyában végzésel határoz és elrendeli az ingatlanok telekkönyvi elkülönítését.

(3) A megosztási eljárás során az ingatlanok értékét — amennyiben ennek megállapítása szükséges — csupán a tulajdonostársak egymás közötti viszonyára kihatóan állapítják meg, ehhez képest az az értékelés az átengedésre kötelezés során az ellenérték megállapításában nem irányadó.

24. §.

Abban a tekintetben, hogy a tulajdonközösség megszüntetése az 1939. IV. t. c. 16. §-ának végrehajtása szempontjából szükséges-e, továbbá, hogy a tulajdonközösség megszüntetésével az átengedésre kötelezhető tulajdonostárs részére jutó ingatlanokat, mely birtokrészekből kell kijelölni, a földművelésügyi miniszternek a tisztii ügyész által előterjesztett nyilatkozata (21. §. (2) bekezdésének b) pontja) a bíróságra kötelező.

25. §.

(1) Az eljárás folyamán felmerült költségek közül az érdekelték megjelenésével vagy képviselővel járó költség, valamint az eljárás során az egyes érdekelték által felrótt törvénykezési illeték megtérítésének nincsen helye. A tisztii ügyésznek az eljárás során esetleg szükségessé vált kiszállásával kapcsolatos szabályszerű kiküldetési illetményeit a földművelésügyi miniszter téríti meg.

(2) A bizonyítási eljárással felmerült szakértői díjak, valamint az (1) bekezdés alá nem eső egyéb költségeket az a

fél viseli, aki a szakértői bizonyítás vagy más eljárás elrendelését kérte, kivéve, ha a bizonyítás vagy más eljárás elrendelése a másik félnek nyilvánvalóan rosszhiszemű vagy alaptalan vádado vagy védő eszkölménye szolgált: toll okot. A kérelmező terhére esetleg megállapítandó költség megtervezés az államkincstárt kell kötelezni, a kérelmező javára esetleg megállapítandó költségek pedig a Telepítési Alpol. illetőleg a költségeket az Országos Földhitelezési Alpol. illetőleg az 1939. évi XXVII. törvények végrehajtásában közreműködő utaztat részére 9200. szám alatt nyitott postafiókrekvizitum csekkiszámlára kell befizetni.

26. §.

A járásbíróság végzése ellen fellebbezésnek van helye a kir. fellebbezéshez; az ítéletábra határozata ellen fellebbezés jogorvoslatnak helye nincsen.

(2) A végzés jogerőre emelkedése után az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető tulajdonostárs ingatlanának telekkönyvi elkülönítése iránt a végzés és a szükséges vázrajz bemutatásával a telekkönyvi hatóságot a földművelésügyi miniszter is megkeresheti.

27. §.

Amennyiben a 20. — 26. §-ek között nem rendelkezik vagy az eljárás természetéből más nem következik, az ingatlan megosztására irányuló nemperes eljárásban a polgári perrendtartás általános szabályait kell — az 1920. XXXVI. t. c. 90. §-ában foglalt eltérésekkel — megfelelően alkalmazni.

d) A tulajdonközösség megszüntetésének telekkönyvi jogánálállása.

28. §.

(1) Az olyan ingatlan tekintetében, amely a 8360/1939. M. E. számú rendelet 5. §-án alapuló feljegyzés szerint vagy a telekkönyvi hatóság rendelkezéseire álló egyéb adatokból megállapíthatóan részben az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján ingatlanának átengedésre kötelezhető, részben pedig arra nem kötelezhető személyek osztályon közös tulajdonában van, a telekkönyvi hatóság a tulajdonközösség telekkönyvi megosztását csak akkor rendelheti el, ha a kérelemben (megkereséshez) csatolva van a földművelésügyi miniszternek a 16. § értelmében adott hozzájárulása, illetőleg a megkeresésben (végzésben) a bíróság igazolja, hogy a megosztás megfelel a földművelésügyi miniszter által adott nyilatkozatnak (18. vagy 24. §.).

(2) Az (1) bekezdés szabályait megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a hátréteket vagy a kivételes telekkönyvi eljárás során osztályos egyezséget kötött felek részben az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető, részben pedig arra nem kötelezhető. Ennek a rendelkezésnek az alkalmazásában az egyezséget kötött összes feleket figyelembe kell venni, tehát azokat is, akik az egyezség szerint ingatlan egyáltalában nem szereztek.

(3) A telekkönyvi hatóság a 16. §-esetében az esetleg felmerült kétségek tisztázása végett a bejegyzés elrendelése előtt a tulajdonostársaktól, illetőleg az összes orokosoktól vagy a kivételes telekkönyvi eljárás során egyezséget kötött összes felektől nyilatkozatot kívánhat arra vonatkozóan, hogy az 1939. IV. t. c. 16. §-a alapján átengedésre kötelezhető-e vagy nem.

5. A birtokszerek által fizetendő ellenérték.

29. §.

(1) A birtokszerek (házhelyszerek), valamint a kishaszonbérlek által fizetendő ellenérték, illetőleg hasznbérlet bűzában vagy rozshat kell megállapítani, aszerint, hogy az ingatlanok főterménye búza vagy rozs, házhelyszerek esetében pedig aszerint, hogy az azon a vidéken termelt főtermény a búza vagy a rozs. A bűzában vagy rozshat megállapított hasznbérlet pengőben, az ellenérték pedig pengőben, illetőleg a 12. § értelmében kibocsátott könyvekkel kell fizetni. A bűzának vagy rozshat pengőre átszámításában a 10. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

(2) A birtokszerek (házhelyszerek) által fizetendő vételár törlesztése legfeljebb 30 évi időt lehet engedélyezni.

6. Záró rendelkezés.

30. §.

A jelen rendelet az 1941. évi október hó 15. napján lép hatályba és rendelkezéseit a már folyamatban lévő ügyek is alkalmazni kell. A kártalanítás kifizetésére vonatkozó rendelkezéseket a földművelésügyi miniszter végrehajtásához elintézt ügyekben is alkalmazni kell, ha a kir. fellebbezés a panasz tárgyában még nem döntött; a kifizetés módját ilyen esetben a kir. fellebbezés határozata után a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!
Hosszú élettartam!
Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!
Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!
Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk.
Gyártja: **WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., Csepel**

Eladási központ:
„AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V. ker., Szent István-körút 12. szám — Telefon: 126-681 — Sürgőncím: Agrobudapest

40 lóerős!

Kukoricavásárlási engedélyek kiadásának módosítása.

Lapunk legutóbbi számában foglalkoztunk a kukoricaforgalom szabályozása tárgyában kiadott rendelettel és rámutattunk arra, hogy az 50 holdon felüli gazdaságok kukoricavásárlási engedélyeinek kiadását decentralizálni kellene, mert a közlemezési hivatal az oda egyszerre nagy számban beutó és sürgős elintéztet kívánva extrau kereteket idejében elbírálni és elintézni nem tudhatja. Hasonlóképpen azt is kifogásoltuk, hogy a gazdák számtára a közvetlen vásárlási lehetőség csak a sertéshizlalás részére szükséges kukoricamennyiségre van lehetővé tevé, holott igen sok gazdaságban a többi állattartási ágak részére szükséges kukorica sem áll rendelkezésre.

Örömmel hozzuk a gazdaközönség tudomására, hogy a Közlemezési Hivatalnak a gazdaközönség jogosult érdekei és kívánságai iránt mindig messzemenő jóakarattal tanúsító vezetőségénél a kifejezésre jutott panaszok és kérések ez alkalommal is megértésre találtak. Amint tudomásunkra hozták a vármegyei közellátási kormánybiztosok felhatalmazást kaptak, hogy az 50 holdnál nagyobb gazdaságok részére indokolt és igazolt szükségletük kielégítésére ők is kiadhatnak kukoricavásárlási engedélyeket. Ezenkívül arra is felhatalmazást nyertek, hogy bizonyos korlátozott mennyiség keretében a sertéshizlalás szükségletének fedezésén kívül egyéb állattartási ágak részére szükséges kukorica beszerzésére is adhatnak ki vásárlási engedélyeket.

Be kell jelenteni a kukoricát.

Minden termelő köteles — a lapunkban már részletesen ismertetett kukoricarendelet értelmében — bejelenteni az 1941. évi kukoricával bevetett terület nagyságát és a bevetett kukorica mennyiségét, az 1940. évi termésből megmaradt kukoricakészletét, továbbá a konvenció cselédének és részecskének kiadott kukorica mennyiségét. A konvenció feltételei értelmében a munkaadónak kell a maga részére bevetett terület mennyiségétől elkülönítve bejelentenie. A konvenciókat és részecskéket bejelentési kötelezettség nem terheli.

A készleteket a termelő az egy-egy községben lévő gazdasági vonatkozásban a kukorica törésének befejezését követő nyolc nap alatt, de legkésőbb 1941 november 10. napjáig köteles bejelenteni. A kukoricát szeptember 28-tól zár alá helyeztetni kell tekinteni. A zár alá helyezési korlátozás nem vonatkozik az igazolt háztartási és gazdasági szükséglet kielégítésére.

Vásárlási engedélyt csak a kaphat, akinek állathizlalásra elegendő kukoricája nincsen, vagy a kukorica ipari feldolgozására hatósági engedélyt kapott. A vásárlási engedélyeket a községi előjáróság (polgármester) állítja ki az 50 katasztrális holdon aluli gazdaság részére, s csak 50 holdon aluli termelőktől lehet kukoricát vásárolni.

A vásárlási engedély 30 napig érvényes. Az engedélyes köteles minden eladottól vásárolt kukoricamennyiséget az eladó gabonalapjára bejegyezni. A vásárolt tételeket az eladó egyenként lakóhelyének és gabonalapjuk számának feltüntetése mellett pedig a vásárlási engedélyre kell feljegyezni. Ha az engedélyes kukoricát vásárolt, úgy minden 10 mázsa csöves és hat mázsa szemes-kukorica után egy-egy, legalább 150 kg súlyú hízott sertést a vásárlási engedély feltüntetett idő alatt a hivatalnak, illetőleg az általa megjelölt szervnek átadni köteles.

A sertés forgalmak és levágásának újabb szabályozásáról szóló rendeletek módosítása.

A sertés forgalmát és levágását az idén először a 2700. M. E. számú kormányrendelet szabályozta, amelyet 6920. M. E. számú kormányrendelet módosított. A folyó hó 16-án kiadott 7400. M. E. számú kormányrendelet most az utóbbi rendeletet is kiegészíti, illetve részben módosítja.

Kimondja ugyanis, hogy a lapunkban is ismertetett 6920. M. E. számú kormányrendelet I. §-ában foglalt tilalom nem vonatkozik arra az esetre, ha a tulajdonos legalább 20 drb hizosertést kíván egy tételben értékesíteni. Nem vonatkozik továbbá ez a tilalom a Közlemezési Hivatal által tudomásul vett ú. n. bérhizlalási szerződés alapján hízalt sertésekre. (Honvédség és közületek részére.)

Kimondja továbbá a rendelet, hogy a 6920. M. E. számú kormányrendelet I. és 2. §-ának rendelkezései nem vonatkoznak azokra a 75 kg-nál nagyobb súlyú sertésekre, amelyeket tenyésztési célra kívánnak megvásárolni. Az ilyen sertéseket azonban a vétel időpont-

jától számított 3 hónapon belül tilos elidegeníteni, kivéve, ha a sertések időközben tenyésztésre alkalmatlanná váltak és ezt a körülményt a hatósági állatorvos igazolja. A marhalevélkezelő a tenyésztési célra eladott 75 kg-nál nagyobb súlyú sertések marhaleveleinek átírásakor köteles azokra feljegyezni, hogy a vásárlás tenyésztési célra történt.

Végül kimondja a rendelet, hogy azokra a helyiségekre, amelyeknek nincs heti vásár tartási joguk, nem terjed ki a 6920. M. E. számú kormányrendelet hatálya.

A cirokszalma legmagasabb ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 131.600. számú rendeletével folyó hó 16-án kezdődő érvénnyel a következőképpen szabta meg az 1941. évben termelt cirokszalmák (cirokszalmák) métermázsánkénti legmagasabb termelői árát:

Table with 2 columns: Minőség and M. E. (Métermázsánkénti pengő). Rows include: a) az egészséges, időszerűen száraz vegyes cirokszakkál legalább 80% I. o. és legfeljebb 20% egyéb tartalommal, 12-18 cm szárhosszal; b) elsőrendű cirokszakkál, 30-70 cm hosszal, 12-18 cm szárhosszal; c) elsőrendű cirokszakkál, 70 cm-en felüli hosszal, 12-18 cm szárhosszal; d) hibás, vértetésű cirokszakkál; e) skart, kötél cirokszakkál; f) göndör cirokszakkál.

A fenti termelői árak folyó évi december 1-től 1942. évi május 1-ig bezáróan minden hó 1-én emelkednek, mégpedig az a) és c) alatt megállapított ár havi 90 fillérrel, a b) alatt megállapított ár havi 110 fillérrel, a d) alatt megállapított ár havi 80 fillérrel, a e) alatt megállapított ár havi 50 és az f) alatt megállapított ár havi 25 fillérrel. Az a) alatt megállapított ár a vevő telephelyén laza állapotban átadott árura vonatkozik, míg a b)–f) pontokban megállapított árak a termelő költségén válogatott, exportbálákba préselt és vasúti kocsiba rakott árura ab feladóállomás érvényesek. A termelő költségén balazott és vasúti kocsiba rakott vegyes, nem válogatott cirokszakkál termelői ára métermázsánként 2 pengővel magasabb az a) pontban megállapított áránál. A kereskedő, illetve a kijelölt felvásárló szerv a termelői árakhoz a telepéről kocsisra rakva laza állapotban eladott cirokszakkálnál együttesen legfeljebb 5. bálázva szállított vegyes cirokszakkálnál együttesen legfeljebb 6 pengő költséget és kereskedői hasznot számíthat, amiből vasúti kocsiba rakva történő eladásnál métermázsánként 50 fillér kereskedői ártöbblet számítható.

A héjas dió és dióbél legmagasabb ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa 131.200. számú rendeletével az idei termésű héjas dió legmagasabb termelői árát budapesti paritásában métermázsánként 170 pengőben állapította meg folyó hó 16-i hatállyal. A helyi árát ebből az árból a vasúti fuvardíj levonásával kell megállapítani, egyéb címen levonást nem kell eszközölni. Ez a legmagasabb ár 37% világos dióbélet tartalmazó minőségű héjas dióra vonatkozik. A 37%-osnál jobb vagy gyengébb minőségű héjas dió legmagasabb termelői ára százalékonként és métermázsánként 4 pengővel magasabb, illetve alacsonyabb. A rendelet ezután megállapítja a megengedett legmagasabb nagykereskedői és viszonteladói árát, illetve a nagykereskedő és kiskereskedő által a beszerzési árhoz hozzászámítható ártöbbletet, végül pedig kimondja, hogy az idei termésű héjas dióbél előállított esemege dióbél legmagasabb nagybani ára kg-kint 655 pengő, az I. o. dióbélé 655 pengő, a róza dióbélé pedig 355 pengő.

A szárított tészta, a barna- és fehérmorzsa, a percc és a kétszersült legmagasabb ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa megengedte, hogy a két tojásos szárított tészta legmagasabb ára kilogrammonként 8, illetve 1/2 kg-os csomagolásban 10 fillérrel, a 4 tojásos szárított tészta ára pedig kg-kint 16, illetve 20 fillérrel emelhető. A barna morzsa fogyasztói árát az árelenőrzés országos kormánybiztosa kg-kint,

a csomagolás szerint 86–110 fillérben, a fehér morzsa fogyasztói árát pedig kg-kint 124–150 fillérben állapította meg. A percc, legalább 45 dkg súlyban az ország egész területén nagyban 5 fillér darabonként, fogyasztói ára pedig iskolákban és fűszerüzletekben 8 fillér, vendéglőkben, utcán és nyílt piacon 12 fillér, színházban, moziban, cirkuszban és egyéb szórakozó üzemek falatozóiban 16 fillér darabonként.

A kétszersült kg-kinti legmagasabb árát a rendelet 180 pengő, 210 pengő, illetve a kukrot, vaját és tejsajt, valamint tojást tartalmazó kétszersült legmagasabb árát csomagolatlanul 290, csomagolva 320 pengőben szabja meg kilogrammonként. A sem cukrot, sem vaját, sem tojást nem tartalmazó 6-ás búzálisztből készült kétszersült legmagasabb ára csomagolatlanul 170, csomagolva 179 pengő kg-kint.

A hadianyaggyártás országos felügyelője.

A 7310. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a hadianyaggyártás felügyeletével kapcsolatos tennivalókat háború idején, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetében a hadianyaggyártás országos felügyelője látja el, akinek kinevezésére a honvédelmi miniszter a honvédelmi körökben megjelöltje után az iparügyi miniszterrel egyetértve tesz előterjesztést a kormányzónak. Viszont helyettesének kinevezése iránt a honvédelmi miniszterrel egyetértve az iparügyi miniszter tesz előterjesztést. A rendelet részletesen körülírja a hadianyaggyártás országos felügyelőjének feladatát, működési körét és a felügyelet gyakorlására vonatkozó jogkörét.

Az ingatlanokért kapott vételár visszafizetésére halasztást kaptak a felvidéki és kárpátaljai ingatlanulajdonosok.

A Budapesti Közlöny folyó hó 16-án közölte a m. kr. miniszteriumnak 7360. M. E. számú rendeletét, amely a visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területeken lévő ingatlanok tulajdonosainak olyan esetben, midőn a súlyos anyagi vagy más károsodással fenyegető hatósági intézkedés vagy kényszer hatása alatt kötött ingatlaneladási szerződést a bíróság hatálytalanítja, az ingatlanért kapott vételár értékének visszatérítésére méltányos halasztást vagy részletfizetési kedvezményt biztosít. Ezeket a kedvezményeket a visszacsatolt keleti és erdélyi területi ingatlanok tulajdonosai már korábban megkapták.

Tíz- és tizenötévi adómentesség az erdélyi árvízrombolás újjáépített házaival.

Az erdélyi árvíz által rombadöntött lakóházak helyére emelt épületeket tízévi adómentesség illeti meg, feltéve, hogy az új épület terjedelme a régi, rombadöntött épület terjedelmének megfelelő. Ha pedig az új lakóházat olyan helyre építik, ahol ezelőtt épület nem állott, az ilyen házat 15 évi adómentesség illeti meg. A házádo-mentességgel természetesen együtt jár a rendkívüli pótlékok alóli mentesség.

Megjavitják az erdélyi réteket.

Ismeretes, hogy a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területeknek több mint 25%-a réti és legelő s ezért a réti- és legelőgazdaságnak az erdélyi őstermelő lakosság életszínvonalának alakulásában döntő jelentősége van. Jól tudjuk, hogy mit talált ezen a téren is a magyar állam: elhanyagolt és tönkretett legelők és rétek sokaságát. Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter az erdélyi kirendeltséggel elkészítette a legelőgazdaság fejlesztési munkatervét. Minden megyében két két, összesen tehát tizenhat legelőt még ez év őszén megjavítanak, hogy a mintalegelők példát mutassanak a további munkálatokhoz. Az eredeti elgondolás szerint a kirendeltség hat-hét év alatt valósítja meg ezt az Erdély gazdasági szempontjából olyan fontos nagyszabású programot.

A közellátási miniszter illetékessége honvédelmi szolgáltatások igénybevétele tekintetében.

A 7410. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy amennyiben a honvédelmi törvény 110., 111. és 113. §-ában meghatározott honvédelmi szolgáltatások igénybevétele a polgári lakosság közellátásának biztosításának érdekében van szükség az igénybevitel elrendelésére a közellátási miniszter illetékes.

Advertisement for PÉTI NITROGÉN ellátása. Title: Őszi gabonák NITROGÉN ellátása. Main text: PÉTI SÓ-val. Subtext: Kénsavas ammoniákkal, biztosítja rossz elővetemény után is (tengéri, burgonya, gabona, stb.) a bő hozamot. Raktárak az ország minden részében a gazdák rendelkezésére állanak. Contact: Felvilágosítással szolgál: PÉTI NITROGÉN MŰVEK RT., BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 21.

Új váltó-ürlapok forgalomba hozatása.

A pénzügyminiszter folyó hó 16-án új kinestári váltó-ürlapokat hozott forgalomba az újonnan felmért váltóilletékeknek megfelelően. Egyúttal kimondta azonban, hogy az 1934-ben kiadott kinestári váltóürlapokat, amíg a készlet tart, továbbra is érvényesen fel lehet megfelelő felülbélyegzéssel használni.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a szőlőre- és szőlőmust-összevásárlásával kapcsolatos munkákra.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 148.721. számú rendeletével megengedte, hogy a folyó hó 19-től folyó évi november 16-ig bezáróan terjedő időszakba eső vasárnapokon a szőlőre- és szőlőmust-összevásárlásával, elszállításával és értékesítésének előkészítésével kapcsolatos kereskedői tevékenység, valamint a szőlőre- és szőlőmust-elszállításával kapcsolatos fuvarozó ipari tevékenység egész napon át végezhető.

Két rendelet az építkezések korlátozásáról.

A Budapesti Közlöny folyó hó 10-én a kormány két építészeti rendeletét közölte.

Az egyik, 7230. M. E. számú kormányrendelet az anyaghiány miatt félbeszakadt építkezések befejezéséről szól és felhatalmazza az építészeti hatóságot, hogy anyaghiány esetében az eredeti terv módosítását megabban az esetben is engedélyezhesse, ha a módosított terv a hatályban levő jogszabályoknak nem felel meg. Az erre vonatkozó kérelmet az ipari anyaggyártókat építőipari bizottsága útján kell az építészeti hatósághoz eljuttatni. Az építészeti hatóság kikötheti, hogy az ingatlan tulajdonosa az építőanyagok forgalmára vonatkozó rendkívüli korlátozások megszűnése után, meghatározott határidő alatt az épületek az építészeti szabályoknak megfelelően átalkétsa vagy lebontsa. Az épületek az eredeti tervtől eltérő befejezése a rendkívüli ideiglenes házádméntséget — ha a lakások és helyiségek terjedelmében, valamint az egészségügyi felszerelésekben és berendezésekben nem történik változás — nem érinti.

A másik 7240. M. E. számú kormányrendelet a jövőben meginduló építkezéseket korlátozza. Eszerint vasvasas, vasbetonvasas és vasbetonalapozású épület, központi fűtés, valamint három- vagy többemeletes épület építésére építési engedélyt csak az ipari anyaggyártókat építőipari bizottságának előzetes hozzájárulásával szabad adni. Ugyanek az építőipari bizottság előzetes hozzájárulása szükséges olyan épület építésére szóló engedély kiadásához is, amelyik nem felel meg az egyes építőanyagokkal való takarékoskodás érdekében a rendelet mellékletében megállapított rendkívüli építési szabályoknak. Már kiadott építési engedélyk alapján is csak abban az esetben szabad az ilyen építkezést megkezdni, ha arra az építészeti hatóság az építőipari bizottság előzetes hozzájárulásával külön engedélyt ad.

Mindkét rendelet kihirdetésének napján lépett hatályba.

Rendelet a hadikölcsönkötvényeket terhelő kézzizálogkölsönök bejelentéséről.

A pénzügyminiszter 2570. szám alatt folyó hó 10-én rendeletet adott ki a háborús magyar államadóssági címleteket terhelő kézzizálogkölsön-követelések bejelentése tárgyában.

A rendelet értelmében a pénztintezetek — ideértve a pénztintezeti fiókokat is — és a hitelszövetkezetek kötelesek az 1921. évi január 1-én fenállott és háborús magyar államadóssági címletekkel (hadikölcsönkötvényekkel) fűszett kézzizálogkölsön-követeléseikről a rendelethez mellékelt mintának megfelelően készült bejelentést az 1941. évi október 20-ik napjáig a Pénztintezeti Központ hadikölcsönosztályához (Budapest, V. Nádor-utca 25—27. Tözsdepalota) eljuttatni. A bejelentést akkor is meg kell tenni, ha a kézzizálogkölsön-követelések időközben már megszűntek. Azokat a kézzizálogkölsön-követeléseket, amelyeket a 3200/1921. P. M. számú rendelet 20. §-a alapján már bejelentettek, nem kell újra bejelenteni. A pénzügyminiszter a bejelentés közzétételétől kezdve a bejelentésben foglalt adatok valóságát a Pénztintezeti Központ útján ellenőrizheti. A bejelentések megtételéhez szükséges nyomtatványokat a Pénztintezeti Központ hozsátja a pénztintezetek (hitelszövetkezetek) rendelkezésére.

Kedvezményes árú gyepvetőmag szétosztása közös és közlegelők gyepesítésére.

Folyó hó 10-én jelent meg a hivatalos lapban a földművelésügyi miniszter 234.300. számú rendelete a legeltetési társulati, birtokossági közös legelők és közlegelők gyepesítésének állami támogatásáról. A rendelet értelmében a földművelésügyi miniszter az 1942. évi tavaszi és 1942. évi nyárvégi vetés céljából legeltetési társulatoknak, birtokosságoknak és közlegelőknek kedvezményes árú és lehetőleg hazai termésű jó minőségű gyepvetőmagot hozsát az Országos Zöldmező Szövetség útján rendelkezésükre. Az igényléseket az illetékes vármegyei, illetve kirendeltségi m. kir. gazdasági felügyelőségnek kell megelőbb bejelenteni, amely az előterjesztett kérelmet helyszíni szemle alapján ellenőrizi és előírja a megfelelő gyepvetőmagkeveréket. Ennek kedvezményes árát legkésőbb folyó év végéig kell befizetni s az Országos Zöldmező Szövetség a kifizendő vetőmagot 1942. február folyamán fogja az igénylőknek elszállítatni. A szállítási költséget az igénylő, a gazdasági felügyelőség helyszíni szemléjének költségeit a földművelésügyi tárca viseli.

A traktorral végzett bérszántás legmagasabb díja.

Az árellenőrzés újonnan kinevezett országos kormánybiztosa folyó hó 10-én adta ki első rendeletét 128.100. szám alatt, amelyben a traktorral végzett bérszántás elvégzéséért kataszteri holdanként felszámítható legmagasabb díjakat a következőképpen állapította meg:

Table with 4 columns: Szántás mélysége cm, Könnyű talajon, Középkötött talajon, Kötött talajon. Rows: 10-24, 14-20, 20-26.

Amennyiben az eke után fogas vagy simító is jár, a fentebb díjak kat. holdanként 1-50 pengővel növelhetők. Viszont, ha az üzemanyagot a munkadó adja, a fenti díjkat 10—14 cm mélységűszántásnál 30%-kal, 14—20 cm mélységűszántásnál 45%-kal és 20—26 cm mélységű szántásnál 55%-kal csökkentendők. A fentebb feltüntetett bérszántási díjak hullámos és enyhén lejtős demborzotú viszonyok mellett is alkalmazandók. Amennyiben azonban a talaj emelkedése a szántás irányában 6°-nál, azaz körülbelül 10%-nál nagyobb, a bérszántás díja szabad megállapodás tárgya.

Ami a talajnak talajellenállás szerinti való osztályozását illeti, erre nézve a következők az irányadók:

- a) könnyű az olyan talaj, amelynek 1 dm²-re vonatkoztatott ellenállása legfeljebb 30 kg;
b) középkötött az olyan talaj, amelynek 1 dm²-re vonatkoztatott ellenállása legfeljebb 40 kg;
c) kötött az olyan talaj, amelynek 1 dm²-re vonatkoztatott ellenállása 40—60 kg;
d) a dm²-kint 60 kg-nál nagyobb ellenállású talaj bérszántási díja szabad megállapodás tárgya.

A fentebb megállapított legmagasabb bérszántási díjakban beemefoglaltatik a traktorok telephelyétől, illetve előző munkahelyétől számított legfeljebb 5 km-t kifelé oda- és visszaszállítási költsége. Amennyiben a munkahely a traktor telephelyétől, illetve az előző munkahelyétől 5 km-nél távolabb fekszik, az 5 km-es távolságon felül megtett úttért oda is, vissza is a munkavállaló részéről km-ként 1 20 pengő számítható fel, esetleges vasúti szállítással pedig a tényleg kifizetett vasúti fuvar és járuléki terhelik a munkadót. Amennyiben a traktort a szántás befejezése után nem telephelyre, hanem más munkahelyre szállítják, úgy az előző munkadót csak a traktorok saját területére való odaszállítási költsége terheli. A traktor kezelőszemélyzetének elmozdításáról és elszállásolásáról a munkavállaló köteles gondoskodni, ha pedig ezt a munkadó adja, a helyi viszonyoknak megfelelő ellenérték a szántás céljából levonandó.

A cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjánál szolgáló répaár.

A pénzügyminiszter az őrlési és forgalmi adóról szóló 1921. évi XXXIX. t. c. 9. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjánál szolgáló répaárát az 1941/42. gazdasági évre folyó hó 14-i 181.536. számú rendeletével métermázsánként 3-40 pengőben szabta meg. Az eddigi pénzügyminiszteri rendeletekben megállapított anyagi és eljárási jogszabályok a cukorrépa forgalmi adóra vonatkozóan továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

Egyes rendkívüli illetékpótlékok utólagos lerovása.

A pénzügyminiszter 166.586. számú rendeletével az üzleti könyvek és könyvelési szabadvékek illetékeinek pótlására, illetőleg utólagos lerovására engedélyezett átmeneti határidőt folyó évi december hó 31-ig meghosszabbította.

A belföldi termésű kumló árának megállapítása.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa 128.400. számú folyó hó 14-én hatályba lépett rendeletével a belföldi termésű, zsákba tömött vagy préselt és a feladóállomáson vesúti kocsiha rakott kumló felvásárlási árát 100 kg tiszta súlyra a következőképpen állapította meg: I. minőség q-kint 700—P. II. minőség q-kint 600—P. III. minőség q-kint 500—P. Ezek az árak legmagasabb és egyúttal legalacsonyabb termelői árak. A közvetlő kereskedő a termelők által zsákba tömött vagy préselt és vasúti kocsiha vagy hajóba rakott, az előlított osztályozásnak megfelelő kumló felvásárlásánál a fentebbi termelői árakat minden levonás nélkül kötelesek a termelőknek kifizetni. Egyéb módon történő átvételnél a közvetlő kereskedő a fentebbi legalacsonyabb és legmagasabb termelői árakból a termelőknél szemben levonhatja az árúval kapcsolatban ténylegesen felmerült csomagolási, préselési, rakodási stb. költségeit. A közvetlő kereskedő a kumló viszonteladása alkalmával a fentebbi termelői árakhoz legfeljebb egy ízben az átvételi ár 10%-át számíthatja hozzá közvetítési költség és haszon címén.

Állatorvoslásban használatos anyagok forgalmi engedélyének visszavonása.

A földművelésügyi miniszter 241.554. számú rendeletével a Pápay dr.-féle Oltóintézet és Szerumtermelő R.-T. budapesti cégnek adott, az állatorvoslásban használatos oltó- és körjelző anyagok, valamint állatok irtására használatos bakteriológiai természetű anyagok forgalombahozatalára vonatkozó összes engedélyeket — önkéntes lemondás folytán — folyó hó 14. hatályai visszavonta.

A burgonya ára.

A hivatalos lap folyó hó 12-én közölte az árellenőrzés országos kormánybiztosa 132.600. számú rendeletét a burgonya legmagasabb termelői árának megállapításáról.

Az étkeresi minőségre válogatott burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásban: nyári róza burgonya 11— pengő métermázsánként, Gálbaba burgonya 10-20. öszi róza burgonya 9-80, Ella és sárga burgonya 8-50, Weifmann burgonya 7-70, Krüger 7-20 pengő métermázsánként. Az ipari célokra szolgáló válogatlan burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásban: Weifmann burgonya 7— pengő, Krüger burgonya 6-70 pengő métermázsánként.

A rendelet megszabja a szállításokkal kapcsolatban számítandó árkülönbözetekeket is.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa egyidejűleg 132.700. számú rendeletet adott ki a burgonya forgalmában hozatalában nagy- és kiskereskedők által felszámítható legmagasabb kereskedői árak szabályozásáról is.

Kontingentárják a malmok termelését.

A közlellási miniszter úgy rendelkezett, hogy a kereskedelmi örlesre berendezett malmok termelését kontingentárják kell, mégpedig olyanképpen, hogy mindegyik malom csak a korábbi azoni forgalmának megfelelő mennyiségű gabonát vehet igénybe örles céljából. A kontingens elosztásával a közlellási miniszter a két nagy malomterületi területet: a Magyar Fővárosi Malomgyógyászati és Magyar Öskeresztény Malomok Szövetségét bízza meg. Mindegyik érdekképviselet a saját tagjai között végzi majd a kontingens elosztását, az eddigi működésüknek megfelelő arányban. Az elosztás tervezetét a két érdekképviselet végleges döntés végett felterjeszti a közlellási miniszterhez, aki végeredményben a döntéshez a Hombar véleményét is kikéri.

A kontingensek végleges megállapítása körülbelül két hetet vesz igénybe, úgyhogy november elsejétől kezdve az összes kereskedelmi malmok már a kontingentárják keretében folytathatják üzemeiket.

Az újságok karácsonyi terjedelme.

A hivatalos lap folyó hó 12-i száma közölte a művelődési 7100. M. E. számú rendeletét a rotációs és lves nyomtatás-piról előállított sajtótermékek terjedelmének meghatárlása és az ezzel kapcsolatos egyes kérdések szabályozása tárgyában kibocsátott rendeletek kiegészítéséről.

A rendelet értelmében 1941 november 15. napjától kezdődőleg 1941 december 31. napjáig bezárólag a 4600/1941. M. E. számú rendeletben meghatározott oldalterjedelmén felül

a) a Budapest székesfőváros területén megjelenő politikai napilapok összesen további 32 oldal,

b) a Budapest székesfőváros területén kívül megjelenő politikai napilapok összesen további 16 oldal terjedelmében jelenhetnek meg. Az oldalterjedelentöbbletet kizárólag az illető lapban szokásos hírdetéseik közlésére szabad felhasználni; az oldalterjedelentöbbletnek a megszűnt időben megjelenő egyes lapszámok között való elosztása tekintetében a kiadó szabadon rendelkezik.

A lapok karácsonyi számai a most vasárnapra (napközi lapoknál szombatra) megszűnt oldalterjedelmű kétszámú számaik megfelelő terjedelmében jelenhetnek meg. A reggeli és napközben megjelenő napilapok karácsonyi számaikhoz Budapestn legfeljebb 16 oldal, vidéken legfeljebb 8 oldal terjedelmű és az illető lap oldalmérete felül nem nagyobb képes- vagy szöveges melléklet adható. A politikai napilapok karácsonyi számaik példányonkénti eladási ára az illető lap vasárnap (napközi lapoknál szombati) száma példányonkénti eladási árának kétszerese.

A politikai napilapok 1941 december folyamán 15-5 x 23-5 cm-nél nem nagyobb oldalméretű naptárt, illetőleg évkönyvet adhatnak ki, amely

a) a Budapesten megjelenő politikai napilapoknál legfeljebb 160 oldal, azonfelül négy oldal borítólap,

b) a vidéken megjelenő politikai napilapoknál pedig legfeljebb 80 oldal, azonfelül négy oldal borítólap terjedelmű lehet. A naptárt, illetőleg évkönyvet a lapok előfizetőinek külön díj vagy ár felszámítása nélkül is kiszolgáltathatják, kereskedelmi forgalomban azonban csak a naptáron, illetőleg az évkönyvön feltüntetett áron árúsíthatják. A naptár, illetőleg az évkönyv ára 20 fillernél kevesebb és 50 fillernél több nem lehet.

Rendelet az újoncok behívásáról.

A hivatalos lapban folyó hó 12-én jelent meg a 64.408. számú honvédelmi miniszteri rendelet, amely az 1939. évi II. t. c. (honvédelmi törvény) végrehajtási utasítása III. részének 2. címét módosítja, amennyiben újonnan szabályozza az újoncok ellen folytatandó eljárást a behívó-parancs eredménytelensége vagy kétsémdelmes teljesítése esetében aszerint, hogy a behívógyeft kézbesítették-e az újonc részére, vagy pedig a behívógyeft kézbesíthetetlen volt. Szabályozza meg a rendelet az utólag előkerült újoncok szolgáltatásuk megkezdését, továbbá az eljárást a fegyvergyakorlatra vagy rendkívüli fegyvergyakorlatra szóló behívó-parancs eredménytelensége vagy kétsémdelmes teljesítése esetében, végül pedig a tartaléki és póttartaléki behívását szabályozza mozgósítás (hadialományra való kiegészítés) esetén. A rendelet folyó hó 12-én lépett hatályba.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM. Foglalkozik: Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízlatási hitelek nyújtásával. Gazdatársadalmi intézmény. Mindennemű állatkivittelt legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőket a helyszínre küldjük. ALLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK: BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhoknál; Budapest - Ferenováros - Marhavásártér Sertéseknel: Budapest - Ferenováros - Sertésvásártér

Az ideiglenes gondozásban részesülők újabb osztályozása.

A honvédelmi miniszter 628.800. számú rendeletével előírta a honvédelmi hadigondozó bizottságot, hogy az ideiglenes gondozásban részesülők, valamint a „jelenleg alkalmatlan” osztályozást nyert, vagyis 12 hó tartamára szabadságot egyenként utólagos katonai felülvizsgálata elmaradva az érdeklő kereső és munkaképessége esőkkenési fokának újabb való elbírálása kizárólag csak az alapkormányokban lehet és a hadigondozási igazolványba bejegyzett figyelembevételeivel, egyébként pedig a folyó évi 612.403. számú honvédelmi miniszteri rendeletben foglaltak szerint történik.

A magán távbeszélgetések időtartamának korlátozása a visszacsatolt keleti és Erdélyi területen.

A kereskedelem- és közlekedési miniszter folyó hó 12-i 232.507. számú rendeletével a visszacsatolt keleti és Erdélyi terület és az ország többi része között, valamint az emellett terület helyi forgalmában a távolsági magánbeszélgetések időtartamát 6 percre korlátozta. A magánbeszélgetések tartama emellett csak kivételesen és csak olyankor lehet, ha a beszélgetések lebonyolításánál nincsen torlódás.

Rendelet a motorképgépjárművek szabályozásáról.

A hivatalos lap folyó hó 12-én közölte a kereskedelem- és közlekedési miniszter 152.000. számú rendeletét a közúti és vízi benzínüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzín-szuszkeverék (motorkő) fogyasztásának szabályozásáról. A rendelet 8236/1939. M. E. sz. rendelet végrehajtására.

A rendelet értelmében közúti vagy vízi benzínüzemű gépjármű hajtására szolgáló motorkőt csak a rendeletben kijelölt hatóságok által kiadott jegy vagy utalvány ellenében szabad a fogyasztó részére kiszolgáltatni, illetőleg vásárolni. A rendelet nem vonatkozik a mezőgazdasághoz és iparban foglalkoztatott, forgalmi rendszámmal el nem látott, különleges benzínüzemű gépekre, továbbá az üthengerlőkre, motoroké kétlédobos lokomotívjaira és a motorokékre, azokra a vontatógépekre, amelyeket a mezőgazdaságon kívül közúti szállítókra rendszeresen nem használnak, végül az iparban és mezőgazdasághoz, továbbá a magánháztartásokban a gyártásnál, tisztításnál stb. felhasználandó motorkő-fogyasztásra. Az ilyen célokra felhasználandó motorkő engedélyezése az ipariügyi miniszter hatáskörébe tartozik. A motorkőjegyet, illetőleg utalványt kiszolgáltató pénzügyi hatóság alatt Budapestén a IV. kerületi m. kir. adófelügyelőseget, vidéken a m. kir. adóhivatalokat kell érteni.

Magánhasználatú személygépkocsik és motorkerékpárok tulajdonosai részére havonként az alábbi motorkőmennyiség szolgáltatható ki:

Személygépjárművek:

Hengerartériárium köbcentiméterekben	Kiszolgáltatható motorkőmennyiség
0—1000	25 liter
1001—2000	35 liter
2001—	50 liter

Motorkerékpárok:

0—250	10 liter
251—500	15 liter
501—	20 liter

A közútról fuvarozó gépjármű bérkocsik (autotaxik), valamint a telephelyről fuvarozó gépjármű bérkocsik részére:

0—1000	100 liter
1001—2000	140 liter
2001—	200 liter

A segédmotorral felszerelt, kerékpárnak minősülő és az általi rendszerrel el nem látott kerékpárok tulajdonosai részére az év páratlan számú hónapjaiban 10, páros számú hónapjaiban 5 liter motorkő szolgáltatható ki.

A tehergépjárműveknek és vontatóknak tulajdonosai (üzembentartói) részére havonként az alábbi motorkőmennyiség szolgáltatható ki:

Önsúly kilogrammban	Kiszolgáltatható motorkőmennyiség
100—1000	60 liter
1001—2000	90 liter
2001—3000	120 liter
3001—	180 liter

A rendszeres járatok lebonyolítására szolgáló közhasználatú társasgépjárművek részére a gépjármű önsúlyának megfelelően a tehergépjárművekre megállapított motorkőmennyiség kétszerese szolgáltatható ki. A nem rendszeres járatok lebonyolítására szolgáló társasgépjárművek, valamint a magánhasználatú társasgépjárművek részére a tehergépjárművekre megállapított motorkőmennyiség szolgáltatható ki.

A rendelet ezután megszabja a betegszállító gépkocsik, motoros-tehergépkocsik és benzínüzemű vízigépjárművek részére kiszolgáltatható motorkőmennyiséget, majd felsorolja a kivételes elbírálás alá eső gépjárműveket, végül pontos előírásokat tartalmaz.

A fogyasztói szeszárok a vendéglátó-üzemekben.

A vendéglátó-ipar körében többféle panaszra adott alkalmat a szeszárak elhelyezése a használatukat megállapító rendeletek helytelen értelmezése. A napokban a vendéglátó-ipar érdekképviselei megjelentek az árkormánybizottságon, ahol pontos felvilágosítást kértek a fogyasztói szeszárok kiszámitására. Az árkormánybizottság illetékes szakosztálya a kérdés tisztázására a következő magyarázatot adta:

A vendéglátó-iparosok a 114.399/1941. Á. K. számú rendelet értelmében csak a 38.100/1940. P. M. számú rendeletben megállapított felárakkal növelt beszerzési érték után számíthatnak fel az engedélyezett hasznokulcsok alkalmazásával hasznokul. A 173.200/1940. és a 32.710/1941. P. M. számú rendeletekkel felemelt szeszárok következtében adódó felárak után az árkormánybizottság nem engedélyezett hasznokulcsot, tehát ezeket a felárakat a vendéglátó-iparosok csak összegszerűen háthaítják a fogyasztókra.

Az árkormánybizottság ilyen rendelkezését az indokolta, hogy a szesza-emelés előtt a vendéglátó-ipar úgy is túlzott hasznokulcsokkal dolgozott, azonkívül az ipar forgalma az utóbbi időkben hatalmas mértékben megnövekedett. Ilyen körülmények között nem volna méltányos a fogyasztók szempontjából az összes felárak után hasznokulcsot engedélyezni. Az árkormánybizottság által legutóbb megállapított hasznokulcsok a felárak nélküli alapárak után is méltányos hasznokulcsot biztosítanak a vendéglátó-iparosok. Azonkívül megengedte az árkormánybizottság azt is, hogy az elmondottak szerint kikalkulált fogyasztói árhoz a vendéglátó-iparosok az általuk felszámitható forgalmi adót külön hozzáadhassák.

Magyar ipari jogszabályok hatálya a visszafoglalt délvideki területen.

A folyó hó 17-én kiadott 7420. M. E. számú kormányrendelet az ipar és kereskedelem gyakorlása, az iparügyi szervezet kiépítése, valamint a vásártartás szabályozásának tekintetében jelenleg magyar országos érvényű ipari jogszabályokat kiterjeszti a visszafoglalt délvideki területre a kormányrendeletben felsorolt egyes utérkekkel. A rendelet azt is kimondja, hogy a visszafoglalt délvideki területeken folyó évi április 11-én hatályban volt országos, havi, vagy heti vásárok tartására vonatkozó jogszabályok további rendelkezésig változatlanul érvényben maradnak.

Egyes nagykereskedők kijelölése.

A kormány 7420. M. E. számú rendeletet adott ki folyó hó 17-én, melynek értelmében a cukor-, világító kőolaj-, tűzfű-, szén- és textilnagykereskedők kijelölése és a kijelölés visszavonása, továbbá az elosztó tápbörkereskedők megbízásának jóváhagyása és visszavonása tárgyában a közellátási miniszter a kereskedelem és közlekedési miniszterrel egyetértve határoz és egyetértve állapítja meg a kijelölési eljárás módját is.

A szórakozóhelyeken szereplő zenészek és énekesek közvetítése.

A kereskedelem és közlekedési miniszter 93.061. számú rendelete értelmében a zenészeknek, a cigányzenészeket ideértve és énekeseknek a vendéglők, kávéházak, korezmák, táncstermek, cigányok, griffek, barok és hasonló szórakozóhelyek részére való közvetítést kizárta a foglalkozást végző ipar munkaköréből.

A savanyított káposzta árának megállapításánál alapul vehető legmagasabb fejeskaposztár.

Az árell-börzés országos kormánybizottsága arról értesítette a konzervgyártókat, hogy a savanyított káposzta árának megállapításánál helyi feldolgozótelepek kint 10 — Pfejeskaposztavételárát fog figyelembe venni. Felhívja tehát a konzervgyártókat, hogy felvásárlásaikat annak megfelelően irányítsák, hogy a savanyított káposzta árának megállapításánál a tényleges felvásárlási árra való tekintet nélkül legfeljebb a fenti nyersárúrat veszi számításba.

KÖNYVISMERTETÉS.

A táplálkozás. Írta: *Tanql Harald dr.* A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása. Budapest, 1941.

Az újabb idők kutatási eredményei egészen megváltoztatták felfogásunkat az egészséges táplálkozásról. Kitént, hogy táplálékainkban számtalan olyan tápanyag van, amelyek létezéséről vagy egyáltalán nem tudtunk, vagy nem tulajdonítottunk nekik nagyobb fontosságot, pedig nélkülük lehetetlen az élet.

Tanql Harald egyetemi magántanár nemcsak ezekkel az élet számára nélkülözhetetlen tápanyagokkal ismert meg a fehérvéken, szénhidrátokon és zsírokon kívül, hanem mindenki számára könnyen érthető módon megmagyarázza a szervezetünkben végbemenő emésztőfolyamatokat is, tehát képet kapunk arról, miképpen használja fel szervezetünk a megevert táplálékot. Külön fejezetekben tárgyalja a fontosabb vitaminokat, miképpen láthatja el a házi-asszony hozzátartozóit ilyenfajta tápanyagokkal, s ilyen módon hozzájárul a családtagok egészségének fenntartásához. Megtudhatjuk a könyvből azt is, hogy mi a könnyű és mi a nehéz étel, ami különösen a gyöngygyomrú emberek szempontjából fontos. Megismerkedünk a gyomor- és bélzavarok alapokaiával, s hogyan kell ellenük védekezni. Miképpen táplálkozzék orvosi felügyelet mellett a cukorbeteg, a közvényre hajlamos, az epebántalmakban szenvedő ember. Szemléltető rajzos táblázatok segítségével mindenki megtáplálhatja azt, hogy szervezete számára szükséges tápanyagok a legmegfelelőbb mennyiségben milyen élelmiszerekben lehetők fel, illetve milyen ételket ajánlatos kerülnie. Kitér az éhezés, szomjazás és az étvágy problémáira. Sorra veszi a legfontosabb élelmiszeranyagokat, mint a tej, a húst, a tojást, a kenyert, a zöldségeket és a gyümölcsöket, azok táplálékértékelti fontosságát és kiemeli rejtejt értéküket. Megismerkedünk a hízás és fogyás különféle módszereivel, s hogy miképpen kell azokat egészségünk veszélyeztetése nélkül keresztülvinni. Végül rátér a vegetariánizmus és nyerskoszt tárgyására, az utolsó fejezetben a néptáplálkozás égetően fontos kérdéseit fejtegeti. Beigazolja, hogy a magyar nép táplálkozása egyáltalán nem korszerű és részletes tervvel ad ennek gyökereit megváltoztatására. Rengeteg kép és színes tábla gondoskodik arról, hogy az amúgy is közkezdvelt témát még érdekesebbé és színesebbé tegye.

Tanql Harald értékes könyve leghatásosabb segítője lesz annak a mozgalomnak, amely népünk táplálkozásának átalakítására irányul. A szép kiállítású munka hasznos olvasmánya mindenkinek.

Gazdátársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: **Fabricsus Endre.**

A Falu Gazdaszövetség igazgatóválasztmánya október 9-én népes ünnepi gyűlésen hódolt Széchenyi István gróf halhatatlan emlékének. *Mayer János* ny. miniszter, elnök megnyitó beszédben méltatta a legnagyobb magyar munkásságának jelentőségét, hangsúlyozva, hogy amíg egy magyar lesz e földön, Széchenyi emléke élni fog. Az elnöki bejelentések során meleg szavakkal emlékezett meg a szövetség ügyvezető-igazgatójának, *Szekeres László dr.*-nak m. kir. gazdasági főtanácsossá történt kinevezéséről, majd kiemelte annak a jelentőségét, hogy a Hangya új elnökének, *Dömötör Lászlónak* a személyében Károlyi Sándor gróf első munkatársának egyike került a Hangya élére. Ezután *Schandl Károly dr.* m. kir. titkos tanácsos, a szövetség h. elnöke tartotta meg „Széchenyi és a falu népe” című nagyszabású előadását, amelyben különösen Széchenyinek a falu népe érdekében tett kezdeményezéseit méltatta. Majd *Szekeres László dr.* ügyvezető igazgató megilletődötten mondott köszönetet az üdvözölő szavakért és igazgatói jelentésében beszámolt a szövetség munkásságáról és terveiről. *Krúdy Ferenc* ügyvezető alelnök a mezőgazdasági és ipari árák közti aránytalanságról tartott előadást, amelynek során felhatalmazást kért a szövetség vezetősége számára, hogy az aránytalanság megszüntetése érdekében illetékes helyen megfelelő előterjesztéseket tegyen.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara elnöki tanácsa október 10-én tartotta Kaposvárott gyűlését, amelyen *Asztalos Lajos h.* igazgató előterjesztései alapján részletesen lefárgyalta a kamara anyagai helyzetéről, adminisztrációs ügyeiről szóló jelentést, majd tudomásulvette a földművelésügyi miniszter leiratát. Foglalkozott az elnöki tanácsülés a kamarai nyugdíjalap részére végzett házvásárlással, valamint az egyes rovatoknál szükséges póthitel kérdésével. Hevesítlen vette tudomásul az elnöki tanács a kamarai körzethez tartozó Baranya és Zala vármegyehez visszacsatolt délvideki részek törvényes gazdálkodóképviseletének megszervezését és a szervezéssel kapcsolatos eddigi intézkedéseket. Az elnöki tanács foglalkozott a községi, járási és vármegyei mezőgazdasági bizottságok panaszaiával, így a gabonaféladag fel-emelésének kérdésével, a mezőgazdasági munkások kenyérgabona beszerzésével, a vetőmagellátással, az abrakakarmányfélék biztosításával, a lábbeli és ruházati akcióival, az iparcikkék árának a mezőgazdasági termények árához igazodó áralakulásával, az aprómogyak kereskedői árának megállapításával, az építkezési anyagok hiányával és a gazdasági szerszámok, felszerelési tárgyak javításához szükséges ipari anyagok kiutalásának kérdésével. Az elnöki tanács akként határozott, hogy a kamarához terjesztett panaszokat csoportosítva feldolgozza a kamara vezetősége és az orvoslásra megteszi javaslatait, melyeket *Mirbach Antal* báró kamarai elnök vezetésével a kamara alelnökeiből és a kamarai körzet országgyűlési képviselőiből álló küldöttség fogja átadni a földművelésügyi miniszternek. Foglalkozott az elnöki tanácsülés ezzel kapcsolatosan a kerületi mezőgazdasági kamarákra háruló feladatokkal. A tervezetben lefektetett gazdaságfejlesztő munkaprogram szükségessé tesz bizonyos fokú kamarai reformot. Ezzel kapcsolatban az elnöki tanácsnak az az álláspontja, hogy a kamarai autonómia és ennek során a mezőgazdasági bizottságokra való tagozódás érintetlenül fennmaradjon.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Az OMGE dohánytermesztési szakosztálya és a Dohánytermelők Országos Egyesülete

a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Gazdasági Egyesület közreműködésével 1941 október 26-án (vasárnap) u. 1/2 órakor, Debrecenben, a Vármegyháza közgyűlési termében

dohánytermesztési vándorgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és dohánytermesztésünk helyzetének ismertetése.
2. Határozati javaslat.
3. Hozzászólások.
4. Folyó ügyek.

Budapest, 1941 október 17.

Bethlen Pál gróf dr. s. k., az OMGE dohánytermesztési bizottsága és a DOE elnöke.

A gyűlésen az OMGE és a DOE vendégeket szívesen lát!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter 88.840/1929., 99.314/1930., illetve 229.178/1941. számú rendelete alapján a budapesti M. Kir. Állami Felsőiparisiskolán

mezőgazdasági gépkezelő tanfolyamot

rendez.
A tanfolyam célja, hogy a résztvevők az okszerű talajművelés és a géperejű szántás alapvető ismereteit, valamint a motor, a traktor és a traktorekék szerkezetét, a mezőgazdaságban használt traktorok működését, helyes gyakorlati kezelését, üzemi karbantartását és leg gazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyamon a traktorra vonatkozó tananyagot kívül ismertetni fogják a cséplőgépek üzemi karbantartását, a veszteségmentes cséplés előfeltételeit, a vetőmagtisztító-gépek kezelését és az első segélynyújtásra vonatkozó tudnivalókat. A tanfolyam elvégzése a 22.933/1939. I. M. számú rendelet értelmében a bércepléshez szükséges iparigazolvány megszerzésére jogosít.

A tanfolyam 1941 október 27-én reggel 8 órakor kezdődik (módosított időpont) a M. Kir. Állami Felsőiparisiskolán (Budapest VIII., Népszínház-utca 8. sz.). A tanfolyam megnyitását fel kell mutatni a felvételtől szóló értesítést és valamely, a személyazonosság és életkor igazolására szolgáló okmányt (születési anyakönyvi kivonat, vagy munkakönyv, vagy iskolai bizonyítvány).

A tanfolyam időtartama 20 tanítási nap, egésznap (delelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 6-ig tartó) oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végzetével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik sikerrel vizsgáztak, bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni.

A hallgatók lakásról és ellátásról maguk gondoskodnak.

A jelentkezés levél formájában, okmányok csatolásával, az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) intézendő. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beirattási és tandíj költendő az OMGE pénztárába, mert a hallgatókat csak a pénz vétele után vesszük fel a tanfolyamra. Megokolt és méltányos esetben az OMGE korlátolt számú egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet. A tandíjmentességet levélben kell az OMGE titkári hivatalától kérni. A jelentkezőket a felvételtől a jelentkezési határidő lejártával értesítjük. A bizonyítvány kiállítás díja 2-10 pengő, amely a vizsga alkalmával fizetendő.

Videki hallgatók részére a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Budapestre és vissza utazáshoz 50%-os menetdíjkedvezményt biztosított. A kik a kedvezményt igénybe kívánják venni, közzölik a lakóhelyük vasútállomását és a tandíjjal együtt küldjenek 1— pengőt az OMGE titkári hivatalához.

Jelentkezési határidő 1941 október 22. A résztvevők száma korlátozva van. A felvételnél a tandíj befizetésének sorrendje mérnökök. A tanfolyamot csak a kitűzött határidő lejártáig nem jelentkeznek a tanfolyamot későbbi időpontban tartjuk meg. A hiábavaló költség elkerülése végett tehát csak azok utazzanak Budapestre, akiket a jelentkezési határidő lejártá után a felvételtől értesítettünk.

Mutschenbacher Emil dr. s. k.

Felhívás.

A gazdasági év elején felhívjuk a gazdaságok figyelmét arra, hogy akik könyvelésüket a gazdasági év elején óhajtják felfektetni, a leltárfelvételt és értékelést, különösen gazdaság-, vagy bérletátvétel esetén, most kell elvégezni.

Az OMGE erre a célra már három évtized óta tartja fenn külön üzemi és számtartási osztályát, hogy megkönnyítse a gazdáknak az ez irányú munkáikat elvégzését és útbaigazítással, irányítással szolgáljon.

Birtok- vagy bérletátadás esetén készséggel küldjük ki szakértőnket a birtok és a felszerelés felbecslése céljából.

Egyesületünk üzemi és számtartási osztálya (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) készséggel vállalja a gazdák érdekében a gazdasági könyvelés felfektetését, ellenőrzését, vezetését, valamint a zárómérleg elkészítését, ellenőrzését, üzemi és költségeloirányzat elkészítését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését és adózási célra a könyvek és a mérleg hitelesítését.

Az OMGE üzemi és számtartási osztálya elvállalja a gazdaságok fuvarleveleinek és gyógyvényeinek felülvizsgálását és a helytelen felszámítás megállapítását.

Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha a munkatorlódás elkerülése végett akár írásban, akár személyesen mielőbb felkeresi üzemi és számtartási osztályunkat.

Igazgató.

Somssich Gyula gróf m. kir. titkos tanácsos.

Vezető cikkünkben már megemlékeztünk arról, hogy Magyarország kormányzója a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére saárdi Somssich Gyula gróf dr. felsőházi tagnak, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alelnök-vezérigazgatójának a szövetkezeti felszázados fennállása alkalmából, a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Saárdi Somssich Gyula gróf dr. m. kir. titkos tanácsos Gráiban született, mint másodszületett fia néhai saárdi Somssich Imre grófnak, a Főrendiház örökös tagjának és nejeinek, sárvárfelsővidéki Széchenyi Mária grófnőnek. Középkorait és jogi tanulmányait Pozsonyban végezte és ezután egyik legnagyobb pénzügyintézetünkben mint bankgyakornok működött, majd több évig külföldi tanulmányúton szerzett tapasztalatokat. Gazdasági tanulmányai mellett társadalompolitikai munkásságot is fejtett ki. Ennek gyümölcse volt „Amerika” című könyve, amely megjelenésekor nagy feltűnést keltett. E munkájában teljes őszinteséggel tárta fel a kivándorlás okait és a kivándorlást előidéző lelkiismeretlen propagandát.

Külföldi útjáról hazatérve, Somssich Gyula gróf eleget tett katonai kötelezettségének, majd 1909-től kezdődően aktív szerepet vállalt a gazdasági életben. S elsőnek néhány lelkes társával megalapította a Dunántúli Agrárbank és Tárház R-T-ot. Ezzel elsőnek teremtette meg a tárolás és az azzal kapcsolatos előlegetezési lehetőségeit. A Dunántúli Bank és Takarékpénztár R-T-nak előbb vezetője, később mint vezérigazgatója működött.

Somssich Gyula gróf 1930-ban került a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete élére, mint a szövetkezet vezérigazgatója. A szövetkezet élén kifejtett tevékenysége már országosan ismert. Neki sikerült a szövetkezetet a súlyos agrárválságból kifejleszteni és megszervezni azokat az országos jellegű feladatokat, amelyekben ma a szövetkezet tizenkét kirendeltségével és tizennyolc leányvállalatával működik. A szövetkezet élén kifejtett munkásságán kívül élénk részt vesz a gazdasági társadalmi életben s a gazdasági mozgalmakban. Ezek közül is legfőképpen az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben, amelynek tevékeny tanács- és igazgatóválasztmányi tagja és szakosztályi társelnöke, továbbá az Országos Mezőgazdasági Kamarában és a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének elnökségében. Mint a Felsőház tagja, a törvényhozásban is élénk tevékenységet fejt ki. Tagja a Felsőház pénzügyi, kereskedelmi és közlekedési bizottságának. Magyarország kormányzója a gazdasági élet, főképpen a szövetkezeti mozgalom terén szerzett rendkívüli érdemeiért a Magyar Érdemrend közp-keresztjével, a magyar-bolgár kapcsolatok kimélyítését célzó munkában szerzett érdemeiért pedig a bolgár király a Polgári Érdemrend nagy tiszti keresztjével tüntette ki.

Somssich Gyula gróf közéleti működése során mindenkor hazánk mezőgazdaságának felemeléséért, megerősödéséért, gazdánk jobb jövőjéért küzd. Nagyértékű tevékenysége az ország gazdaközönsége előtt ismert és nagyrabecsült. A most legfelsőbb helyről érkezett kitüntetés e nagy munka méltó elismerése, amely a gazdaközönség körében általános örömet keltett.

Megszüntettjük

lapunk küldését mindazoknak az előfizetőinknek, akiknek előfizetése **mult hó végével** lejárt és **azt f. hó 25-ig nem újítják meg.**

Tisztelettel kérjük tehát előfizetőinket az előfizetési díj **azonnali megküldésére**, hogy a lap továbbításában fennakadás ne álljon be.

Az előfizetési díj megküldését **ugyanazon a címen** kérjük, mint **amely címre a lap jár.**

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 „
negyedévre	10 „

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félévre	11 „
negyedévre	6 „

A kiadóhivatal.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosító-intézet. Gazda-alapítvány. Kartelen kívül. (Táza, jég, állat, élet stb. biztosítás.)

VEGYESEK.

Halálozás. Nagyszombati id. Thüringer Vilmos október 12-én életének 85. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése október 14-én volt Kőrmenden. Az elhunytban Thüringer Vilmos m. kir. jószágfelügyelő és Thüringer László m. kir. gazdasági felügyelő, szövetségi igazgató édesapjukat gyászolják.

Előléptetések a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete-nél. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jubileumi igazgatóválasztási gyűlésén Zlinszky György dr.-t vezérigazgatóhelyettesé neveztek ki, akinek a szövetkezet megszervezése körül kifejtett munkássága nagyban hozzájárul abhoz a fontos feladat ellátásához, amellyel a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete végez. Zlinszky György dr. a szövetkezet ügyeinek intézésében a vezérigazgató jobbkezeként ismert ügybuzgó vezető tisztviselője az intézménynek. Ugyancsak kiváló munkatársak jutalmazott a szövetkezet azzal, hogy Kullmann Lászlót és Csáky Ferencet ügyvezető igazgatókká léptette elő. Értékes munkásságuk a gazdaközönség körében ismert és nagyrabecsült. A szövetkezet vezető tisztikarából Hofbauer Ferencet, Simon Belát, Gömör Gézát igazgatókká, Klucsik Jenőt, Stuch Lászlót, Popovits Gyulát, Jancsó Sándor dr.-t h. igazgatókká, Pordány Gyulát, Fischer Józsefet és Maeszkassy Istvánt ügyvezetőkké neveztek ki. A kinevezettek, akiknek előléptetésével a jól megérdemelt munkát jutalmazta a szövetkezet, működésükkel a magyar gazdaközönség érdekeit szolgálják. További sikeres munkálkodásukhoz mind lapunk, mind a magyar gazdaközönség jókívánatait tolmácsoljuk.

Kinevezések a földbirtokrendezésnél. A m. kir. földművelésügyi miniszter a földbirtokrendezési szolgálati személyzet létszámában Kőzsidán Emil dr.-t m. kir. telepítésügyi alügyesszé, Márkus Józsefet ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi felügyelővé, Lupkovics István dr.-t ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi alügyesszé a IX. fizetési osztályba, Eperjessy Gábor dr.-t és Kürthy Pál dr.-t ideiglenes minőségű m. kir. telepítésügyi fogalmazóvá a X. fizetési osztályba, Bóna László dr.-t, Csathó Atadár dr.-t, Irházi József dr.-t, Tóth Gyula dr.-t, Kovács János dr.-t, Ébneh József dr.-t, Kovrig Jenő dr.-t, Arz Ferenc dr.-t, Szöllösy Viktor dr.-t, Erdődi Ferenc dr.-t, Kovács Andor dr.-t, Várady István dr.-t, Ács Mihály dr.-t és Hauer Lajos dr.-t m. kir. telepítésügyi gyakorlatnokká nevezte ki.

Kinevezések a vízügyi szolgálatnál. A m. kir. földművelésügyi miniszter a vízügyi szolgálati szak létszámában Luplós Lászlót, Varga Belát, Ruszky Endrét, Bogdy Józsefet, Melegh Gyulát, Csabó Jánost, Janó Albertet, Fischer Lászlót, Murai Gyulát, Morava Endrét, Kinczel Edét, Fábrián Tibort és Ivánka Istvánt ideiglenes minőségű segédmérnökökké nevezte ki.

Megbízás. A m. kir. földművelésügyi miniszter folyó évi november 1-vel Csernyus László kir. műszaki tanácsost, az Országos Halászati Felügyelőség, Tóth László Sebestyén miniszteri osztálytanácsost a Budapest-újpesti M. Kir. Kikötőkezelőség, Lászlóffy Wolde-már dr. kir. műszaki tanácsost a kolozsvári M. Kir. Kultúrternöki Hivatal vezetésével ideiglenesen megbízta.

Katonai kitüntetés. Budinszky Sándort, a magyar rádió riportert a légierők parancsnoka a Legfelsőbb Hadúr nevében haditudósítói hivatása közben az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki. Budinszky Sándort a magyar gazdaközönség jól ismeri, mint a mezőgazdasági ügyek lelkes támogatóját, a budapesti mezőgazdasági kiállításokról, valamint gazdagvilásekről és tanfolyamokról, valamint egyéb gazdasági eseményekről a rádió útján leadott élvezetes, tanulságos tudósításai alapján. Kitüntetéséhez a gazdaközönség legjobb szerencse kívánatait tolmácsoljuk.

Lossonezy államtitkár rádióbeszède a gazdasági társadalomhoz. Lossonezy István közellátásügyi államtitkár szerdán rádióbeszédet intézett a gazdákhöz. Beszédének bevezető részében a mult gazdasági évben bekövetkezett kenyér-ellátási nehézségekre mutatott rá, hangsúlyozva, hogy a nehéz napokat nagy megértéssel és fegyelmetten viselte a magyar nép és a gazdasági társadalom. Az áldozatkészségért — mondta az államtitkár — elismerés illeti azokat, akik megértően fogadták a rendeleteket, de annál nagyobb elkeseredéssel tekint a keresztény magyar társadalom azokra, akik árulárjással, láncolással, árdrágítással és saját szükségleteik kielégítésének előterbe helyezésével akarták a kormány munkáját megnehezíteni. Boldogabb Magyarország csak egyenlő áldozatkészséggel érhető el, ezért a gazdák támogatását kéri, mert ebben az esetben minden reménye megvan, hogy sem a kenyér-ellátásban, sem más téren nem lesz zavar. A lehetőség határain belül gondoskodunk — mondta többek között az államtitkár —, hogy az elosztásban zavarok ne legyenek. Tudjuk, kinek mennyi gabona van a birtokában. A termelő a tényleges szükségletet felhasználhatja, a feleslegét azonban október 31-ig a Hombárnak kell vétele felajánlani. Aki e határidő után jutott gabonához, az is köteles feleslegét beszállítani. Október 31-e után a 30 pengős buzárért csak

27 pengő, a 28 pengős roszért csak 25 pengő 20 fillért kaphat a termelő. Előfordulhat, hogy lelkiismeretlen egyének gabonafeleslegeiket elrejtik és nem szolgáltatják be. Az ilyen gazda gaboráját a rendelet értelmében elközzák és ezen felül még hat hónapig terjedő elzárással büntetik a gabonarejtegetőt. A felesleget tehát felajánlani nemcsak hazafias, de törvényes kötelesség is, amelyet mindenkinek teljesítenie kell. A beszállítási határidő letelte után minden gabonatulajdonost egyenként köteleznek az elszámolásra, az eldugott készletek tehát úgys napvilágra kerülnek. Országunk — mendonja —, mint a többi európai állam, élet-halál harcát vívja. Nem kívánhat senkiesem kivételes bánásmódot, s ezért az egyenlő elbánás elve alapján a felesleget mindenki köteles leadni. Mőnkban áll olyan eszközökhöz nyúlni, amelyek ezt minden körülmények között biztosítják. Remélem, nem lesz egy magyar ember sem, de legfőképpen magyar gazda, aki a nemzeti célok érdekében nem volna hajlandó erre a kötelességteljesítésre. A rejtegetők büntetése szigorú lesz és itt nem lehet elnézést gyakorolni. Sajnálatos állapot meg, hogy a feleslegek beszállításának igen sok gazdatársam még nem tett eleget, pedig az idő már rövid. Ezért egyelőre kő szóval fordulok minden gazdatársamhoz, hogy siessen a kormányzat segítségére és a legsürgősebben jelentkezzen a Futura-, Hombár-bizományosoknál felajánlani készleteit, mert nem szeretném, ha esalódnék a magyar gazda áldozatkészségében és hogy a kormányzat kénytelen volna szigorú eljárás-hoz folyamodni. Gondolatok gazdatársaim azokra, akik halálos ellenségeink ellen az orosz pusztákon harcolnak, a harcoló honvédek hozzátartozóira és az ellátóknokra, akik tőletek várják a mindennapi kenyeret adó búzát — fejezte be beszédét az államtitkár.

A földművelésügyi miniszter kiküldöttei meglátogatták a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásokat. Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal az idén 7500 magyar munkást helyezt el a német mezőgazdaságban. Ezenfelül közel még ennyi magyar mezőgazdasági munkást közvetítettek a visszafoglalt délvideki területekre a német birodalomba. Külföldön dolgozó munkásaink szociális gondozását legnagyobb részben a német munkügyi hivatalok látják el, de a magyar kormány is több intézkedést tett azért, hogy a magyar mezőgazdasági munkások az idegen környezetben ne legyenek magukra hagyva. A földművelésügyi miniszter a berlini főkonzulátushoz egy munkügyi felügyelőt, a külügyminiszter pedig egy nővert osztott be, akiknek feladata munkásaink állandó szociális gondozása. A földművelésügyi miniszter ezenfelül kiküldötte a társadalompolitikai ügyosztály vezetőjét, Pernecky Béla dr. miniszteri osztálytanácsost és az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal vezetőjét, vitéz Ghegy Béla m. kir. gazd. munkügyi felügyelőt a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások helyzetének felülvizsgálatára. A földművelésügyi miniszter kiküldöttei most érkeztek vissza kétételes körútjukról, amelynek során 22 munkahelyen mintegy 500 magyar munkást látogattak meg. Tapasztalataikról beszámoltak a földművelésügyi miniszternek. A munkások elhelyezése és keresete általában megfelelő, sőt helyenkint igen jó. A német munkügyi hivatalok a legnagyobb jóindulattal kezelik a munkások esetleg felmerülő panaszait. A földművelésügyi miniszter kiküldöttei tárgyalásokat folytattak a németbirodalmi munkügyi minisztériumban a magyar mezőgazdasági munkások érdekvédelmének további kiépítése tárgyában.

A Kőr. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztálya október 16-án tartotta Balleneger Róbert dr. egyet. c. rk. tanár elnöklésével 104. szakkülését. Mándi Mándi György dr. egyetemi tanársegéd: „Adatok a hazai termesztett zabfajták alakulásáról ismereteléhez” címmel előadást tartott. Bevezetőjében hangsúlyozta, miért fontos foglalkozni termesztett zabjaink alakulásával. A legutóbbi években az ország örvendetes területmagnagyobodásával a zab vetésterülete 738.870 kat. holdra bővült, amely az ország területének 5-4%-a. Az ilyen nagy vetésterület már régen szükségessé tette a zab nemesítést. A nemesítésnek egyik igen fontos előfeltétele a fajták pontos növénytan ismerete. Sajnos, a kísérletek nem terjedtek ki hazánk valamennyi zabfajtajának felvételezésére. Azok közül csak a legfontosabb hét nemesített zabfajtát vizsgálhatta meg. Minden zabfajta megvizsgálásának akadálya az volt, hogy nem állott rendelkezésre a kísérletek céljaira megfelelő kísérleti telep az egyetem szomszédságában és csakis a m. kir. komppolti állami növénytermesztési telep igazgatója, Fleischmann Rudolf jóvoltából Budapesttől mintegy 120 km távolságban végezhet vizsgálatait. A nehézségeket sikerült leküzdeni, amiben nem kis érdeme volt a komppolti telep szakszerűen működő vezetőjének. A megvizsgált zabfajták a következők: Lovászpatai fehér, Fleischmann-féle, Székács 8. sz., Székács 23. sz., Bánkúti, Lovászpatai sárga és Hatvani 187. sz. zab. A zabfajtákat növényalaktanilag részletesen feldolgozta. Vizsgálatkor minden zabfajtajánál 75 alaktani tulajdonságot vett figyelembe. A kísérleti parcellák talaja

erdei, humózus, agyagos föld volt, amely kb. 4 m mélyben, homokra települt. Az időjárási viszonyok igen kedveztek a zab fejlődésének és a pontos adatokat a komppolti nemesítő telep meteorológiai megfigyelései szolgáltatták. A vizsgált zabfajtákat előadása végén a következőképpen értékelte. Sorrendben és értékben elsőnek kell vennünk az F.-zabot. Ez a fajta a legjobb tulajdonságokat mutatta és a legbiztosabb termőképességűnek bizonyult. Kissé vegetatív ugyan a fejlődésének iránya, de a nagy kalászkaszám meg is kívánja az erőteljesebb szálmát. Az F.-zab mellett igen jó zabfajta volt a két lovászpatai zab. A sárga zab kissé vegetatív, a fehér zab inkább generatív fejlődésű fajta. Kitűnő generatív fejlődésű, azonban kevesebb termésű a Hatvani 187. sz. zab. A zabfajták között a legkisebb eredményeket adták az erősen vegetatív irányú Székács-zabok és a Bánkúti-zab. Ez utóbbi ugyan generatív irányú, korai is, azonban kevés kalászkát hoz. Valószínűleg a fajta még nem kiegyensúlyozott és a gyenge eredmény a fejlődés-zavarok következménye.

A magyar-német vetőmagbizottság gyűlése. Október 6-án és 7-én Bécsben a magyar-német vetőmagbizottság gyűlést tartott, amelynek tárgya a mezőgazdasági együttműködés további kifejlesztése és különösen a nemesített növényfajták kölcsönös kicserélése és védelme volt. A bizottság hagyományos baráti szellemben folytatta tárgyalásait, amelyeknek során megállapították a jövő tavaszi időnyre Németországból, illetve Magyarországból kiszállítandó vetőmagvak fajtáit és mennyiségét. A magyar bizottság elnöke, vitéz Bittera Miklós dr., a német bizottság pedig Werner Schultze dr. volt. A bizottságok díszlakomáján Bittera Miklós dr. nagyhatású beszédben méltatta Széchenyi István gróf érdemeit az európai szolidaritás gondolatának hirdetésében.

A gabonafeleslegek bejelentése. Az 1941-42. évi gabona- és lisztforgalom szabályozása tárgyában ez év nyarán megjelent kormányrendelet úgy intézkedik, hogy mindenki, akinek gabona van a tulajdonában gabonafeleslegét legkésőbb 1941 október 31. napjáig köteles a „Hombár“-nak, illetve a „Hombár“-bizományosoknak vételre felajánlani. Az ezután a nap után vételre felajánlott gabonáért csak a hatóság által megállapított árnál 10%-kal kisebb árakat szabad kifizetni, kivéve, ha a vámörletre jogosult az említett időpont után megszerzett gabonát a megszerzéstől számított 30 nap előtt vételre felajánlja. A megszerzés idejének igazolására csak a gabonalap hivatalos bejegyzéseit szabad elfogadni. Ugyane rendelet szerint: kihágást követ el és két hónapig, háború esetén hat hónapig terjedő elzárással büntetendő az, aki a rendeletnek a gabonafelesleg vételére való felajánlására vonatkozó rendelkezéseit megszegi, vagy kijátssa. A gabonát és a lisztet, amelyre névze a kihágást elkövetők, el kell kobozni. A gabonafeleslegek bejelentési határidejének közeli lejárására azzal hívjuk fel a gazdatársadalom figyelmét, hogy az utolsó napot be nem várva, mielőbb jelentsék be a „Hombár“-nak eladásra váró gabonafeleslegüket, mert mind a közellátás, mind a mezőgazdasági termelés terén számos további intézkedés függ attól, hogy a termelők önkéntes felajánlása révén milyen gabonamennyiséggel számolhatnak az arra illetékesek. Bizonyára felesleges hangsúlyoznunk, hogy a mai súlyos időkben milyen fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a gabonakészletek felhasználásánál mindenki a legnagyobb takarékosággal járjon el, hogy minél nagyobb tételekkel járulhasson hozzá a hazai és az európai közösség létfontosságának könnyebbé tételéhez.

A kukoricavásárlási engedélyek kiadása. A „Köztelek” legutóbbi számában foglalkoztunk a kukoricaforgalom szabályozása tárgyában kiadott rendelettel és rámutattunk arra, hogy az 50 holdon felüli gazdaságok kukoricavásárlási engedélyeinek kiadását decentralizálni kellene, mert a közellátási hivatal az oda egyszerre nagy számban befutó és sürgős elintézt kívánó ezirányú kérelmeket idejében elbírálni és elintézni nem tudhatja. Hasonlóképpen azt is kifogásoltuk, hogy a rendelet a gazdák számára a közvetlen vásárlási lehetőséget csak a sertéshizlalás részére szükséges kukoricamennyiségre tette lehetővé, holott igen sok gazdaságban a többi állattartási ágak részére szükséges kukorica sem áll rendelkezésre. Örömmel hozzuk a gazdaközönség tudomására, hogy a Közellátási Hivatalnak a gazdaközönség jogosult érdekei és kívánságai iránt mindig messzemenő jóakarattal tanúsított vezetőségénél ezek a panaszok és kérések ez alkalommal is megértésre találtak. Amint tudomásunkra hozták, a vármegyei közellátási kormánybiztosok felhatalmazást kaptak, hogy az 50 holdnál nagyobb gazdaságok részére megokolt és igazolt szükségletük kielégítésére ők is kiadhatnak kukoricavásárlási engedélyeket. Ezenkívül arra is felhatalmazást nyertek, hogy bizonyos korlátozott mennyiségű keretben a sertéshizlalás szükségletének fedezésén kívül egyéb állattartási ágak részére szükséges kukorica beszerzésére is adhatnak ki vásárlási engedélyeket. Ennek a gazdaközönségnek gyors és előzékeny elintézéséért a Közellátási Hivatalnak köszönetet mondunk, abban a biztos tudatban, hogy ez az intézkedés lényegesen meg fogja könnyíteni az állattal-

mány takarmányellátásának biztosítását, ami végeredményben a közellátás érdekeit is szolgálja, egyben azonban jelentősen tehermentesíteni fogja a sok fontos egyéb munkával amúgyis túlterhelt Közellátási Hivatalt.

Soproni bikavásár. A Sopronmezei Gazdasági Egyesület a vármegyei gazdasági felügyelőséggel és a Sopronvármegyei Állattenyésztő Egyesülettel október 11-12-én rendezte a sopron városi lovardában a III. soproni bikavásárt, amely a szokott nagy érdeklődés mellett folyt le. A vásárt meglátogatta a földművelésügyi minisztérium képviselőiben Tahy Béla m. kir. gazdasági felügyelő, Kövy József kerületi m. kir. gazdasági főfelügyelő, Konkoly-Thege Sándor OMGE főtitkár, Sperlögh Elemér kamarai főtitkár, Kerék József dr. szövetségi igazgató, Karcsey Gyula, Nemes Gyula, Novák Zoltán, Sipos Gábor dr., Pernecky László m. kir. gazdasági felügyelő, Höggyes Pál főispán, Czillinger József dr. alispán, Farkas István dr. polgármester, Giczj Ödön, Molnár Elemér dr., Farkas Kálmán dr. főszolgabírók, Esterházy László herceg, a gazdasági egyesület elnöke, Rupprecht Antal, a vármegyei mezőgazdasági bizottság és Állattenyésztő Egyesület elnöke, továbbá sokan a vármegye nagy- és kiscsárdái, valamint gazdaszítjei közül. A kiállításra felhajtottak hét telivér és hatvan magyartarka, illetve szimmentáli bikát, amelyek közül 50 kistenyészőtől, 17 pedig uradalomból származott. Bár a nyár és az ősz folyamán a sopronmezei tenyésztőktől az élénk kereslet következtében már sok bikát megvásároltak, a legjobbakat pedig a jövő évi tenyészállatvásárra tartogatják, mégis a bemutatott anyag színvonala jó volt. Örömmel lehetett megállapítani, hogy fajtajelleg, fejlettség és nemesség tekintetében az anyag egyaránt haladást mutatott, viszont tapasztalati hibák, így különösen a muliban gyakran tapasztalható laza lapocka, rossz kötés és hibás lábállás ritkábban fordultak elő. Igen élénk vásári kereslet nyilvánult meg, a legjobb bikák már a kora reggeli órákban azonnal katalógusárakon elkelték; a jó bikákat a délelőtti folyamán igen kis alkudozással úgyszólván mind megvették. Ennek következtében viszonylag magas árak alakultak ki, a gazdák meg lehettek a sikerrel minden tekintetben elégedve. A vásár folyamán gazdát cserélt 55 bika a következő átlagárakon: az összes eladott bikák átlagára 1981—pengő, 43 kistenyésző bikájának átlagára 1860—pengő, 12 uradalmi bika átlagára 2417—pengő, 6 telivér bika átlagára 2747—pengő. A legmagasabb eladási ár, amelyet Mesterházy Ernő dr. igen szép I. díjas bikája ért el, 4000—pengő, a legalacsonyabb 1500—pengő. Az eladott bikák közül 37 drb sopronvármegyei köztenyészésbe kerül, 18 pedig más vármegyékbe, illetve uradalmakba. A kiállított bikák két csoportban kerültek bírálathoz, illetve díjazás alá. A telivércsoportban az I. díjat dr. Mesterházy Ernő, a II. díjat Széchenyi Bálint gróf bikája nyerte, az I. tejesdíjat pedig Tengelyes Testvérek rábacsanaki kiscsárdák bikája (anyja legmagasabb évi termelése 8565 kg tej). A magyar tarka csoportban a következők nyertek díjakat bikáikkal: I. díj: Ormándy Miklós beledi kistenyésző, II. díj: Mátyás Jenő rábacsanaki kistenyésző, III. díj: Rupprecht Antal, IV. díj: Mesterházy Ernő dr., V. díj: Cseh Lajos rábacsanaki kistenyésző. A helyezést nyert bikák tulajdonosai a vármegyei közületek és nagybirtokosok által felajánlott értékes tiszteletdíjakat kapták. A vásár rendezése terén nagy ügybuzgósággal tevkenykedtek Simon Géza, a gazdasági egyesület ügyvezető-elnöke, Rupprecht Antal, az állattenyésztő egyesület h. elnöke, Sipos Gábor dr. vezető gazdasági felügyelő és Bakó János állattenyésztő egyesületi igazgató, akiknek eredményes munkássága teljes elismerést vívott ki.

Sörárpa- és búzakiállítás Sopronban. A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület október 12-én Sopronban, a vármegyei háza dísztermében sörárpa- és búzakiállítást rendezett abból a célból, hogy a két növényfajta termesztésének fejlesztését elősegítse. A kiállítást megelőzően Esterházy László herceg, a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének elnöklésével, Simon Géza ügyvezető elnök, Fabricius Endre OMGE h. igazgató, Ivány István, a M. Kir. Erjedestani Intézet főgyógyseje, Roth Gyula igazgató, mint a Felsőduánantúli Mezőgazdasági Kamara megbízottja és Lagler Ajadár, a soproni „Hombár” főbizományosa, tagokból álló bizottság bírálta felül a beküldött 15 sörárpa- és 78 búzaminát a M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Intézet, illetve a M. Kir. Erjedestani Intézet vizsgálati adatai alapján. A sörárpa-kiállítás díjait a bírálóbizottság a következőknek ítélte oda: I. Széchenyi Bálint gróf, Hegykő, II. Mesterházy Ernő dr., Nagygerend, III. Petőházi Cukorgyár R.-T., Pereszteg, IV. Flandorffer Testvérek, Gyertyános, V. Losonczy Elemér, Sajtoskál. A beküldött búzaminákból a következők részesültek díjazásban: I. Mesterházy Ernő dr., Földsziget, Németh Flórián kiscsárda, Bősárkány, III. Győri püspökség, Szany, IV. Petőházi Cukorgyár R.-T., Pereszteg, V. Szabó Vilmos, Bányászóvár, VI. Szilágyi János, Acsalcs, VII. Vitéz László, Bányászóvár, VIII. Széchenyi

Bálint gróf, Hegykő, IX. *Kopács* Imre, Gebeháza, X. *Hegedűs* Imre, Csorna, XI. *Rupprecht* Antal, Sajtoskál, XII. v. *Böröczky* Dániel, Rábakeszű. A díjazott árpaminták közül kettő volt „Mesterházy”-féle, a többi „Peresztegi”. A díjazott búzaminták közül tíz „Bánkúti 1201”, egy „Bánkúti 1205” és egy „Hatvani” volt.

A Győrvidéki Szarvasmarhatenyésztő Egyesület most tartotta meg Győrött ezévi igazgatóválasztmányi és közgyűlését. *Fürkas* Dénes alelnök megnyitóját követően *Kádár* Zoltán m. kir. gazdasági s. felügyelő, ügyvezető-igazgató tartotta meg beszámolóját. Az egyesület az elmúlt 1939/40. évben 1949 tehén termelési és tenyésztési adatait gyűjtötte. Az uradalmi tenyészetekben az átlagos termelés 3090 kg tej és ebben 114 kg tejszír, a kistenyésztők állományában 2789 kg és ebben 104-4 kg tejszír volt. A legjobb állaghozamot az uradalmi tenyészetek közül *Stern* Testvérek tenyésztete 4342 kg tejjel és *Khuen-Hédervári* Károly gróf hédervári tenyésztete 4147 kg tejjel érte el. A népies tenyészetek között *Köves* község érte el a legmagasabb termelést, 4239 kg tejjel. Igen szépek voltak az egyedi termelés terén elért eredmények. Így *Merán* Jánosné grófné ikrenyi tenyésztetének „499 Villám” nevű tehene 7145 kg tej és ebben 265 kg tejszírhozamot ért el. Az igazgatói jelentés után a földművelésügyi minisztérium részéről megjelent *Kövy* József kerületi m. kir. gazdasági főfelügyelő meleg elismerő szavakkal üdvözölte a közgyűlés résztvevőit és vázolta az egyesületi tevékenység kívánatos irányait, amelyeket az állattenyésztés hathatósabb fejlesztése, valamint a gazdasági fejlődés érdekében követni kell. Utána az Országos Törzskönyvelő Bizottság képviselőiben megjelent *Horn* Artúr dr., OMGE titkár mutatott rá a takarmányhiánnyal kapcsolatban a fokozott szálatakarmanyszerűsítés szükségességére. Majd felhívta a figyelmet néhány fontos tenyésztési kérdésre, amelyek a gazdaságosabb és olcsóbb termeléssel állnak összefüggésben. *Karcsay* Gyula vármegyei m. kir. gazdasági főfelügyelő és *Friedecky* Ákos kamarai tanácsos felszólalása után *Thiringer* László, a Kisalföldi Szarvasmarhatenyésztők Szövetségének igazgatója üdvözölte és biztosította a szarvasmarhatenyésztő szövetség támogatását az egyesületet.

Nagy tejelési eredmények. A fennálló nehéz takarmányozási viszonyok folytán különös elismerést érdemelnek azok a kimagasló tejelési eredmények, amelyek egyes, nagy szakszerűséggel és áldozatkészséggel vezetett törzskönyvelt tehénzetben értek el a szeptemberi hivatalos ellenőrzés megállapítása szerint. A kiváló egyedi termelések során különösen kiemelkednek a *mezőhegyesi* m. kir. állami ménestörökkel felvett szimmentáli tehénzetek, amelyekben 12 tehén napi tejhozama haladta meg a 30 kg-ot, sőt ezek közül haté a 34 kg-ot is. Első helyen áll az „1791 Emő” nevű tehén, napi 39 kg-os tejhozammal. Igen szép eredményeket értek el a Mezőgazdasági Ipar R.-T. béruradalmának férszerlaci tenyésztetében is, ahol három Svájcból importált tejvörös szimmentáli tehén napi tejhozama meghaladta a 30 kg-ot. Kimagasló nagy fejési átlageredményt értek el még szeptemberben a következő tehénzetek: *Berehúti* János, Tetétlen 17-1 kg-os, a vedresházi szaktanítóképző intézet 16-6 kg-os, a szekszárdi m. kir. mezőgazdasági szakiskola 16-84 kg-os, *Kösdy* György, Gödre-szentmárton 16-78 kg-os, *Petracsek* Béla, Lipótfá 15-79 kg-os, *Montenuovo* Nándor herceg, Külfürdő 15-49 kg-os fejési átlaggal.

Nemzetközi Baromfiállítást Budapesten. A Baromfitenyésztő Országos Egyesülete november 26-tól december 1-ig rendezte meg a budapesti Országos Tenyész- és Haszonállatvásártalpon őszi baromfi-, galamb- és házinyúlkiállítását, amely a baromfitenyésztés egyre fokozódó nemzetgazdasági jelentősége folytán különös érdeklődésre számíthat, annyival is inkább, mivel a háborús viszonyok folytán kisállattenyésztéssel értékes javakat előállítani mindazoknak kötelessége, akik a termeléshez megfelelő feltételekkel rendelkeznek. A kiállítás tartalma alatt szaktanácsadók fognak állandóan felvilágosítást adni a baromfitenyésztés körébe vágó összes kérdésre. A kiállításnak külön angoronnyúltenyésztési csoportja is lesz, ahol nemcsak értékes tenyészanyag, hanem az angora gyapjából készíthető különféle készítmények is bemutatásra kerülnek. A kiállítás megtekintését megkönnyíti majd, hogy sikerült a m. kir. államvasutaknál erre az alkalomra 50%-os utazási kedvezményt biztosítani. Tervezetek, bejelentővek a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél (Budapest, IX., Üllői-út 25. I. 10.) szerezhetők be, ugyancsak itt kaphatók a kedvezményes utazásra jogosító igazolványok is.

Zöldmezőgazdasági, rét-, legelőgazdasági és pásztorképző tanfolyamok. Az Országos Zöldmező Szövetség ez év végén és a jövő év elején 8 napos zöldmezőgazdasági és 4 napos pásztorképző tanfolyamokat rendez. A zöldmezőgazdasági tanfolyamokat elsősorban még tanfolyamot nem végzett zöldmezőgazdák, legeltetési társulati és birtokossági községek, valamint községi képviselőtestületi tagok és olyan kisközségek részére tartják meg, akik rét- és legelőterületekkel rendelkeznek. A tanfolyamon résztvevők rét- és legelőművelésből, állattenyésztésből és növényterme-

lésből szakszerű kiképzést nyernek. A pásztorképző tanfolyamokat folytatódóan, közvetlenül a zöldmezőgazdasági tanfolyamok után tartják meg. Ezekben a tanfolyamokon a pásztrok a legelő, a legelő állatok és az apaállatok gondozásának, kezelésének, a takarmányozásnak, a trágya és trágyalé kezelésének, továbbá az állategészségügy legszükségesebb ismereteit sajátítják el. A 10 napos rét- és legelőgazdasági alsófokú tanfolyamokat a kassai, a székesfehérvári középfokú gazdasági tanintézetekben, továbbá a jászberényi, nagykálói, kehíai és a pápai mezőgazdasági szakiskolákban, valamint a kaposvári, komáromi, munkási és rimaszombati téli gazdasági iskolákban tartják meg. A tanfolyamok megszervezését a felsorolt iskolák igazgatóságai végzik. E tanfolyamokra ugyanazok vonatkoznak, mint a zöldmezőgazdasági tanfolyamokra. A felsorolt tanfolyamok ingyenesek és a résztvevők ingyen lakásban és ételáramban részesülnek.

Tanfolyamot rendeznek a pisztrángos tógazdaságok és pisztrángos nyíltvizek kezelésére. A földművelésügyi miniszter rendelkezése az Országos Halászati Felügyelőség az Országos M. Kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet közreműködésével az ország pisztrángos vízinek belterjes gondozása, a hazai pisztráng-, a pérhal- és a galócafenyvesítés fokozása érdekében folyó évi november 19-től 29-ig tanfolyamot tart. A tanfolyamra bárki jelentkezhet. A tanfolyam hallgatása ingyenes. Az előadások helye: Budapest, Országos M. Kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet, IV. számú pavillon (II. Herman Ottó-út 15). A gyakorlati helyszíni előadásokat és bemutatókat a Lillafüred melletti garadnavölgyi állami pisztrángtenyésztő tanegységében tartják meg. A tanfolyam befejezése után az Országos Halászati Felügyelőség a tanfolyam látogatásáról igazolványt ad. A tanfolyam résztvevői, ha a m. kir. erdőigazgatóságtól vagy magánuradalmak erdészeti üzemvezetőségétől a tanfolyam után teljesített 2 évi gyakorlati bizonyítványt mutatnak fel, az Országos Halászati Felügyelőségnél vizsgára jelentkezhetnek. A vizsga sikeres letétele pisztrángos tógazdaság és pisztrángos nyíltvizek kezelésére képesít és a „pisztrángtenyésztő halászmester”-i cím viselésére jogosít.

Elkészült Erdélyi legelőjavítási és fejlesztési munkaterv. Ismeretes, hogy a visszatért keletmagyarországi és erdélyi területeknek több mint 28%-a rét és legelő. Az erdők és a terméketlen területek viszont az összterület 40%-át jelentik. A szántóföldi művelés alatt álló terület tehát mindössze 32%, s hozzá ez utóbbiak — különösen a Székelyföldön — jelentékeny hányada (25—40%-a) minden esztendőben ugaron, bevetetlenül marad. Mindezekből világosan következik, hogy a rét- és legelőgazdaság az erdélyi őstermelő lakosság életszínvonalának alakulásában nagy jelentősége van. Az állattartás és az állattenyésztés hivatott pótolni ugyanis az őstermelő megélhetési hiányait. Hogy mit talált ezen a téren is a magyar állam, jól tudjuk: az elhanyagolt és tönkretett legelők és rétek sokaságát. Ennek tudatában *Bánffy* Dániel báró földművelésügyi miniszter az erdélyi kirendeltséggel elkészítette a legelőgazdaság-fejlesztési munkatervet. Ezt megelőzően a vármegyékhelyi és főszolgabírák, községi jegyzők és szakemberek bevonásával megbeszélések zajlottak le. A munkaterv figyelemmel van az erdélyi sajátos viszonyokra és rendezni kívánja a helyi vitás kérdéseket is. Ott pedig, ahol ez megtörtént, a kirendeltség minden megyében 2—2, összesen tehát 16 legelőt meg a folyó év őszén megjavít, hogy mintalegelőkké szolgáltassák a példát a további munkálatokhoz. Az eredeti elgondolás szerint a kirendeltség 6—7 év alatt valószínűleg megéri, az Erdély gazdasági szempontjából olyannyira fontos nagyszabású programot.

Zala vármegye a népies juhászat, a kecsketenyésztés és a madárvédelem felkarolásáért. A Zalai Iskolánkülső Népművelési Bizottság legutóbb tartotta Zalaegerszegen közgyűlést, amely alkalmával az évi jelentéssel kapcsolatban állást foglalt a népies juhászat és a kecsketenyésztés, valamint a kecsketenyésztés és a madárvédelem érdekében. *Czobor* Mátyás ny. polgármester rámutatott, hogy milyen kivánatos volna, ha népként behatóbban foglalkoznának a népies juhászattal és kecsketenyésztéssel. A kérdéshez *Tuboly* Árpád földbirtokos, majd *Kukuljévi* József dr. ny. gazdasági akadémiai tanár szólt hozzá, részletesen kifejtve a juhászat és a kecsketenyésztés jelentőségét. Majd előadást tartott a gyakorlati madárvédelemről, mezőgazdasági és erdővédelmi jelentőségéről. A közgyűlés felhatalmazta az elnökséget, legyen meg mindent a juhászat, a kecsketenyésztés és a madárvédelem érdekében, hívja fel az iskolánkülső népművelési helyi szervezetek figyelmét a kérdésekre, a madárvédelem illetően pedig a vármegye tanácsát kéri felhathatós támogatásra.

Kedvezményes árú gyeptetőmag. A legeltetési társulatok, birtokossági közös legelők és községi közlegelők gyepterítését a m. kir. földművelésügyi miniszter az 1942. évben is anyagi támogatással kívánja előmozdítani olyképpen, hogy az 1942. évi tavaszi és 1942. évi nyári vetés céljából nevezetteknek kedvezményes árú és lehetőleg hazai termésű, jó minőségű gyeptetőmagot bocsát az Országos Zöldmező

Szövetség útján rendelkezésre. A gyeptetőmagoknak az év második felében való kiosztását a földművelésügyi minisztérium mellőzi, tehát akik a gyeptetőmagvakat a jövő nyár végén kívánják elvetni, igényüket szintén már most kell bejelenteniük és a vetéshez szükséges vetőmagvakat 1942. február folyamán fogja a szövetség szállítani. Azok a legeltetési társulatok, birtokosságok és községek, amelyek a kedvezményben részesülni kívánnak, igényüket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnél mielőbb jelentésük be.

Film a bukovinai székelyek visszatelepítéséről. A bukovinai székelyek hazahozataláról és bácskai letelepítéséről kultúrfilmet állítottak össze a Magyar Filmrodában. A film történelmi visszaillesztéssel kezdődik a székelyek kivándorlásának és bukovinai életének ismertetésével, majd folytatódik a település vonal elindulásával. Megható jelenet, amikor a Kárpátoknál a magyar határőrség tisztje fogadja őket. Öreg és fiatal székelyek könnyes szemmel csókolják meg a határon azt a hazai földet, amely a hosszú száműzetés után végre újból otthon tud adni a kiszakadt törzsnek. Kiseb jelenetek egész sora igazolja, hogy útközben és a bácskai megérkezéskor mint kísérte el őket mindenholva a kormány segítke. A filmmel leperreg az egész „új bácskai honfoglalás” minden jelentős mozzanata, a földek, házak, felszerelések kiosztásáról kezdve az első aratásig és hálaadásig. A telepítés köztudomású vitéz *Bonczos* Miklós dr. államtitkár irányításával folyt. A filmfelvételeket is a kormánybiztosság készítette. A film méltóan sorakozik történelmi értékek a felvidéki és erdélyi hazatéréséről készült kultúrfilmek mellé.

Svájc állatállománya. A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet a svájci állattenyésztés jelenlegi helyzetét ismerteti, amely szorosan összefügg a háborús állapot folytán rendkívül megnövekedett takarmányozás kérdésével. Bár a szarvasmarhaállomány főleg beföldi takarmányokat fogyaszt, mégis megsínylette az importálni szokott takarmányok mennyiségének megcsappadását. A takarmányhiány és drágulása miatt a tehének és borjak vágását a szokottnál nagyobb mértékben végezték és a szarvasmarhaállomány 1941. április 21-én 1.583.770 darabra csökkent a tavalyi 1.694.632 darabhoz szemben; az apadás 110.900 darab. A jelenlegi állomány már kisebb, mint amekkora az első világháború harmadik évében (1916) volt, holott ebben az évben nagyszámú lakosság élelmezéséről van szó. Szembeszökő a borjúállomány apadása: 167.300 darab, azaz 20%-kal kisebb az 1940. évi állományánál és a legkisebb a század eleje óta. A takarmánykészlet kimerüléséhez hozzájárult az a körülmény, hogy a tavasz elkésem köszöntött be, úgyhogy az állatokat csak később lehetett a legelőkre kihajtani. 1940-ben 40.000-rel több tehenet vágtak le, mint az előző évek átlagában, szintúgy úszott is többet vágtak le, így a tehenállomány 862.415 darabra csökkent a tavalyi 910.005 darabhoz szemben. Még ez az állomány elégségesnek látszik a tej- és tejtermékszükséglet kielégítésére. A bika- és ökörállomány szintén számottevő mértékben csökkent. A háború előtti sertésállomány körülbelül 50%-át importált takarmánnyal etették, ezért a készletek kimerülése és a takarmányok drágulása a sertésenyésztést nagymértékben megnövelte. Az elmúlt nyáron a gazdák siettek túladni a sertésállomány ama részén, amelyet nem volt módjukban kellőképpen takarmányozni. A szopós malacok állománya a tavalyi 160.000 darabról 106.000-re csökkent. A teljes sertésállomány pedig a tavalyi 958.000 darabról 762.000-re, de még mindig nagyobb az 1916. évi állományánál. A juh-tenyésztésnek, a textilanyagok szűkének e mostani korszakában fokozott jelentősége van. 1936 óta ezen a ponton 12-3%-os emelkedés észlelhető, ugyanis a levágásra szánt juhok rovására a tenyészállatok állományát növelték. A tenyészjuhok száma 197.700 az 1936. évi 176.076 darabhoz szemben. A kecskeállomány 213.300 darab az 1936. évi 220.474 darabhoz szemben. A mozgósítás óta a lovak kereslete megélnéül és a loárak felszöktek. 1938 óta a tenyészcsődörök száma emelkedőben van, a loállomány 144.200 (1936-ban 139.789). A tenyészállatok számának emelkedése Svájc egyes részeiben nem volt elégséges ahhoz, hogy az 1936-tól 1939-ig bekövetkezett állománycsökkenést ellensúlyozza.

A magyaróvári gazdasági akadémiai hallgatók gazdasági egyetemen idej ényitő közgyűlésén megválasztott tisztikar névsora a következő: elnök vitéz *Nagy* Antal III. é. h., alelnök *Csaky* Jenő II. é. h., főjegyző *Szalay* Endre II. é. h., pénztáros *Nagy* Jenő III. é. h., főkönyvtáros *Székényi* Emil III. é. h., vizsgáló elnök vitéz *Véscey* Árpád báró II. é. h., külügyi megbízott *Kovács* B. Gábor III. é. h., aljegyző *Láng* Károly II. é. h., I. alkönyvtáros *Suska* Alfréd II. é. h., II. alkönyvtáros *Scheithauer* I. é. h., vizsgáló alelnök *Remenyik* I. é. h., ellenőr *Szatinszky* I. II. é. h., gazda *Gaál* Lajos II. é. h., algaoda *Rauch* K. I. é. h.

A kiskördai m. kir. téli gazdasági iskola október 12-én tartotta II. aranykosztásos gazdasági és termelési versenykiállítását. Ez alkalmával vitéz *Liptay* László felsőházi tag, földbirtokos, mint vizsgálóbizos 28 tanulót avatott aranykosztásos gazdává. Szép sikerrel szerepeltek a gazdaköri díszülésen: *Belinszky* Károly, *Koi* Mihály, *Pócsik* Ferenc, *Székényi* Sándor, *Szabó* Zoltán és *Takács* Bertalan, *Albert* Antal

tanító megemlékezést tartott a gazdasági iskolák nagy apostoláról: Feszty Sándorral. A kiállítás igen változatos és gazdag tartalmú volt.

A HSCS fényképpályázat eredménye. Amint értesülünk, lapunk folyó évi február 16-i számában közölt HSCS fényképpályázat 52 kép érkezett be. A bírálóbizottság a díjakat a következőképpen osztotta szét: I. díj (80— P) Ifj. Kemény Ernő, II. díj (70— P) Zsófiajari gazdaság, II. díj (70— P) Birtó József, III. díj (35— P) Németh Vilmos, III. díj (35— P) Pjuhl Ernő, III. díj (35— P) Dénesmajori gazdaság, IV. díj (25— P) Juhász László. A ki nem osztott díjakra nem volt érdemes pályázó. Értesülésünk szerint a fényképpályázatot a HSCS gyár a jövő évben megismétli.

A IX. Árumintavásár Plovdivban (Bulgária). A bolgár király vednakségevel 1942 április 6-tól 19-ig került megrendezésre a Plovdivi IX. Árumintavásár. Az árumintavásár iránt érdeklődők forduljanak közvetlenül a rendező-székhez: Messe Plovdiv, Bulgária.

Versenytergelyési hirdetmény. A Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem gazdasági igazgatósága és élelmiszer osztálya által ellátott intézetek részére szükséges élelmiszerek szállására nyilvános versenytergelyást hirdet. A szállítási megkezdésének ideje 1942 január 1. befejezésének ideje 1942 december 31. A kiíróbanző östermelési vagy iparág körébe tartozó cikkekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Az ajánlatokat a megrendelő hivatalnál (Budapest, VIII., Üllői-út 28.) folyó évi november 4-én délelőtt 9 óráig kell benyújtani.

Mezőgazdasági állás- és munkasközvetítés. Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal nyilvántartása szerint a következők várnak elhelyezkedésre: Bereki József (Kisbörzsöny, Veszprém m.), 50 éves, n. s., cs. l. adós, házirokkant, munkavezetőnek (gazdaságban mindenhez ért) az ország bármely részére elmenne; a Magyar Általános Ütépítőnél 8 évig dolgozott mint munkavezető. Schuster István (Lukánypuszta, Nórágy m.), 39 éves, róm. kath., nőtelen, ökl. mezőgazda, 10 éves gyorskörtűi prakcsissal állást keres. Molnár József (ifj.) (Molnár József és Molnár Mihály (Zics, Győr, Somogy vm.), 46, 18 és 17 évesek, Gödöllőre, vagy Pest környékére gazdasági cselédnek január 1-re elszegődne. Vinczeffy László (Budapest, X. ker., Barabás-u. 7/b.), 21 éves, 4 polgári és 2 gazdasági szakiskolát végzett Komáromban. Bármilyen alkalmazást elvállal gazdaságban; katonai szolgálatot már teljesített. Sövényi János (Pestszentlőrinc, Rozsnyó-u. 42.), 31 éves, nős, mindenhez ért, gazdasági cselédnek elszegődne Pest környékére. Illés Sándor (Pestszentlőrinc, Rozsnyó-u. 42., Szabó Imre leveleivel), 26 éves, nős, székely gazdasági cselédnek elszegődne Pest környékére. Somogyi László (Makó, Horváth Miklós-ter 2.), 42 éves, nőtelen, gazdasági szakiskolát végzett jeles eredménnyel, szerény fizetési igényű gazdasági íspan, kulesár vagy munkavezetőként elhelyezkedést keres. Endrédi Károly (Marosvásárhely, Csokonay Mihály-u. 3. sz.), ökl. vincedler, szőlészethez, borászathoz, gyümölcstermeléshez és bolgár-konyhakertészethez is ért; az ország bármely részén elhelyezkedne. Székér József (Budapest, XIII. ker., Hiba-u. 11.), 27 éves, róm. kath., 8 elemi végzet, könnyebb munkára, pl. állású stb. elszegődne. Blázás Benjamin (Gyöngyös Nagyréde, Eszék-út 321. sz., Heves m.), 43 éves, szőlő- és gyümölcsfeldolgozóhoz, ojtásokhoz, fűveléshez ért, konyha és virágkertészetben, valamint méhészet- és kaplarkészítésben jártas, állást keres. Kücsán Károly (Tótkeresztúr, muraszombati járás, Vas m.), munkásállalkozó, 50—80 munkással ősi terménybetakarolási munkát vállalna, főleg Győr, Fejér és Veszprém megyében.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Jubileum a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban. A százéves jubileumát ünneplő Pesti Magyar Kereskedelmi Bank emlékkiállítását rendezett, melyet Reményi-Schneller Lajos dr. pénzügyminiszter nyitott meg és megnyitóbeszédében rámutatott a banknak a magyar gazdasági élet terén elfoglalt vezető szerepére. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága egyébként ünnepi gyűlést tartott és ezen Walkó Lajos dr. elnök méltatta a jubileum jelentőségét, visszapillantott a bank százéves történetére és kegyeletes hálával emlékezett meg az előző munkájáról. A gyűlés a jubileummal kapcsolatban a bank első ügykezelésével összefüggő intézkedéseket tette meg, míg az egyéb irányú intézkedéseket a bank századik üléstét követő rendes közgyűlésének tartotta fenn. Az igazgatóság ünnepi gyűlést az intézet alkalmazottjai számára rendezett háziünnepélyt követte, amelyen a nap jelentőségét Lamotte Károly dr. vezérigazgató méltatta.

Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság. A Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság igazgatósága folyó hó 11-én Zichy János gróf v. b. t. t. elnöklete alatt megtartott gyűlésén megállapította az 1940/41. évi átvizsgálásokat. A vállalat üzleti forgalma 96.4 millió pengőt tett ki és a mérleg a szükséges leírások és tartalékolások után 29.274.822.67 P tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság az október hó 30-ára egybehívandó rendes évi közgyűlésen osztalékul, úgy-negy mint az előző évben, részvényenként 5— P, összesen 1.934.400— P kifizetését fogja indítványozni. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy a rendes közgyűlésnek indítványt tesz a társulat alaptőkéjének 96.720 darab, egyenként 50— P, összesen 4.836.000— P névértékű bemutatásra szóló új részvény kibocsátása által 21.180.000— P-re való felemelésére. Valamennyi új részvény a régi részvényeseknek ajánlatik fel oly módon, hogy 4 darab régi részvény egy darab új részvény átvételére jogosít. A társulat az arányérleg felállításra, vagyis 1925. év óta alaptőkéjét nem emelte, sőt a vállalatban lekötött tőkék azóta csökkentek annak folytán, hogy a társulat az 1925. évben felvett 3 millió dollár névértékű, hosszúlejáratú kötvénykölcsönét igen jelentős részben soronkívüli törlesztéssel visszafizette. Az elteit mássfél évtized a társulat nagyarányú fejlődésének volt időszaka. A fejlődés arányait jellemzi, hogy a beruházási számlák összege 56 millió pengővel emelkedett, ugyankkor a karbantartási kiadások 24 millió pengőt tettek ki s ezekből az összegekből több mint 20 millió pengő a legutóbbi három üzlet-évre esik. Az évi áruforgalom 60 millió pengő körüli összegről, változatlan belföldi eladás árak mellett, 96 millió pengő főlé emelkedett. A társulat jelentős mértékben fejlesztette érc-

és szénbányászatát és emelte vésfeldolgozó üzemének termelőképességét. Az üzemek minőségi teljesítményei tekintetében is nagy haladás történt. Ugyanezen időszakra csak a Magyar Wagon- és Gépgyár Részvénytársaságk a társulat legszorosabb érdekkörébe történt bevonása is igen jelentős tökéletesítésre bocsátásával való fejlesztése. E vállalatnál, amelynek forgalma a folyót üztévbén immár 34 millió pengő fölé emelkedett, a fejlődés legutóbbi időben is oly rendkívül gyors ütemű és az ezzel járó investíciók oly mérvűek, hogy újabb alaptőkefelemelés válik szükségessé, amelynek terhe csaknem egészében a Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaságot, mint nyavállalatot, terheli.

Nemcsak a jelenlegi rendkívüli viszonyok, hanem a meg-nagyobbodott ország normális szükségleteinek biztosítása is kívánják, hogy a Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság üzemének bővítése és szociális intézményeinek további fejlesztése tekintetében újabb jelentős sikertől lehetséjének. Az alaptőkeemelés keresztülvételének sikere érdekében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közreműködése biztosított.

NYILTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

MALOMTELEP a Dunántúl vasúti csomópontján, legjobb bányavideken, igen komoly objektum, napi 45 vaggon teljesítményű **eladó.** „Tökebeteketés” jellegre 632 **Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29.**

Végzett gazdaság, legjobb körülmű, öskeresztény, valami tőkével és elsőrangú mangalica tenyésztéssel, nagyobb bérlethez lehetőségek Baranyában: **tőkés társat keres.** Válassz: a Magyar Hirdető Iroda, Újvidék, II. Rákóczi Ferenc utca 86., „Baranya” jellegre. 625

Legmodernebb gazdasági **szeszgyár** eladó. 631 finomított, legjobb békebeli anyagból, 8 hektoliter napi teljesítményű „Ritka alkalom” jellegre **Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 28.**

Konkoly Thege Sándor OMGE főtitkárnak „Németországai állattenyésztési tapasztalatok” címmel a „Köztelek” lapban közölt tanulmánya fűzet alakjában megjelent. Megrendelhető: a „Patria” könyvkereskedésben. Ár: 1— P

Légengörgő lovaskocsin **ÚJÍTÁS!** a gumihidány idejére lemosható vastalpu kerekek! Gyártja: **ORENSTEIN ÉS KÖPPEL** MAGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, V. ker., Váci utca 31.

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete. Az árutőzsde kenyérmagpiacán a forgalom az ismert körülmények miatt szűnelt. Egyes terményekben és magfélésekben azonban van forgalom a gabonacsarnokban. A vidéki betipiacokon kenyérmagvakban a kínálat e héten már megjavult, miután november elejétől már az alacsonyabb, következő kenyérmag átvételi árak lépnek életbe:

Báza	Rozs	Kétszeres
szokványminőségeknél		
október 30-ig	30—	28— 28—
november 1-től	27—	25-20 25-20

Az eddig beérkezett jelentések szerint a „Hombár”-bizományosok útján történő gabonafelajánlás határozottan meg-elénkült és a legközelebbi tíz napban további javulás várható, mert — a közellátási minisztérium áll-mittkárának rádió-felhívása szerint is — a fölös készleteket mindenképpen a köz-részére fel kell ajánlani, viszont a halogató árufelajánlókat a késedelmes eljárással anyagi károsodás éri.

A terménypiacon a csillagfűrt továbbra is nagy tételekben kerül a piacra. A keserű, főleg nyírsgyi származású áru — néhány kivétellel — igen jó minőségű és a főgazdaságok részére e héten közel 3000 métermázsát kötöttek le. Az édes csillag-fűrt is rövidesen piacra kerül, amelyben közepes termésre számíthatnak. A főleg Békés, Csanád, Csongrádban termelt ciroknagyon is megindult az értékesítés. Idény. A megáll-pított 28 pengős feladálomási egységárban elsősorban csanádi ciroknagyból több mint 2000 métermázsát vásároltak a gyárak azonnali szállításra. Mustármagból a fehérru iránt van érdeklődés, hasonlóképpen keresett cikk a kek mák, amelyből az utóbbi időben megcsappant a termelői kínálat.

Szálakarmányokban a forgalom a jószéfvárosi piacon az utóbbi napokban igen mérsékelt volt. A főbb préslő gép-pontokon a bekövetkezett esőzés miatt részben szűnelt a munka, azonkívül aránylag kevés drót áll rendelkezésre, úgyhogy különösen lucernából kevesebb áru érkezik a fővárosba, mint más alkalommal. A kereslet ezzel szemben élénk, úgyhogy részben a raktári készletekből fedezik a szükségletet. Ami lucerna beérkezik, az főleg Ifveves, Békés és Bihar vármegyék-ből való. Az egyéb vételt takarmányok közül keresett cikk még a gomboshere, amely ugyancsak közepes mennyiségben érkezik a szálakarmány tőzsdére. Zabosbakkönyben a for-galom jelentéktelen. Szénából csak az elsőrendű minőségű áru van vevő, a gyenge áru eladhatatlan. Búzuszalmában hasonló a helyzet, mint lucernában. Sokkal több árut is el lehetne helyezni, mint amennyi áru érkezik Budapestre. Rozs-zalmában is mérsékelt a forgalom, viszont zúpszálmát hetek óta nem küldték — préselt állapotban — a fővárosba.

A nemzetközi gabonapiacra élénk érdeklődést kellett az argentinai terményforgalom alakulásáról érkezett felhívatalos jellegű jelentés. Eszerint szeptember végén és október elején Argentínából a búzákivitel megjavult, amennyiben több hajóskapitány gabonát szállítottak a délamerikai államokba, úgy-szintén Japánba és Angliába is elszállították azokat a mennyiségeket, amelyeket korábban kötöttek le. Ezzel szemben teljesen kiesett a vásárlók sorából Dél-Afrika, amely más időkben komoly mennyiségeket importált Argentínából. Dél-Afrika most Ausztráliából szerzi be kenyérmag-szükség-letét. Az argentin kukorica értékesítése továbbra is részben tüzelési célokat szolgál. Az 1940/41. évi termésfölösleget az ipar a zénimport csökkentése folytán intenzívebben hasz-nálja fel, részben csőves, részben pedig morzsolt állapotban. Az 1941/42. évi kukorica — a rendelkezés szerint — csak szemesen kerülhet a piacra. A kivitelre nincs sok kihatás, bár Svájc állandóan érdeklődik tételre, de a szállítás kérdése szinte megoldhatatlannak látszik. Csúkvantumból is nagy mennyiségek állnak rendelkezésre Argentínában, amelyből Angliá és Észak-Amerika kötött le tetteket. Főterménye még Argentínának a lenmag, amelyből szerződéses alapon Észak-Amerika 500.000 tonnát (ötvenezer vagon) biztosított magának. Miután Argentína a közelműben megvásárolta a háború kitorése óta ott vesztelő 16 olasz gőzöst, a szállítási kérdés részben megoldást nyert. Japán is vásárolt nagyobb mennyiségű argentin lenmagot, a lebonyolítás azonban hajó-ter hiánya miatt még kérdéses. A zak- és árpákivitel Argentinából teljesen szűnelt. Nagy problémája még az argentin mezőgazdaságnak a szákkérdés. Nyersnyerszájny miatt a készletek alig növekednek, viszont a meglévő mennyiség megközelítően sem elegendő. A földművelésügyi kormány a közelműben szákmopolitumot létesített és az újonnan gyártott szakok fölött kizárólag a minisztérium rendelkezik, illetve az elégti ki az igénylöket. Az amerikai termény-tőzsdéken az alapirányzat szilárd. Különösen a későbbi határidőkre emelkedtek az árak, mert a mérsékelt árukínálat mellett a kereslet igen élénk.

A külföldi terményárfekvés: Chicagóban a búza decemberre 105, májusra és júliusra 110, a kukorica decemberre 67, májusra 74, júliusra 75, a rozs októberre 58, májusra 64, júliusra 66, a zab októberre 42, májusra és júliusra 45 cent. A minneapolis gabonahatáridős piacon az októberi búzát 71, a decemberit 72 és a májusit 76 centtel kötöttek. New-Yorkban a Northern Minnibéta 88, a Red-winter 123, a Hardwinter búza 132, a kukorica 76, a rozs 73, a takarmányárpa 67 cent busnelnkint. Buenos-Ayresben a búzát novemberre 6-86, decemberre 6-90, a lenmagot 10-90, illetve 11-20 pezoval kötötték mázsánkint.

Állatpiaci szemle.

A folyó hó 16-án megtartott fejenév-osi szarvasmarha fővásáron tartott irányzat mellett a multheti árakkal össze-hasonlítva a II. osztályú magyar bika 5 fillérel, a II. osztályú tarka bika 2 fillérel, a II. osztályú magyar ökör 3 fillérel, a III. osztályú magyar ökör 2 fillérel, a II. osztályú tarka ökör 1 fillérel, a III. osztályú tarka ökör 2 fillérel, a II. osztályú magyar tehén 7 fillérel, a III. osztályú magyar tehén 10 fillérel, a II. osztályú tarka tehén 2 fillérel, a III. osztályú tarka tehén 2 fillérel emelkedett ösúlykg-kint. A kicsont-ozni való marha ára elsőlykg-kint 1 fillérel csökkent.

A szarvasmarha-kivitel feltételei változatlanok. Külföldre szállítani kizárólag fülbélyezett szarvasmarhákat lehet. Az élőjuh-kivitel feltételei változatlanok. A kivitel az évad-nak megfelelően erősebb ütemben folyik. Bejelentésekkel és esetleges panaszokkal az érdekeltek forduljanak a M. Kir. Kereskedelmi Hivatalhoz, vagy a Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezethez. Tudomásunkra jutott, hogy vidéken egyesek azt a hirt-terjesztik, hogy a közeljövőben a szarvasmarha-, valamint az élőjuh-árak emelkedni fognak. Illetékes helyről nyert felvilá-gosítás szerint nem szándékoznak a kivitelre kerülő szarvas-marhák, vagy juhok árát felemelni. Akik tehát ilyen híreket terjesztenek, azok nyilván a belső gazdasági rendet és a kivitel folytatosságát akarják zavarni. **Termény- és takarmányfélék.** Gabonaművek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1941 október 16. Készára. Az árak bármely feladálomáson, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő

értékben a következők: *Búza* 78 kg-os szokványminőségű 30—; *rozsa* 71 kg-os szokványminőségű 28—; *takarmányárpa*, elsőrendű, legalább 65 kg-os (a következőkben felsorolt állományokon, mint paritásos csomópontokon): Budapest 24-50, Déren 24-50, Győrött 24—, Kaposváron 24—, Marosvásárhelyen 24-50, Nagyváradon 24-20, Nyíregyházán 24—, Sopronban 24-50, Szegeden 24-30, a középminőségű 100 kg-kint 1— pengővel olcsóbb, mint az I. rendű. *Kopaszárpa*, az ország bármely feladójában: 32-40, *Zab* 41 kg-os (a következőkben felsorolt állományokon, mint paritásos csomópontokon): Budapest 26-50, Debrecenben 26—, Kossán 25-50, Kolozsvárott 26-50, Komáromban 26—, Marosvásárhelyen 26-50, Miskolcon 25-50, Pécsen 26-50, Szegeden 26-50, Szék szérváron 25-70, Szombathelyen 26-20. *Kukorica*, az ország bármely feladójában, szemes, legfeljebb 28% vízta-talommal 18-70, csöves, legfeljebb 28% vízta-talommal 13-40.

Balaton haliszt. (A Balaton Halászati R.-T. jelentése.) 1941 október 13. A balaton haliszt Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 60 pengő + 1-5—3-5% felár.

Különbéle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru-és Értéktársaság hivatalos árjegyzése.) 1941 október 16. Az árak feladóállomáson, 100 kg-kint készpénzben, aranypengő értékben a következők: *Köles*, fehér, vörös, szürke és japán, feladóállomások szerint: Budapest 32—, Békéscsaba 31—, Debrecenben 31—; hajdina 60 kg-os, hántolatlan 36—; káposztarepce vagy repce 45—; vadrepce 38—; lenmag, olajgyártásra 60—; napraforgómag, fehér, szürke, csíkos 35—; tökmag 45—; szójabab, legfeljebb 10% vízta-talommal 48—; kendermag, szokványos 80—, magasnövésű belföldi vetőmag 120—; makk, kék, uradalmi 151—; mustármag, fehér 161—, fekete 101—; köménymag 382—; koriandermag 81—; borsó, zsisziktelenített, Viktória 53-20, expressz 45-20; ience, zsisziktelenített kisszemű 50-20, közép 60-20, nagyszemű 70-20, háromszéki, csiki, udvarhelyi (természetű zsisziktelenített) 70-20; bab, fehér, szokvány és gyöngy 55-20, fehér, hosszú és lapos 60-20, gömbölyű és hosszú fűjű 60-20, egyszínű, színes 60-20, tarka és vegyes 52-20; lóheremag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 230—, erdélyi lóheremag, kolozsvári paritásában 240—; lucernamag, nyers arankás, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 385—; baltacimmag, hámozatlan, 90% tisztaságú, budapesti paritásában 80—; az egész ország területén: bíborheremag, 96% tisztaságú 150—; fehérheremag, 90% tisztaságú 320—; komló-lucernamag, 95% tisztaságú 200—; kores (svéd) heremag, 90%-os 300—; nyúlzsapukemag, 88%-os 200—; somkórómag, fehér, 95%-os 150—; szarvaskerepmag, 92%-os 250—; muharmag, 95% tisztaságú 40—; sudáni fűmág, 95% tisztaságú 70—; búkköny, 96%-os, szősös 115—, pannon 50—, tavaszi, budapesti paritásában 40—; csillagfű, 96%-os, édes 35—, keserű 28—; tavaszi borsó (homoki), 94%-os 60—; őszi borsó (mezei, takarmány), 94%-os 60—; szeges borsó, 95%-os 40—; cirokmag, 95%-os, seprőcirok 28—, cukorcirok 40—; csibehúrmag, 96%-os, óriás 55—; aprószemű 50—; gomborkemag, 96%-os 65—; A készáruiparban a megállapított árakon a következő tételek keltek el: *Cirokmag* 472 q 95%-os; *csillagfű* 150, 150, 100, 110 q keserű, 96%-os; *lóheremag* 50, 150, 400, 190 q német szabványos, 7, 25—30 q 90%-os, 6—7 q minta szerint; *lucernamag* 20—25 q 90%-os; *mustármag* 20 q fehér; *szősösbúkköny* 12 q 96%-os; *malta* 15 q.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte magosztályának jelentése.) 1941 október 17. A magpiacban a lóhere kínálata változott, az érdeklődés minden felkínált tételt felvesznek, ezzel szemben lucernából csak szóróvínyosan kerülnek tételek piacra. *Bíborheréből* már alig van forgalom, a fehérheré üzetmenete esendes, de elegendő áru kerül piacra. A búkkönyfeleségek közül a *szősösbúkköny* kínálata megjelent, a minőség azonban sok kívánnivalót hagy hátra. *A tavaszi búkköny* kínálata szintén kielégítő. *A csillagfű* üzetmenete változatlanul élénk. Az étkezési magvak piacán a forgalom ügyesül kizárólag a *babra szortírozás*, az *expressz- és a Viktória-borsó* kínálata tartózkodó. *Lencsében* nincs forgalom, ugyanaz mondható a *makk* iránt is.

Burgonya. Az árellenőrzés országos kormánybiztosának rendelete szerint az étkezési minőségre válogatott burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásában: *nyári róza* 11—, *Gálbaba* 10-20, *őszi róza* 9-80, *Ella* és *sárga* 8-50, *Wohlmann* 7-70, *Krüger* 7-20 pengő q-kint. Az ipari célokra szolgáló válogatott burgonya legmagasabb termelői ára budapesti paritásában: *Wohlmann* 7—, *Krüger* 6-70 pengő q-kint.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1941 október 14. Árak métermázsánként, pengőben: réti széna 1a 9-50—9-75, 11a 9—, munarszéna 9-50. A felhozott 13 koesi takarmány mind elkelt.

Budapesti préselttakarmány- és szalmaárak. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A jászvásári pályaudvaron 1941 október 7-én és 9-én jegyzett nagykereskedelmi árak: rétszéna, 6 1a 11-20—11-40, lucernaszéna 14-20—14-40, lóhereszéna 12-70—12-90, zabosbúkkönyszéna 11-45—11-65, tavaszi szalma 7-20—7-30, rozsszalma 6-40—6-50, búzaszalma 6-20—6-30 P q-kint.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közbizottságok igazgatóságának jelentése.) Az 1941 október 16-án megtartott vágóállatvásár irányzata tartott volt. Közvetlen a vágóhídra érkezett állatok becslesí árjai: 90—1-45 pengő kg-kint. Árjegyzés elősúlyban: *Bika*, magyar, 11a 1-32—1-43, bika, tarka, 1a 1-45, 11a 1-30—1-44, 111a 1-24, ökör, magyar, 1a 1-45, 11a 1-20—1-43, 111a 1-05—1-16, ökör, tarka, 1a 1-45, 11a 1-20—1-44, 111a 1-05—1-18, tehén, magyar, 11a 1-20—1-30, 111a 1-04—1-14, tehén, tarka, 1a 1-45, 11a 1-18—1-44, 111a —98—1-17, bivaly, magyar —90—1-32, növedék 1—1-45, kicsontozni való —75—96 pengő kg-kint.

Budapesti borjűvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közbizottságok igazgatóságának jelentése.) 1941 október 14. Árjegyzés elősúlyban: 1a 1-50 P kg-kint.

Tenyészmarhák és jármosókrók. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztő R.-T. jelentése.) 1941 október 17. A belföldi jármosók és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 1-35—1-45, 1a belföldi jármosókrók és beállítani való tinó 480—550 kg-os 1-30—1-40, 1a 1-hér jármosókrók 1-35—1-45, 1 1/2 éves nesző 1-35—1-50, fiatal hasas és frissfejős tehén 1-40—1-80 pengő kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte sertésfelvételének jelentése.) 1941 október 17. A csütörtöki vásáron a következő árakat jegyezték: Prima uradalmi 170 kg-on felül 2—, 155—170 kg-os 1-86, 140—155 kg-os 1-92, közép uradalmi és jobb szedett 110—140 kg-os 1-86, 1a öreg 1-84, szedett, legalább 100 kg-os 1-66, 170 kg-nál könnyebb, öreg 1-76, hasított szalonnás félsertés 2-55, 1a hasított angol sonka félsertés 2-61, 11a angol sonka félsertés 2-53, könnyű hasított félsertés, körülbelül 100 kg-os 2-48, jó, öreg, hasított 2-48, öreg, silány, hasított 2-43, kanított 2-33 szalonna, bőrrel 2-44, háj 2-90, zsír 3-10, tőkehus 2-58, südő 35 kg-on felül 75 kg-ig 1-90, választási malac, szimultánözött 4-20, szimultánözött 4— pengő kg-kint.

Juhgolyó. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ a tisztán juhtejből készült, teljesen z-siros, elsőrendű, kellenőzött (legfeljebb egyhetes), szikkadt juhgolyóárai helyt, feladóállomások, kg-kint 2-20 pengőt fizet. Ez az ár úgy értendő, hogy a kg-kint 2-20 pengős árat helyt, vasúti feladóállomások terítik, vagyis a vasúti fuvarát már a szövetkezeti központ viseli. Minőségi és mennyiségi átvétel a központ budapesti telepén történik.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és vásárcsarnokokban 1941 október 6-tól 11-ig jegyzett árak aranypengőben. Teljes tej (kicsinyben) literje —42, tejfel literje 1-60, teavaj (tomb) kg-ja, édes tejszínből készült 5—, pasztörözött tejszínből készült 5-40, tehenitűró (kicsinyben) kg-ja 1-20, sovány tehenitűró —80, juhtűró kg-ja 2-60, trappistasajt (kicsinyben) kg-ja 3-50—4—, emmentáli sajt kg-ja 4-70. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és vásárcsarnokokban 1941 október 6-tól 11-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. *Élő baromfi:* Csirke, rántani való 2-80—3-00, sütni való 2-80—3-50, tyúk 2-70—3—, ruca, hízott 2-80—3-40, liba, hízott 2-60—3-40, pulyka, hízott, tojó 2-30—2-60. *Leölt baromfi:* Tyúk, 1a 2-80—3-40, 11a 2—2-80, csirke, frissvágású, hizalt, 1a 3-20—4-30, 11a 2—4—, frissvágású, szedett, 1a 2-80—4—, ruca, hízott, 1a 3-10—3-60, 11a 2-80—3-30, liba, hízott, 1a 3-20—3-60, 11a 2-70—3-30, libamáj, kicsinyben, nagy 8—14—, kicsi 5—8—. A forgalom közepes, az árak esakcentek. *Tojás*, vidéki (balyus kicsinyben) 3-24, ládaárú eredeti 2-96, láda-áru kiérv. sva 3-04. A tojásforgalom közepes, az árak változatlanok.

Budapesti halpia. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1941 október 6-tól 11-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben. *Ponty*, élő, nagyság szerint 1-70—3-40, jegelt, nagyság szerint 1—2-80, harscsa, élő, nagyság szerint, kicsinyben 2-80—4-50, jegelt, nagyság szerint, kicsinyben 2-40—4-40.

Különlélek.

Zöldés és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1941 október 6-tól 11-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. *Zöldés:* Karotta, nagy 22—30—, sárgarépa, 1a 22—26—, 11a 18—24—, irakói 22—28—, petrezselyem, 1a 24—32—, 11a 20—28—, makói 30—36—, zeller zöldjével (100 csemő) 11—100—, karalábé 23—28—, zöldjével (100 darab) 3—10—, karfiol, levéllel 10—25—, tisztított 20—40—, vöröshagyma, makói 25—44—, közönséges (kicsinyben) 1a 28—, 11a 24—26—, fokhagyma, 1a 74-60, középminőségű 66-18, 11a 57-78, cékla 16—25—, fejeskáposzta, 1a 73—16—, 11a 10—14—, kelkáposzta, 1a 20—30—, 11a 16—22—, vöröskáposzta, 1a 16—20—, 11a 14—16—, fejessaláta, szabadföldi (100 fej), 1a 6—12—, 11a 3—10—, torma, nemesített, 1a 200—300—, 11a 100—200—, erős 50—100—, burgonya, Gálbaba 15-30, nyári róza 16-15, őszi róza 14-95, Ella 13-20, Krüger 11-20, Wohlmann 11-95, champignon gomba, 1a 350—440—, 11a 300—380—, uborka 40—60—, zöldpaprika, újdonság (100 darab), tölteni való fehér 35—90—, tölteni való zöld 25—90—, apró, hegyes 16—45—, kecskeszarvú 30—50—, paradicsompaprika, piros 40—110—, sárga 40—60—, tök, főzni való, 1a 20—30—, 11a 16—25—, sütőtök 14—28—, paradicsom, érett, 1a 18—25—, 11a 12—18—, almaparadicsom 14—28—, zöldbab, vajhab 30—100—, kifejteti való hüvelyesbab 50—75—, kifejtett nyersbab 90—100—, zölkukorica (100 cső) 8—15—, csemege 14—17—, sóska, szabadföldi 20—60—, paraj, tisztított 30—65—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek. *Gyümölcs:* Alma, elsőrendű, nemes-

fajta, 1a 200—240—, 11a 160—200—, másodrendű, nemesfajta, 1a 140—160—, 11a 120—140—, közönséges válogatott, 1a 80—100—, 11a 60—80—, birsalma, 1a 190—130—, 11a 70—100—, körte, elsőrendű, nemesfajta, 1a 220—300—, 11a 180—220—, másodrendű, nemesfajta, 1a 140—150—, 11a 130—140—, közönséges, válogatott, 1a 110—160—, 11a 80—110—, őszibarack 60—250—, szőlő, csemege, különleges minőségű 120—70—, 1a 115—145—, 11a 95—115—, közönséges 60—100—, fekete 50—100—, díj, papírhéjú 200—320—, keményhéjú 180—230—, gesztenye, apró 110—160—. A forgalom közepes, az árak emelkednek.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1941 október 6-tól 11-ig jegyzett árak aranypengőben. *Paprika*, csemege, édesnemes 4-25, édesnemes 3-85, felédes, gulyás 3-15, rózsá 2-45, 11a nagyban kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borítéleti Szövetkezetének jelentése.) 1941 október 14. A fagy és a der a szőlők levelezését mindenhol megsértette és az már a legtöbb helyen is hullott. Ennek következtében a szüretet az egész országban megkezdtek. A minőségek 14—16 fok között változnak, de ritkán hatadják meg a 16 fokot. Az oltványos szőlők mustját cukorfokkonként 5 1/2—6 filléret vásárolják, uradalmi mustokért, fajszoókbaól szürve, helyenkint 6 1/2 fillért is fizelnek. Ezen a héten áru alig került a piacra. Az óborok ára a kedvezelmis szüret miatt újból emelkedett, hl-fokonként 12—pengőn alul vásárolni nem igen lehet. Áru alig van. A minőségi borvidékeken is megkezdődött a szüret. A Balaton vidékén a minőségek viszonylag elég jók. A hegyvidéken nem ritkaság a magasabb fokú bor sem. Ezzel szemben Egerben és a Hegyalján általában a minőségek nagyon rosszak és a termés mennyiségileg a remélt alatt maradt.

Szesz. Az egyedüriságnál az összes szeszfeleségében a forgalom a multheti keretek között mozgott és az árak nem változtak.

Gyümölcs-pálinka. Gyümölcs-pálinkából a nagyban forgalom még mindig gyér és csak kisebb tételekben volt előadás, tartott árakon. *A törkölypálinkát* 11-10—11-20, *a seprőpálinkát* 11-20—11-30, *a szilvőriumot* 13-20—13-50, *az eperpálinkát* 13-20—13-30, *a varackpálinkát*, minőség szerint 14-50—15—, *a borpálinkát* 16-20 pengőig terjedő áron jegyezték 10,000 liter-fokonként, 111, a házat szerint +5% forgalmi edő.

Országos állatvásárok. 1941 október 20-tól 26-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamely vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos emnefféleg az illető közeg előjáróságához választás fizetett kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? *Október 20-án:* Ávasújváros, Bögör, Devecser, Bonchida, Egyed, Egyházasközar, Érsekújvár, Geremszentgyörgy, Hódmező (2 nap), Héves, Ikt, Jászdózsa, Kapuvár, Kecel, Körösfő, Köszeg, Kunszentmiklós, Nádudvar, Nagybaracska, Nagyida, Némethely, Nyíregyháza, Ökörmező, Pápa, Rajka, Riese, Remetmező, Rimaszombat, Sajtószentpéter, Sölgőtarján, Sőtör, Szenc, Szentpéterúr, Téső, Vajdakamarás, Vél. *Október 21-én:* Baranyajenő, Felsőmocsolád, Kémer, Nagykálna, Szentgyörgyvölgy, Süleiméd, Tevel, Újpest. *Október 22-én:* Nagyszékely, Siófok, Szigetszentmiklós. *Október 23-án:* Csusza, Csuta, Csütörtök, Éled (2 nap), Kaposszekcső, Tengelic, Torna. *Október 24-én:* Bura, Cellőmők, Jászfényszaru, Komádi, Mindszent, Nemesvid, Okád (2 nap), Varamás. *Október 25-én:* Baja, Gyergyótölgyes, Mezőszentmihály, Szekszárd. *Október 26-án:* Cegléd, Erdőszentgyörgy, Felsődabas, Felsővadász, Nagykörös, Répceszentgyörgy.

BELVÁROSI PENSIO
Tulajd.: es. Márfly E.-né, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 18. telemelet, Apponyi-térnél. Telefon: 383—565. Központi titék hlég-meleg folyóvíz. Díjazás könyha is. Úrl társaság. 551

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szövetkezete mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Tűz-, jég-, állat-, élet, stb. biztosítás.)

KERTÉSZÜVEG
Ifj. Weiss Gyula
tábla- és tükrövegnyagkereskedő
Budapest, V., Vadász-utca 29. szám
Telefon: 110-114* 633 „Üvegház”

Többzörös terhet 80 q terhelésig könnyen szállít gummikerekes **ZELENSKI-kocsival** Sárban nem süllyedi

Teherautó-pótkocsik és karosszériák.

Gróf ZELENSKI RÓBERT Gépgyár Kft.
Pestszentkereszt, Mikszáth-utca 18. sz. Telefon: 147—212, 347—566

„MÁTÁS-ZÚZÓ”
legmodernebb egytetemes őrlő-, szartépő- és siló-töltő-gépek.
Üzemközben cserélhető szitákkal és metszőkésekkel.
Alacsony fordulatszám.

**Hüvelyeseket
vagontételekben!**

600 keresztény élelmiszerkiskereskedő
tagunk ellátására

**Viktória- és expresszborsót,
babot, lencsét, mákot, diót**
vagontételekben is

átveszünk

Minta beküldésével ajánlatot kérünk

Magyar Mercur Egyesület
Budapest, VI., Teréz-kr. 19.

ÚJDONSAG!

Szappanfőzés

és egyéb vegyszertl. likok

200

recept, közszükségleti cik-
kek házi előállítására és párt-
lására. — Ára portóköltse-
grel együtt 2.60 P, az összeg
előzetes beküldése mellett
megrendelhető a „PATRIA”
könyvkereskedésben. Bu-
dapest, IX., Üllői-út 25. sz.

„WILJHA”

gyártmányú magtisztító-
gépet 800—1000 mm
munkaszélességgel, jó-
karban levőt sürgősen

**megvételre
keresünk.**

Ajánlatokat
BUDAPEST 67.
POSTAHIVATAL, 280. SZ.
postafiók címre kérünk.
8319

**Lúd- és kacsa-
tenyésztés**

Lúd- és kacsa-tenyésztőknek
nékülözhetetlen szakkönyv
a WINKLER-féle
**LÚD-ÉS KACSA-
TENYÉSZTÉS**
c. mű. ára 3— pengő.
Kapható a PATRIA könyv-
kereskedésben, Bpest, IX.,
Üllői-út 25. Az összeg elő-
zetes beküldése mellett portó-
mentes szállítást, utánvétel-
rendelésnél a portót a
rendelő fizeti.

Minden gazda a Köztelek Gazdasági Könyvtárát olvassa

ISTÁLLÓJA

száraz, páramentes, szagtalan

a szabadalmazott
motornélküli AUTOVENTOR folytonszellőző
570 alkalmazásával

Malacfiatatóknál nélkülözhetetlen

VADAS MIHÁLY okl. mérnök

hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 420-384

NE FELEJTSE EL MEGRENDELNI!

BÉRLEVEL 44. sz.
a háztartások kivonatával, az átadott leltári tárgyak be-
nyomásával, 21 x 34 cm nagyságban, 4 oldal tejedelemben,
darabonként 5 fillér, 100 darab vételnél 4.60 pengő

Elbocsátó bizonyítvány 1 db. 0.04 P

SZEGŐDSÉGI FŐKÖNYV 48. sz.

a bérlettel rovatival, felvasonkonkötésben
30 lapos 7— P
100 " 9— P
200 " 14— P
300 " 17— P
+ 6% felár és postaköltség.

Számtartási nyomtatványok és könyvek árjegyzékét
kiváncra díjmentesen küldünk.

Megrendelhető a
„PATRIA” Irod. Váll. és Nyomdai R.-T.
nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-út
25. sz. (Köztelek) Telefon: 189-036.

Uradalmak figyelmébe!

Nagyvásártelep 56. sz.
elárultó helyünkön **gyümölcs-
és főzelékfélék** darab-
es vagontételekben átvesszünk
értékesebbre.

Export és konzervgyárak
részére minden mennyiséget a leg-
magasabb napi árnban felvesszünk.

Főlegyházi Mezőgazdasági Export k. f. t.
Budapest, Nagyvásártelep 56.

Városi iroda: Budapest, IV., Váci-u. 36. sz.
Telefonszám 382—550.

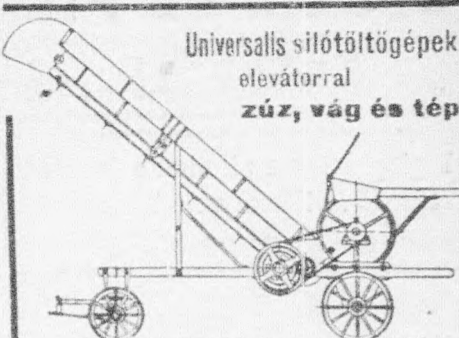
**Most fektesse fel a jövő évi
SZÁMTARTÁSÁT!**

Szívesen állunk a t. Gazdaközönység ren-
delkezésére. A számvitelhez szükséges
összes nyomtatványokból a hazai viszony-
nyok szerint összeállítva, külön ívekben
és bekötve is, nagy választékunk van és
azonnal szállíthatjuk. Árjegyzék, egyes
mintákat kiváncra díjmentesen küldünk.

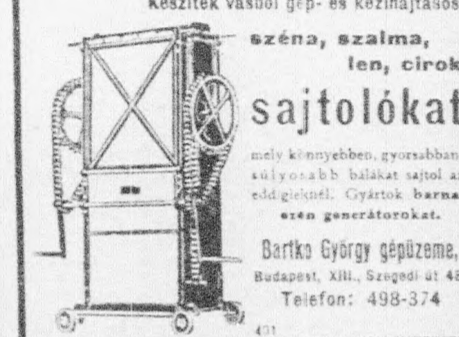
„Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
nyomtatványkezelői osztálya. Telefon: Igazgató-
ság, Nyomda: 189-032. Nyomtatv.-oszt.: 189-036
Budapest, IX., Üllői-út 25 (Köztelek).

**Vennénk vagontételekben
vadalmát
vadkörtét**

Ajánlatot írásban: „Duna” Budapest, VIII.,
Conti-utca 28. szám. Telefon: 133—422

Universalls silótöltőgépek
elevátorral
zúz, vág és tép

Készíték vasból gép- és közlejtásos
széna, szalma,
len, cirok
sajtolókat

mely könnyebben, gyorsabban,
súlyosabb balákat sajtol az
eddigieknél. Gyártók barna-
szén generátorokat.
Bartko György gépüzeme,
Budapest, XIII., Szegedi út 48.
Telefon: 498-374

**Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Ingatlanforgalmi Osztályának hirdetése**

Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám
Telefon: 181—040

ELADÓ BIRTOKOK:

Bihar megyében 600 kat. hold prima birtok épü-
letekkel, kedvező fizetési feltételekkel azon-
nal eladó.
Moson megyében 34 hold, 18 szobás úrilakással,
3 hold parkkal.
Vas megyében 440 hold, malommal, város kö-
zelében.
Veszprém megyében 360 hold, 4 szobás úrilak,
kis parkkal.
80 hold Kecskemétnél, kedvező fizetési felté-
telekkel.

BÉRBEADÓ:

Szabolcsban hűlőházat mint, azonnal 780 m.
hold, holdankint 1 q búzáért és adóért.
Szabolcsban 1000 hold, dohánytermeléssel.
Szatmárban 1362 hold, szeszgyárral.

BÉRLETEKET KERESÜNK:

1000—2000 hold jó gazdaságot ipartelepellel.
200—600 holdas dunántúli gazdaságot.
Kisebb-nagyobb eladó és bérbeadó birtokokat
keresünk.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ:

**SALGÓ-BRIKETT
DOROGI-BRIKETT**

Dorogi
Baglyasaljai
Salgótarján-Pálfalvai } darabos-és
Mizserfai (osibaji) } kockaszén
Kisterenyeyi
Mátranovák-Bárnai

**Szívógázmotorokhoz:
Mizserfai generátor-szén**

SALGÓ-TARJANI KÖSZÉNBÁNYA R.-T.

V., Arany János-utca 25. 138 Telefon: *125-284, *110-858, 115-352.

A legújabb típusú

„MÁVAG BN.”-traktor

szíjtárcsán kifejt: 40 lóerőt

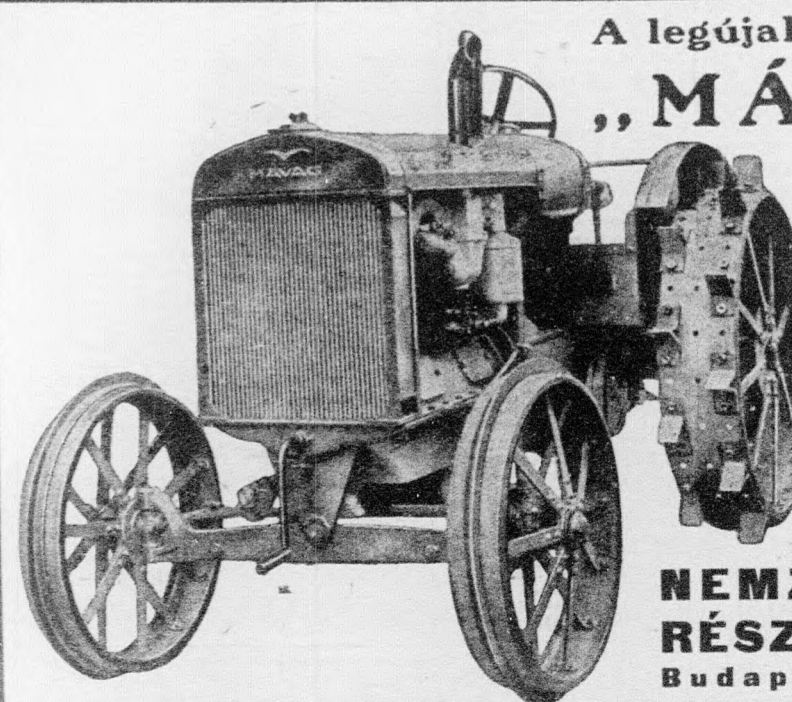
Vonóhorgon kifejt: 23—25 lóerőt
Szánt óránként: 2.5—1.2 m. holdat
Petróleumfogyasztás: 4.4—9 kg.
m.holdankint a talaj minőségészerint
Mélysántás: 3—5 ekevással
Tarlóhántás: 6—12 ekevással

**Négyhengeres motor — nyugodt járás!
Kitűnő referenciák! Nagy teljesítmény!**

Arajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál!

**NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG** Budapesti Magyar Királyi Állami Gépgyár
Vezérigénysége

Budapest, V., Vilmos császár-út 32. szám

Ha könnyűszerrel sok vizet akar, vásárolja a **Mezőgazdák zuhatag-kútját**

Rozsdamentes kivitelben is kapható.

Régebben vásárolt zuhatag-kutakhoz alkatrészeket szállítunk.

Arjogyzékat és alkatrészárjogyzékat küld:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

A három évtizede fennálló számtartási osztályunk adózási és tisztajelvény megállapítási célból vállalja a számtartás felfektetését, az évközi számtartás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa ellenőrzött számtartásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társtulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (Árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más könyvelés és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei elnyerésének pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértői és ellenszakértői kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzenterveket készít, becsléseket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérletátadásnál, átvételnél elvállalja az elő- és holtfelszerelés felleltározását, becslést.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás vétel és bérleti ügyek lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt adunk.

TRAKTOROK:

30 HP CORMICK
57000 sz. egyikpuffogós, generáljavított, 3-5-vasú Eborhardt-ekével

50-32 HP PÖHL
generáljavított, 3-5-vasú ekével

30 HP FORDSON
hibamentes, 3-vasú ekével, 28-as tárcsás-boronával, esetleg dupla gummkerekekkel.

50 HP WD HANOMAG
lángtalpas, hibamentes, 4-6-vasú ekével. Fenti szántóképes, hibamentes traktorok azonnal szállíthatók.

SZANTÓGÉP-KERESKEDELMI KFT.
Budapest, V., Alkotmány-utca 20.
TELEFON: 120-921.

Cikóriagyökert használhatnak nagyobb mennyiségben nagyon kedvező áron.
Kaffka Dezső, Jászágófelügyelő, Budapest, VII., Damjanich-utca 19.

ELADÓ BIRTOKOK:

Ungvárnál 635 k. h. 300.000, Simontornyanál 400 k. h. 600.000, Rédcenél 350 m. h. 180.000, Losoncnál 600 k. h. 700.000, Pástónál 600 m. h. 300.000, Éreskúvjárnál 200 m. h. 180.000, Debrecennél 570 k. h. 680.000, Szolnokonál 900 m. h. 500.000, Balatonnál 550 k. h. 600.000 és 120 k. h. 140.000, Fehérvárnál 70 k. h. 180.000 pengő és több kisebb-nagyobb birtok eladó. **ERDŐ: Komáromnál 900 k. h. 400.000; Pástónál 300 k. h. 200.000 pengő.**

BÉRELET: Ungvárnál 600 k. h. 3 vagon, Losoncnál 800 m. h. 1 q. Fegyvernekénél 200 m. h. 3 q. Berettyóújfalunál 400 k. h. 2 q. Szatmárbán 1000 k. h. szeszgyárral 1,2 q. Barackánál 66 m. h. 2,4 q. Kecskemétnél 70 k. h. felesben.

Keresek az ország minden részéből eladó birtokot, béreletet.

CSÁSZÁR FERENC ingatlanforgalmi irodája, Budapest, VII., Károly-körút 15. Tel.: 222-671

Veszünk

lebontott, vagy lebontandó **60 méteres dohánypajtát.**

8317 Ajánlatot kérünk: **Ipari Növényeket Feldolgozó Szövetkezet**

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete leányvállalata)

Budapest, V., Báthory-u. 22

Nem lesz olajgondja, ha **használt olaját nálunk felújítatja.**

Az olajregenerálást az Iparügyi Minisztérium 49.000/1940. számú rendelete kötelezővé tette.

„OLEA” OLAJTISZÍTÓ IPARI KFT., Budapest, IX., Soreksári-út 45. Tel.: 137-681

SZÁRÍTÓ-JÁT, ASZALÓJÁT

minőségi áru feldolgozására átállítja, majd üzemeltetését gazdaságossá teszi. Üzemi nehézségeit és szárítójánál észlelt panaszait orvosolja. Telefon: **221-611.**

Fejősteheneket,

beállítani való tinókat, ökröket, igásökröket szállítok, szarvasmarha-exportot vállallok.

Sok évi gyakorlat, megbízhatóság

Mint budapesti állatbizományos, vállalom a vágó szarvasmarha, borjú, juh bizományi értékesítését

Vágóállat feladási cím:

vitéz BARADLAI ORBÁN

Budapest-Ferencváros vágóállatvásár. Irodacím: Budapest, Budafoki-út 48. sz. Telefon: 258-512

Csépléshez, gőzszántásához, kazántüzeléshez, házfűtéshez

Tatai szén és brikett

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN-BÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoltán-u. 2.

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES

TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPE, URADALMAK KONNYŰ TALAJMÜVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ- ÉS KAPALÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. TEL.: 125-210

"Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása. Budapest, IX. kerület, Öllői-út 25. szám. (Köztelek). — 416249 — Felelős vezető: Magyar István

959. lap

AZ

OM

Földbirtokosok, 10k és uradal

Részvénytársaság, Egyéb tagok rész

OMGE postataka

Lap

Negyed évre 6 per

Amint napról napra, úgy nő az időjárás — m... kívül szeszélyes... szárazföldi jelleg... szokatlan szélsős... ben túlságos sok... nagy károkat... jelentős részén... tönkretették a ve... denült megkéselt... okozva a betakar... ban hazánkna... 1/2 része pedig... kapott. Szeptem... és Erdélyben so... ellenben az Alf... nyugati felében... vidékek, ahol au... ságos szárazságo... nagy ügyel-baj... tokat elvégezn... ősi esőt várni... földbe vetett ro... helyütt ki kelle... mára az évszak... csak a hónap vé... kat. Lapunk m... rovatában rész... ldei rendelleres... mezőgazdasági... sairól. Az orsz... csapadékbőség... hátráltatta a g... tartó hőmérsék... késett a kukor... burgonya, par... miatt a talajel...

De nemcsak kevés csapadék gazdának. Az még az is, hogy... nok pusztított... részem, amelye... ledöntötték a k... cát, amelynek... megrothadnak... és a hídge a k... lonnyasztotta... tartalma és a b... kielégítő módon... a szőlő énkorta

Haszonállatok

MAGYAR TELEFON

Mai szám